

1. ΦΥΓΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 24/06/2018

Σελίδα: 53

ΓΝΩΜΗ

Φυγή μπροστά μέσα από την Παιδεία

Του Ιωάννη Κ. Καλαβρουζιώτη

Οσο πλησιάζει ο μήνας Αύγουστος όπου η χώρα βγαίνει από τον μνημονιακό σφικτό εναγκαλισμό, τόσο ακούγονται σκέψεις αλλά και ερμηνείες για την πορεία της στο μέλλον. Έξοδος με απλή επιτήρηση ή έξοδος συνοδευόμενη από ισχυρή μείωση του χρέους που συνεπάγεται αναγκαστικά αυστηρότερη επιτροπεία και επιτήρηση, θεωρίες που αναπτύσσονται από οικονομολόγους.

Αυτό όμως που θα πρέπει να τονιστεί είναι ότι η πολιτική δεν διαμορφώνεται μόνο με αριθμούς και οικονομικά στοιχεία, και αυτό γιατί πίσω από τα νούμερα υπάρχουν άνθρωποι που έχουν βιώσει την τελευταία δεκαετία το τι σημαίνει οικονομική κρίση. Αυτή λοιπόν η κρίση οδήγησε αναπόφευκτα σε κοινωνική κρίση και κυρίως στην απογοήτευση των πολιτών που δεν πιστεύουν, δεν ασχολούνται με τα κοινά και, το χειρότερο, δεν ελπίζουν σε ένα καλύτερο αύριο. Επομένως, ό,τι και να αναφέρουν οι αριθμοί, η αξιοπιστία των πολιτών έναντι της πολιτείας βρίσκεται στο ναδίρ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την αυριανή μεταμνημονιακή εποχή.

Σε αυτή τη χώρα την όντως ευλογημένη για τον ήλιο, τη θάλασσα και τις περιβαλλοντικές ομορφιές της, έχουμε δυστυχώς συνηθίσει οι περισσότεροι να ομιλούν για τα πάντα και να προτείνουν μάλιστα εύκολες λύσεις.

Στη σημερινή κοινωνία ομολογουμένως τη δεκαετία της κρίσης έχει συμβεί το λυπηρό φαινόμενο της μετανάστευσης των νέων μας στο εξωτερικό. Άλλοι την υπολογίζουν σε μισό εκατομμύριο, άλλοι σε 330.000, το σίγουρο είναι ότι όλοι αυτοί στην πλειονότητά τους είναι επιστήμονες που εργάζονται πλέον στο εξωτερικό.

Δεν γνωρίζω πραγματικά το τι ποσοστό όλων αυτών των νέων θα ήθελαν πράγματι να επιστρέψουν στην πατρίδα αν διαμορφώνονταν συνθήκες ικανές και κατάλληλες για αυτούς. Με το καλό να επιστρέψουν, με ποιες όμως προϋποθέσεις και με ποια εδώ προοπτική;

Αυτό όμως που πραγματικά θα μπορούσε να επιτευχθεί είναι να στηριχθούν πλέον οι νέοι επιστήμονες στη χώρα.

Είναι η ώρα το ποσοστό της δαπάνης για την έρευνα και την Παιδεία, που είναι καθλωμένο στο 2%, να καλύπτει πλέον το 5% του τακτικού ετήσιου προϋπολογισμού.

Την τελευταία επταετία οι νέοι διδάκτορες από τα ελληνικά ΑΕΙ ανήλθαν σε 13.030, πράγμα που σημαίνει ότι έχουμε 1.700 διδάκτορες ανά έτος. Χορήγηση σε κάθε μεταδιδάκτορα ενός δίχρονου ερευνητικού προγράμματος που θα του επιτρέψει να συνεχίσει την έρευνά του σε συνεργασία με το μέλος ΔΕΠ και που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ομαλή μετάβασή του σε ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα στη συνέχεια, ίσως είναι μια εφαρμόσιμη πρόταση.

Η πρόταση αυτή θα αποτελέσει «ανάσα» όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για όλη τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Κάτι τέτοιο όμως, όπως ενδεχομένως και άλλες εξίσου δυναμικές προτάσεις, απαιτεί τη θέληση και τη βούληση της πολιτείας για να εφαρμοστεί. Όσο η παρούσα πολιτική ηγεσία του Παιδείας είναι εγκλωβισμένη στην απλή διαχείριση με προτάσεις τύπου πανεπιστημοποίησης των ΤΕΙ, μέσα από διαδικασίες που γεννούν ερωτήματα και αμφιβολίες όχι μόνο για την αναγκαιότητά τους αλλά και ως προς την ορθότητά τους σε ακαδημαϊκό επίπεδο, τόσο η Παιδεία θα παραμένει ο ασθενής κρίκος της αλυσίδας που διαμορφώνει τον παραγωγικό ιστό της χώρας μας.

Ανάγκη λοιπόν για τη χάραξη έστω και τώρα ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την ανάταση της Παιδείας στο σύνολό της μέσα από γενναία χρηματοδότηση. Αυτή και μόνον αυτή θα είναι η μεγάλη φυγή προς τα μπροστά, αρκεί να γίνει με συγχρονισμό, συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων και των φορέων της εκπαίδευσης.

Σε αντίθετη περίπτωση, θα εξακολουθήσουμε και στη μετά μνημόνιο εποχή να παραμένουμε ουραγοί των εξελίξεων που θα συνεχίσουν να μας επιβάλλουν οι «δανειστές», με άλλη μορφή και άλλους τρόπους φυσικά.

Ο κ. Ιωάννης Κ. Καλαβρουζιώτης είναι κοσμητόρας της Σχολής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

2. Η ΠΑΓΙΔΑ ΜΕ ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 24/06/2018

Σελίδα: 44

Βασίλης Κώτσος

Η παγίδα με τα επιδόματα

Η έστω και αναιμική ανάπτυξη για μια χώρα που κουβαλάει στις πλάτες της οκτώ χρόνια ύφεση, όπως προβλέπεται στο μεσοπρόθεσμο, αναμένεται ότι θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Αυτό είναι το θετικό σενάριο ιδίως αν αυξηθούν οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη χώρα μας. Το ερώτημα είναι: Εργαστικά χέρια για την επικείμενη αύξηση της ζήτησης υπάρχουν; Η προφανής απάντηση είναι ναι, καθώς στα χρόνια των μνημονίων 1.000.000 συμπολίτες μας υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν το ενεργό εργατικό δυναμικό και να περάσουν στα γκισέ του ΟΑΕΔ.

Εδώ όμως υπάρχει ένα πρόβλημα. Περίπου 600.000 εξ αυτών είναι απόφοιτοι βασικής εκπαίδευσης. Ζήτημα αν έχουν απολυτήριο λυκείου. Αυτό σημαίνει ότι δύσκολα θα απορροφηθούν. Όπως χαρακτηριστικά έλεγε γνωστός βιομήχανος από τη Βόρεια Ελλάδα: «Κλητήρες, καθαριστές, φύλακες έχουμε. Μας λείπουν προσοντούχοι εργαζόμενοι που με μια στοιχειώδη εκπαίδευση θα μπορούσαν άμεσα να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία. Η τεχνολογία κυριαρχεί πλέον στις επιχειρήσεις και είναι δύσκολο άνεργοι χωρίς απολυτήριο και καμία γνώση ξένης γλώσσας ακόμη και να εκπαιδευτούν».

Είναι ένα θέμα που αργά ή γρήγορα θα το αντιμετωπίσουν όλες οι επιχειρήσεις, αφού 400.000 Έλληνες επισήμονες έχουν μετακινηθεί τα τελευταία χρόνια στο εξωτερικό. Αυτό το φαινόμενο όμως αναδεικνύει και άλλη μία παγή της ελληνικής κοινωνίας.

Από τους ανέργους ελάχιστοι λαμβάνουν το επίδομα του ΟΑΕΔ και η πλειονότητα στο πλαίσιο επιδοματικής πολιτικής της κυβέρνησης λαμβάνει 200-400 ευρώ τον μήνα, ανάλογα με την περίπτωση.

Λίγα χρήματα αλλά απαραίτητα για την επιβίωση. Αυτά όμως τα χρήματα, σε συνδυασμό με δουλειές του ποδαριού που κάνουν οι κάτοχοί τους και αμείβονται με μαύρα λεφτά, διαμορφώνουν ένα μηνιαίο εισόδημα που αποτρέπει τους επιδοματίες από τη διαδικασία εξεύρεσης δουλειάς. Και αυτό γιατί οι δουλειές που προσφέρονται τις περισσότερες φορές είναι υποαποβόμμενες και οι συνθήκες εργασίας κάκιστες.

Χειρς λοιπόν ως χώρα έναν τεράστιο πληθυσμό «αφημένο» σε μια αντιπαραγωγική κατάσταση. Εδώ λοιπόν θα πρέπει να γίνει μια τομή ώστε αντί να χορηγούνται επιδόματα ανεργίας να δίνονται επιδόματα εργασίας. Να επιδοτούνται δηλαδή θέσεις εργασίας σε επιχειρήσεις, να γίνονται προλήψεις και να προκύψει υγιής ανάπτυξη.

Γιατί η οικονομία δεν εκτινάσσεται

Η ανάπτυξη σταθεροποιείται σε ήπιους ρυθμούς, που όμως δεν επαρκούν για να επουλώσουν τις πληγές της κρίσης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΙΚΙΔΗΣ

Κοινός τόπος είναι ότι η ελληνική ύφεση είναι χειρότερη από την περίφημη «Great Depression» των ΗΠΑ τη 10ετία του '30. Χαρακτηριστικά, μία 10ετία μετά το ξεκίνημα των κρίσεων (1929 για τις ΗΠΑ, 2007 για την Ελλάδα) οι ΗΠΑ ανέκτησαν το 110% του ΑΕΠ του '29, ενώ η Ελλάδα μόλις το 74,6% του ΑΕΠ του 2007.

Παίρνοντας μάλιστα ως βάση το έτος 2007 και τις 100 μονάδες, η ευρωζώνη βρίσκεται σήμερα περίπου στο 107, ενώ η ελληνική οικονομία υποχώρησε στο 74 αφού η χώρα έχασε το 26,4% του ΑΕΠ της, την ώρα που η ζώνη του ευρώ ανέκαμψε. Έτσι η απόκλιση της ελληνικής οικονομίας με την ευρωζώνη διαμορφώθηκε την τελευταία 10ετία στις 32 μονάδες βάσης. Γίναμε φτωχότεροι κατά 34% σε σχέση με τους εταίρους μας. Οι σωρευτικές απώλειες του ΑΕΠ της χώρας, από το υψηλό των 242 δισ. ευρώ το 2008 ως το χαμηλό του 2015 στα 176,3 δισ. ευρώ, διαμορφώθηκαν στα 65,7 δισ. ευρώ, ενώ το ΑΕΠ του 2017 (177,7 δισ. ευρώ) υπολείπεται ακόμη αυτού του 2014 (178,7 δισ. ευρώ).

Να σημειωθεί ότι χώρες όπως η Ιρλανδία, η Κύπρος και η Πορτογαλία όχι μόνο κατάφεραν να εξέλθουν των μνημονίων, αλλά έχουν σε μεγάλο βαθμό ανακτήσει ή και ξεπεράσει (π.χ. το ΑΕΠ της Ιρλανδίας είναι πια 45% μεγαλύτερο) την απώλεια του ΑΕΠ που σημειώθηκε στη διάρκεια της κρίσης. Η απόκλιση της ελληνικής οικονομίας ήταν σημαντική και στη γειτονία μας καθώς, ενώ στις αρχές του 21ου αιώνα το ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν σχεδόν ίσο με το ΑΕΠ όλων των βαλκανικών χωρών και λίγο μικρότερο της Τουρκίας, σήμερα η Ρουμανία βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής και η τουρκική οικονομία είναι 4 φορές μεγαλύτερη της ελληνικής.

Και ενώ η ελληνική οικονομία θα έπρεπε να εκτιναχθεί σαν ελατήριο μετά τις δραματικές απώλειες στην κρίση, δείχνει απλώς να σταθεροποιείται σε ήπιους ρυθμούς ανάπτυξης στην περιοχή του 1,5%-2%.

Βαριά φορτία

Οι οικονομολόγοι υποστηρίζουν πως μπορεί τα «δίδυμα ελλείμματα» στο δημοσιονομικό και στο εξωτερικό πεδίο να έχουν εξαφανιστεί, όμως οι δημοσιονομικές ανισορροπίες έχουν μεταφερθεί στους ισολογισμούς του ιδιωτικού τομέα. Ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές και μη εξυπηρετούμενα δάνεια βρίσκονται στα ύψη, καθώς οι μισοί φορολογούμενοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και τα μισά δάνεια είναι «κόκκινα». Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (92,4 δισ. ευρώ), αν και έχουν μειωθεί την περίοδο 2016-2018,

παραμένουν στα ύψη, όπως και οι επιχειρήσεις-ζόμπι.

Οι τραπεζικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά 40 δισ. ευρώ από τον Σεπτέμβριο του 2014 και πάνω από τα 100 δισ. ευρώ στη διάρκεια της κρίσης, περιορίζοντας τη δυνατότητα των τραπεζών να χορηγήσουν νέα δάνεια.

Η υπερφορολόγηση, που φθάνει για τους ελεύθερους επαγγελματίες το 70%, πιέζει το επιχειρηματικό κλίμα με αποτέλεσμα την αδυναμία προσέλκυσης επενδύσεων, την ώρα που οι ιδιωτικές επενδύσεις κατά τη διάρκεια της κρίσης κατέρρευσαν από 21,1% του ΑΕΠ το 2007 σε 8,5% ή στο 1/3 σε απόλυτους αριθμούς. Η φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή γιγαντώθηκαν, ενώ η παραγωγικότητα παραμένει χαμηλή την ώρα που συνολικά τα αντικίνητρα για εργασία, αποταμίευση, επενδύσεις και παραγωγή αυξάνουν.

Αποταμιευτικό κενό

Παράλληλα, ο πληθυσμός μειώνεται καθώς 500.000 νέοι Έλληνες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και εξειδίκευση έφυγαν από τη χώρα. Οι υποχρεώσεις για μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα (3,5% ως το 2022 και 2,2% ως το 2060) δεν αφήνουν πολλά περιθώρια στην οικονομία. Επιπροσθέτως, χωρίς τη μαζική προσέλκυση ξένων παραγωγικών κεφαλαίων και επενδύσεων, που παρά τη βελτίωση παραμένουν στο 2% του ΑΕΠ το 2017, δεν καλύπτεται το τεράστιο αποταμιευτικό κενό που αντιμετωπίζει η χώρα.

Κλειδί για την επόμενη μέρα είναι οι επενδύσεις, οι οποίες σήμερα αποπελούν μόλις το 30% της περιόδου 2001-2009, με αποτέλεσμα το επενδυτικό κενό να ξεπερνά τα 100 δισ. ευρώ, οι εξαγωγές, αν και χρειάζεται μια πιο ανταγωνιστική εγχώρια παραγωγή, αλλά και ο περιορισμός των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε διαχειρίσιμα επίπεδα για να ανακάμψει η υγιής πιστωτική επέκταση, ώστε να επιτευχθούν υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης για να επουλωθούν σταδιακά οι πληγές της κρίσης.

Β

Ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές και μη εξυπηρετούμενα δάνεια βρίσκονται στα ύψη, καθώς οι μισοί φορολογούμενοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και τα μισά δάνεια είναι «κόκκινα»

Υψηλοί φόροι και παγίδες φρενάρουν τις δηλώσεις

Εκατοντάδες χιλιάδες φορολογούμενοι διστάζουν να πατήσουν το κουμπι υποβολής των εντύπων της Εφορίας – Παράταση τον Ιούλιο

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΝΤΙΝΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Με παράταση στις καταληκτικές προθεσμίες υποβολής φορολογικών δηλώσεων αναμένεται να υποδεχθούν τον Ιούλιο εκατοντάδες χιλιάδες φορολογούμενοι, οι οποίοι μέχρι στιγμής φαίνεται να διστάζουν να πατήσουν το κουμπι υποβολής των εντύπων της Εφορίας. Και όχι άδικα, καθώς οι φόροι και οι επιβαρύνσεις караδοκούν. Μόνο που όποτε και αν υποβάλουν τη φορολογική δήλωσή τους θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η πληρωμή του φόρου υποχρεωτικά πρέπει να γίνει έως τέλη Ιουλίου για την 1η δόση, έως τέλη Σεπτεμβρίου για τη 2η δόση και έως τέλη Νοεμβρίου για την 3η και τελευταία δόση.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες του «Βήματος», στο υπουργείο Οικονομικών προσανατολίζονται να δώσουν παράταση στην καταληκτική

προθεσμία της 30ής Ιουνίου καθώς είναι αδύνατο να προλάβουν περίπου 3.000.000 φορολογούμενοι να υποβάλουν τις φορολογικές δηλώσεις τους έως τα τέλη του τρέχοντος μηνός. Μια παράταση 15 ημερών είναι το ελάχιστο που πρέπει να αποφρασιστεί, ενώ οι φοροτεχνικοί εκτιμούν ότι και έως τις 27 Ιουλίου να δοθεί παράταση, η πληρωμή της 1ης δόσης δεν πρόκειται να αλλάξει, ώστε να μην επηρεαστεί η ροή των εσόδων του κράτους.

Αλλαγές

Ωστόσο, εφέτος εκατοντάδες χιλιάδες φορολογούμενοι βρέθηκαν για πρώτη φορά έπιπτα από χρόνια αντιμέτωποι με το νέο καθεστώς αποδείξεων και την υποχρεωτική χρήση πλαστικού χρήματος. Από τα έως τώρα στοιχεία των φοροτεχνικών προκύπτει ότι πολλοί είναι εκείνοι που κυρίως λόγω άγνοιας δεν κατάφεραν να πραγματοποιήσουν όλες τις συναλλαγές τους με πλαστικό χρήμα για να μετρήσουν οι αποδείξεις των ταμειακών μηχανών, με αποτέλεσμα να καλούνται τώρα να

πληρώσουν πένταλι φόρου 22% στις λιγότερες αποδείξεις.

«Το Βήμα της Κυριακής» έχει καταγράψει τις σημαντικότερες αλλαγές και παγίδες των νέων φορολογικών δηλώσεων καθώς και τα σημεία εκείνα που θέλουν ιδιαίτερη προσοχή για να μη βρεθούν οι πολίτες εκτεθειμένοι σε πρόσθετη φορολογία.

● **Φιλοξενοούμενοι:** Θα πρέπει να το δηλώσει και αυτός που φιλοξενεί και αυτός που φιλοξενείται. Οι φορολογούμενοι οι οποίοι φιλοξενούν πρόσωπα τα οποία δεν είναι εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας, αλλά έχουν υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, θα πρέπει από την πλευρά τους να συμπληρώσουν τους κωδικούς 007-008 του πίνακα 2. Μαζί θα δηλώσουν τον ΑΦΜ των φιλοξενούμενων και τους μήνες φιλοξενίας.

● **Συνταξιούχοι που εισέπραξαν παρανόμως παρακρατηθέντα:** Θα τα δηλώσουν έως τέλη 2018 με τροποποιητική δήλωση και θα φορολογηθούν γι' αυτά στο έτος που προέκυψαν.

● **Τεκμήρια:** Καμία αλλαγή-παγίδα πρόσθετου φόρου για όσους δεν μπορούν να δικαιολογήσουν ανάλωση

κεφαλαίου παρελθόντων ετών.

● **Εκπτώση φόρου για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη:** Καταργήθηκε και πλέον περιλαμβάνονται οι αποδείξεις στις υπόλοιπες αποδείξεις, με την προϋπόθεση φυσικά να έχουν πληρωθεί με πλαστικό χρήμα για όσους έχουν αυτή την υποχρέωση.

● **Παντρεμένα ζευγάρια:** Υποχρεωτικά δήλωση από κοινού και όχι χωριστά, εκτός αν είναι σε διάσταση ή έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης.

● **80.000 συνταξιούχοι του Δημοσίου** καλούνται να υποβάλουν τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος προκειμένου να «περαστούν» στα εκκαθαριστικά τους τα σωστά ποσά φορολογητέων εισοδημάτων για το έτος 2017 και να βεβαιωθούν νέα ποσά φόρων στα ονόματά τους.

Οι αποδείξεις

Αποδείξεις με πλαστικό χρήμα:

● **Ξεχωριστοί κωδικοί:** Για τον σύζυγο και τη σύζυγο.
● **Ποσά αποδείξεων:** Δεν είναι προκύπτει βάσει των συναλλαγών του με πλαστικό χρήμα ή ηλεκτρονική τραπεζική. Η Εφορία ενημερώνει σε ειδικό κομμάτι το ποσό που θεωρεί η ίδια ότι έχει συγκεντρώσει ο φορολο-

γούμενος, αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα είναι δεσμευτικό, ούτε φυσικά προσυμπληρωμένο.

● **Ενας από δύο συζύγους έχει λιγότερες αποδείξεις:** Θα μπορεί ο ένας να συμπληρώσει του άλλου. Η διαδικασία θα γίνεται αυτόματα κατά την εκκαθάριση της δήλωσης.

● **Προσοχή!** Δεν μπορούν να δηλωθούν αγορές με μετρητά παρά μόνο όσοι είναι άνω των 70 ετών, άνεργοι, ανάπηροι.

● **Όσοι εμφανίσουν λιγότερες αποδείξεις** θα έχουν πένταλι φόρου 22% στη διαφορά των λιγότερων αποδείξεων.

Επιβάρυνση

Παράδειγμα φορο-επιβάρυνσης 22% για λιγότερες αποδείξεις:

- **Μισθωτός με ετήσιο πραγματικό εισόδημα:** 5.000 ευρώ.
- **Ετήσιο εισόδημα από τεκμήρια (άγαμος, σπύτι που μένει, ΙΧ και πατρικό στο χωριό):** 15.000 ευρώ.
- **Έχει συγκεντρώσει αποδείξεις για πραγματικό εισόδημα 5.000 ευρώ x 10% = 500 ευρώ.**
- **Η Εφορία απαιτεί αποδείξεις επί τεκμαρτού:** (10.000 € x 10%) + (5.000 x 15%) = 1.750 ευρώ.
- **Φοροπένταλι στη διαφορά λιγότερων αποδείξεων:** 1.250 € x 22% = 275 ευρώ.

Πόλεμος κυβέρνησης - ΓΣΕΕ για τις συμβάσεις

Σκληρές εκφράσεις για το... 51% – Το υπουργείο Εργασίας κατατάσσει τη συνδικαλιστική οργάνωση στους «πολεμικούς» των συμβάσεων – Η Συνομοσπονδία αμφισβητεί τις προθέσεις για επαναφορά τους

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΣ

Στο σημείο μηδέν κατακλύθηκαν οι ήδη τεταμένες σχέσεις κυβέρνησης και ΓΣΕΕ με αφορμή την επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων και ιδιαίτερα την ανακοίνωση από το υπουργείο Εργασίας της διαδικασίας και των προϋποθέσεων επεκτασιμότητας των κλαδικών συμβάσεων.

Η ΓΣΕΕ αμφισβητεί ευθέως τις κυβερνητικές προθέσεις για την επαναφορά της επέκτασης των κλαδικών συμβάσεων, γεγονός που προκάλεσε «πόλεμο ανακοινώσεων» μεταξύ υπουργείου και Συνομοσπονδίας για το κατά πόσο «αναβιώνουν οι συμβάσεις» τον Αύγουστο του 2018 ή επέρχεται «νέο θανάσιμο πλήγμα» προτού ακόμη επανέλθουν.

Οι δύο πλευρές αντάλλαξαν σκληρές εκφράσεις, αφού η ΓΣΕΕ χαρακτήρισε «άνθρακες τον "θησαυρό" των κυβερνητικών υποσχέσεων», ενώ το υπουργείο «ταυτίζει τη ΓΣΕΕ με το "μέτωπο" που αντάρδω στην αποκατάσταση των συμβάσεων».

Το σημείο τριβής αφορά τον τρόπο με τον οποίο ταυτοποιείται η κάλυψη του 51% των εργαζομένων του

κλάδου από τον εργοδοτικό φορέα, ο οποίος υπογράφει τη σύμβαση. Η ύπαρξη του 51% είναι απαραίτητη για να προχωρήσει ο υπουργός στην επέκταση της ισχύος της σύμβασης σε ολόκληρο τον κλάδο.

Κατά τη διαδικασία αυτή, ο εργοδοτικός φορέας που υπέγραψε τη σύμβαση θα πρέπει να προσκομίσει / καταθέσει στο Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) το μητρώο των μελών του.

«Δικαίωμα βέτο»

Ωστόσο η εγκύκλιος δεν καθιστά υποχρεωτική αυτή τη διαδικασία αλλά την αφήνει στην προαίρεση του εργοδοτικού φορέα. Αναφέρει μάλιστα πως εφόσον η εργοδοτική οργάνωση δεν υποβάλει το μητρώο μελών «η επέκταση της σύμβασης δεν είναι δυνατή».

Το σημείο αυτό προκάλεσε την μίση της ΓΣΕΕ. Επιτέθηκε στο υπουργείο και στην κυβέρνηση κατηγορώντας τους ότι «χωρίς ντροπή παραχωρούν δικαίωμα βέτο στην εργοδοτική οργάνωση με το τρικ της προϋπόθεσης κατάθεσης του μητρώου μελών της, κάτι που επαφίεται στην πλήρη διακριτική ευχέρεια της ίδιας της εργοδοτικής οργάνωσης».

Η συνδικαλιστική οργάνωση εχί-

Τις προηγούμενες ημέρες η ΓΣΕΕ χαρακτήρισε «άνθρακες τον "θησαυρό" των κυβερνητικών υποσχέσεων», ενώ το υπουργείο Εργασίας ταυτίζει τη ΓΣΕΕ με το «μέτωπο που αντάρδω στην αποκατάσταση των συμβάσεων». Στη φωτογραφία, η υπουργός Εργασίας Εφη Αχτσιόγλου με τον πρόεδρο της Συνομοσπονδίας Γιάννη Παναγόπουλο

Β Το σημείο τριβής αφορά τον τρόπο με τον οποίο ταυτοποιείται η κάλυψη του 51% των εργαζομένων του κλάδου από τον εργοδοτικό φορέα, ο οποίος υπογράφει τη σύμβαση. Η ύπαρξη του 51% είναι απαραίτητη για να προχωρήσει ο υπουργός στην επέκταση της ισχύος της σύμβασης σε ολόκληρο τον κλάδο

γει πως «την επέκταση των συμβάσεων ανέκαθεν τη ζητούσε η πλειοψηφία των εργαζομένων και παρά τις περσι του ανήθικτου διακριτικού, η εργοδοτική πλευρά πρόβαλε εμπόδιο στη σχετική υπουργική απόφαση, που στάθηκε το δημόσιο συμφέρον και αποφασίσε ανάλογα».

Οπότε η Συνομοσπονδία εκτιμά ότι «με το τρικ της κατάθεσης του

μητρώου μελών η βασική αρχή της επεκτασιμότητας των συλλογικών συμβάσεων εργασίας όχι μόνο δεν επανέρχεται, αλλά δέχεται θανάσιμο πλήγμα».

Οργισμένο ύφος

Η απάντηση του υπουργείου Εργασίας ήταν έντονη και σε οργισμένο ύφος. Συνέκρινε τη ΓΣΕΕ με το «μέτωπο των δυνάμεων» που προσπαθούν να μπλοκάρουν την επαναφορά των συμβάσεων, αναφέρεται στον ΣΕΒ ο οποίος διαφωνεί με την επεκτασιμότητα των συμβάσεων, όπως και στον κ. Κυριάκο Μητσοτάκη που δηλώνει ότι δεν θα εφαρμόσει τα βασικά εργασιακά δικαιώματα. Επίσης γίνεται αναφορά στους θεσμούς, «οι οποίοι διαφώνησαν με τη λύση και τα κριτήρια που καθιερώθηκαν με την εγκύκλιο».

Ταυτόχρονος, το υπουργείο εκτιμά ότι η διαδικασία αυτή θα λειτουργήσει, επειδή «η εργοδοτική οργάνωση που υπογράφει τη σύμβαση έχει αντικειμενικό συμφέρον (αποφυγή αθέμιτου ανταγωνισμού) να αποκτηθεί σε ολόκληρο τον κλάδο και ως εκ τούτου θα δηλώνει ποια και πόσα είναι τα μέλη της».

Η ΓΣΕΕ επανέρχεται και κατηγορεί την κυβέρνηση για «επικοινωνι-

ακό μίση και προπαγάνδα» ότι δήθεν επαναφέρει την επεκτασιμότητα των κλαδικών συμβάσεων, ενώ στην πραγματικότητα «καμουφλάει τις ενθύνες της για τη ναρκωθότητα της εφαρμογής της». Και η ανακοίνωση συνεχίζει: «Το επικοινωνιακό μίση της κυβέρνησης ανακατεύει τους πάντες: ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, Μητσοτάκη και θεσμούς, για να καταλήξει στο ερώτημα: Με ποιον ταυτίζεται σήμερα η Συνομοσπονδία».

Η ΓΣΕΕ επισημαίνει ότι στην ουσία της η εγκύκλιος καθιερώνει την προαιρετική κατάθεση από τις εργοδοτικές οργανώσεις του μητρώου των μελών τους προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία.

Ταυτόχρονος, η συνδικαλιστική οργάνωση αποκαλύπτει ότι οι εργοδοτικές οργανώσεις στη δι-αβούλευση που προηγήθηκε της εγκυκλίου είχαν δηλώσει γραπτώς και προφορικά στην κυβέρνηση -επικαιλούμενες την προσπάσια προσωπικών δεδομένων (προσχηματική ή μη) - ότι αρνούνταν την κατάθεση του μητρώου μελών τους.

Και καταλήγει: «Στην πράξη θα φανεί ποιος λέει την αλήθεια για τις συμβάσεις και τότε θα δούμε τι θα απαντήσουν οι αρμόδιοι».

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Η επίμαχη εγκύκλιος που προκάλεσε την αντιπαράθεση

Η επίμαχη εγκύκλιος που προκάλεσε την έντονη αντιπαράθεση υπουργείου Εργασίας και ΓΣΕΕ για τον τρόπο πιστοποίησης και κάλυψης του 51% της απασχόλησης ενός κλάδου, ώστε να είναι δυνατή η επέκτασή της κλαδικής σύμβασης εργασίας σε ολόκληρο τον κλάδο, περιλαμβάνει διάφορα στάδια.

Αρχικά προβλέπει ότι «η επέκταση της κλαδικής σύμβασης εργασίας και η κήρυξη της ως υποχρεωτικής για έναν κλάδο γίνεται με απόφαση του υπουργού Εργασίας, η οποία εκδίδεται μετά τη διατύπωση γνώμης του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (ΑΣΕ). Η σύμβαση θα πρέπει να έχει υπογραφεί και να δεσμεύει - ήδη - εργοδότες που απασχολούν τουλάχιστον το 51% των εργαζομένων του κλάδου».

Πώς γίνεται όμως η διακρίβωση της κάλυψης του 51% από τους εργοδότες που υπέγραψαν τη σύμβαση, ώστε να είναι δυνατή η επέκτασή της;

Τα βήματα

1 Η υπογραφή κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας κατατίθεται στο τμήμα Συλλογικών Συμβάσεων και Συλλογικής Οργάνωσης του υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σε αυτήν γνωστοποιείται και ο κωδικός οικονομικής δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ) που αντιστοιχεί στον κλάδο τον οποίο αφορά η συλλογική σύμβαση.

2 Η κατάθεση της συλλογικής σύμβασης εργασίας γνωστοποιείται αμελλητί από το τμήμα Συλλογικών Συμβάσεων στον υπουργό Εργασίας, μέσο του οποίου υποβάλλει αίτημα στο ΑΣΕ να κληθεί η εργοδο-

τική συνδικαλιστική οργάνωση που υπέγραψε τη συλλογική σύμβαση εργασίας να καταθέσει το μητρώο των μελών της που δεσμεύονται από τη συλλογική σύμβαση.

3 Με τη λήψη του σχετικού αιτήματος, το ΑΣΕ καλεί την εργοδοτική συνδικαλιστική οργάνωση που υπέγραψε τη συλλογική σύμβαση εργασίας να καταθέσει στο τμήμα Ειδικών Επιθεωρητών του ΣΕΠΕ το μητρώο των μελών της που δεσμεύονται από τη συλλογική σύμβαση.

4 Με την κατάθεση του μητρώου μελών, ειδικός επιθεωρητής του ΣΕΠΕ, μέσο του πληροφοριακού συστήματος του υπουργείου «ΕΡΓΑΝΗ», διαπιστώνει αφενός το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούνται από εργοδότες που δεσμεύονται από την υπογραφή συλλογική σύμβαση και αφετέρου το σύνολο των εργαζομένων του κλά-

δου. Από τα κατά τα ανωτέρω εξαγόμενα στοιχεία διαπιστώνεται αν η συλλογική σύμβαση καλύπτει το 51% των εργαζομένων του κλάδου.

5 Τα στοιχεία που εξάγονται γνωστοποιούνται αμελλητί στο ΑΣΕ προκειμένου να γνωμοδοτήσει προς τον υπουργό Εργασίας για τη συνδρομή ή μη των απαραίτητων προϋποθέσεων και συνακόλουθα για τη δυνατότητα ή μη επέκτασης και κήρυξης ως γενικός υποχρεωτικής της υπογραφείσας και κατατεθείσας συλλογικής σύμβασης εργασίας.

6 Και τέλος η επίμαχη διάταξη της εγκυκλίου αναφέρει τα εξής: «Σε περίπτωση μη υποβολής από την εργοδοτική οργάνωση του μητρώου μελών της και της συνακόλουθης αδυναμίας τήρησης της προβλεπόμενης διαδικασίας η επέκταση της συλλογικής σύμβασης δεν είναι δυνατή».

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Με κακόγουστες φιάστες, όπου η συνέχιση της μνημονιακής επιτήρησης που αποφάσισαν οι δανειστές βαφτίζεται ανερευθρίαστα «εθνική απελευθέρωση» και τα νέα μέτρα λιτότητας επικαλύπτονται τεκνηνώς από τη ρητορική της υποσχεσιολογίας περί στοχευμένων παροχών, επιχειρεί η κυβέρνηση να υπερκεράσει τη δεινή θέση στην οποία έχει περιέλθει μετά το διπλό ναύαγιο της τελευταίας εβδομάδας: την υπογραφή δηλαδή της καταδικαστέας από την πλειοψηφία της κοινής γνώμης συμφωνίας με τα Σκόπια και τη συνέχιση ενός κεκαλυμμένου μνημονίου, συνοδευόμενου με ψίχουλα στο θέμα του χρέους.

 του Γιάννη
 Μακρυγιάννη

 jmakrygiannis@
 protothema.net

ΒΑΦΤΙΣΑΝ ΤΟ... ΣΧΟΙΝΙ ΓΡΑΒΑΤΑ

Δώσαμε τη «Μακεδονία» - Πήραμε ολίγη επιμήκυνση στο χρέος, ενώ σήμερα μπορεί να μας φορτώσουν κι άλλους μετανάστες - Καυτό καλοκαίρι για τα κυβερνητικά στελέχη, με το κλίμα στην επαρχία να είναι εφιαλτικό, καθώς οι κοινωνικές αντιδράσεις για τη συμφωνία Τσίπρα - Ζάεφ φουντώνουν μέρα με την ημέρα

Τη φωτογραφία ανέβασε ο ίδιος ο Τσίπρας στο Instagram

Με την κοινωνική κατακραυγή να λαμβάνει διαστάσεις και τη συνεργασία ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ. να τριζελλόγω των διαλυτικών φαινομένων στο κόμμα του κ. Πάνου Καμμένου, το επικοινωνιακό κρεσέντο της κυβέρνησης ήταν αναμενόμενο και περίπου μονόδρομος για να αντισταθμιστεί κάπως η προβληματική εικόνα που εξέπνευσε τις τελευταίες ημέρες.

Ο κ. Αλέξης Τσίπρας έφτιασε μάλιστα στο σημείο

ουσιαστικά να βαφτίσει... γραβάτα το σχοίνι των νέων επώδυνων δεσμεύσεων που ανέλαβε η χώρα, - συνεχίζοντας με άλλο τρόπο την προσφιλή του τακτική να κάνει το χρέος ψάρι. Στην αγωνία του το Μέγαρο Μαξίμου να πείσει ότι η κυβέρνηση καταγάγει επιτέλους νίκες, επιστράτευσε μέχρι και το περίφημο στοιχείο του προθιπουργού ότι θα κάνει αυτή τη συμβολικού τύπου ενδημιολογική κίνηση μόλις λυθεί το πρόβλημα του χρέους.

Ο κ. Τσίπρας εμφανίστηκε στην πανηγυρική συνεδρίαση των κοινοβουλευτικών ομάδων ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝ.ΕΛ. στο Ζάππειο φορώντας μια μπορντό γραβάτα, σε μια προσπάθεια να πιστοποιήσει ότι πράγματι τα μέτρα που

ενέκριναν οι δανειστές για την ελάφρυνση του ελληνικού χρέους -παρότι αυτά είναι στην ουσία ασηπίνες - οπριάζουν για τη χώρα την έναρξη μιας νέας εποχής που τερματίζει την οδυνηρή οκταετία των μνημονίων.

Το πρόχειρο και φθηνές εμπνεύσεως επικοινωνιακό σόου που οργάνωσε το Μαξίμου το βράδυ της Παρασκευής και στο οποίο δόθηκαν φύκια για μεταξωτές κορδέλες, αφενός αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο θα πολιτευτεί από τούδε και μέχρι τις εκλογές η κυβέρνηση, αφετέρου φανερώνει τη μεγάλη αγωνία του επιτελείου της να αντιστρέψει το βαρύ κλίμα των τελευταίων ημερών.

Οι προσδοκίες που καλλέργησαν ότι ο Ιούνιος θα είναι

6. ΒΑΦΤΙΣΑΝ ΤΟ ΣΧΟΙΝΙ ΓΡΑΒΑΤΑ

Μέσο: . . . . . ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 24/06/2018

Σελίδα: 6

6

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

prototema.gr
newmoney.gr
marieclair.gr
olive.magazine.gr
newsauto.gr
themanews.com

WILLIAM FAITHFUL

Το πρόχειρο και φθηνής εμπνεύσεως επικοινωνιακό σόου που οργάνωσε το Μαξίμου το βράδυ της Παρασκευής στο Ζάππειο αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο θα πολιτευτεί από τούδε και μέχρι τις εκλογές η κυβέρνηση, ενώ φανερώνει την αγωνία του επιτελείου της να αντιστρέψει το βαρύ κλίμα των τελευταίων ημερών

Πανηγυρισμοί στο Ζάππειο όπου ο Αλέξης Τσίπρας θέλησε να στείλει το μήνυμα ότι η κυβερνητική πλειοψηφία, παρά τα φαινόμενα διάλυσης που εμφανίζει το κόμμα του Πάνου Καμμένου, παραμένει συμπαγής

βασης και απογοητεύσει που διακατέχει τους δυσαρ-στημένους πολίτες, οι οποίοι δεν έβρισκαν το νόημα ή τις επαρκείς αφορμές αυτή την τριετία για να εκδηλωθούν.

Η δε εφευρετικότητα των διαμαρτυρομένων είναι ανεξάντλητη και δίνει αμέσως ενδιαφέροντες επικοινωνιακές διαστάσεις στις εκδηλώσεις αυτές, οι οποίες πάντως ενλίστε εκφεύγουν από τα αποδεκτά όρια κοινωνικής και πολιτικής συμπεριφοράς: αποδοκιμασίες, υβριστικά συνθήματα, γκρέμισμα πινακίδων, κρεμάλες μέχρι και... σανό πέταξαν σε βουλευτές και υπουργούς.

Αγαπημένοι στόχοι των διαδηλωτών είναι προτίσεις τα στελέχη των Ανεξάρτητων Ελλήνων (που έχουν και την πιο σκληρή εκλογική βάση) και οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ στη Βόρεια Ελλάδα.

Είναι ενδεικτικό ότι μέσα σε ελάχιστες ημέρες και αμέσως μετά την υπογραφή της συμφωνίας στις Πράσινες για το Σκοπιανό, υπήρξαν περιστατικά λαϊκής οργής στα Γιαννιτσά, στην Εδέσσα, στο Κιλκίς, στην Καστοριά, στις Σέρρες, στη Λάρισα, ακόμα και στα Χανιά, αλλά και στη Μεγαλόπολη, με αφορμή την πώληση της ΔΕΗ. Υπουργοί όπως ο Σταύρος Κονιτώνης και η Ελενα Κουντουρά και βουλευτές, μεταξύ των οποίων η Αφροδίτη Σταμπολιά, η Ολυμπία Τελεγορίδου, ο Νίκος Παπαδόπουλος, ο Χρήστος Μηνιάλας και άλλοι βρέθηκαν στο στόχαστρο των

Συνέχεια από τη σελίδα 4

μίνιμα θετικών εξελίξεων και επιτυχιών διαφεύδονται οκτρά και αναζητείται επιγόντως οδός διαφυγής. Και μπορεί στο αμιγώς πολιτικό επίπεδο να επικαλείται το Μαξίμου την προσφορά του κ. **Σταύρου Θεοδωράκη** να κάνει το Ποτάμι το «πρόθυμο δεκανίκι» ψηφίζοντας τη συμφωνία με τα Σκόπια και επιτρέποντας στους ΑΝ.ΕΛ. να εξακολουθούν να κυβερνούν αμέριμνοι με τον ΣΥΡΙΖΑ, ωστόσο για την κοινωνική αντίδραση δεν υπάρχει εύκολη συνταγή.

Η αμφιλεγόμενη συμφωνία για το Μακεδονικό δείχνει να λειτουργεί ως οπίθα στο εύφλεκτο, λόγω και της φορομνηπτικής οικονομικής πολιτικής, κοινωνικό πεδίο. Ο συνδυασμός των δύο οδοντηρών συμβιβασμών που έκανε η κυβέρνηση στις Πράσινες (παραχωρήσεις στο Σκοπιανό) και στο Λουξεμβούργο (όπου το Eurogroup αποφάσισε συνέχιση του μνημονιακού κορσέ έναντι συμμάχων και ελάχιστων ουσιαστικών ανταλλαγμάτων στο θέμα του χρέους από τους δανειστές) είναι εκρηκτικός και προκαλεί τρόπο στους πιο ψύχραμους του κυβερνητικού στρατοπέδου για τον τρόπο που τον εκλαμβάνει η κοινωνία. Η δε δημοσκοπική πίεση που δέχεται ο ΣΥΡΙΖΑ αυτό το κρίσιμο διάστημα είναι αφόρητη, καθώς ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα κινδυνεύει με τρομακτικές απώλειες.

Είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση μπορεί να πάρει τρίτο κάσο στη σειρά εάν στην άτυπη Σύνοδο Κορυφής που γίνεται στις Βρυξέλλες αυτή την Κυριακή η καγκελάριος **Ανγκελα Μέρκελ** καταφέρει να υποχρεώσει τις χώρες του Νότου (πρώτο υποψήφιο θύμα η Ελλάδα) να δεχθούν πρόφογες από τη Γερμανία που έχουν καταγραφεί σε αυτές, αλλά στο μεταξύ μετακινήθηκαν βόρεια! Κάποιοι δεν αποκλείουν μάλιστα το ενδεχόμενο πίσω από τη

μετατροπή της Ελλάδας σε σάκο του μισού για το Προσοφινικό να κρύβεται και η γερμανική υποχώρηση στο προχθεσινό Eurogroup σχετικά με το χρέος (το Βερολίνο ήθελε να δοθεί επιμήκυνση 3 έως 5 ετών για τα δάνεια του EFSF, αλλά τελικά μετά από άγριο παρασκηνίο δέχθηκε τη 10ετία).

Καυτό καλοκαίρι

Το κλίμα στην επαρχία, ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα, είναι εφιαλτικό για τα κυβερνητικά στελέχη, καθώς οι κοινωνικές αντιδράσεις για τη συμφωνία Τσίπρα - Ζάεφ φουντώνουν μέρα με την ημέρα. Υπουργοί και βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και των Ανεξάρτητων Ελλήνων, γίνονται δέκτες έντονων αποδοκιμασιών, καμιά φορά και τις οργές των πολιτών, η οποία εκδηλώνεται με ακραίους τρόπους και συνειρμικά παραπέμπει σε ανάλογα σφοδρά φαινόμενα κοινωνικής έκρηξης την περίοδο προ του 2015.

Τα περιστατικά είναι πολλά για να υποβαθμιστεί αυτή η κοινωνική αντίδραση και να θεωρηθεί περιορισμένης έκτασης και ότι στερείται μαζικότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα ξεπερνάει οι διαδηλώσεις τις προσδοκίες, με κορυφαίο παράδειγμα την πορεία κιλιάδων πολιτών το βράδυ της Πέμπτης στην Κατερίνη. Ακόμα όμως και όταν η συμμετοχή δεν είναι τόσο μεγάλη, η αγριότητα της λαϊκής οργής τρομάζει τους κυβερνώντες, που φοβούνται ότι αυτές οι συμπεριφορές μπορεί να λειτουργήσουν ως θρυσάλιδα και να οδηγήσουν σημαντικά τμήματα του κόσμου έναντα στα πεζοδρόμια. Εκείνο που ανησυχεί τους βουλευτές είναι η καλλιέργεια ενός κλίματος αμφισβήτησης και αποδοκιμασίας που θα τερματίσει οριστικά και αμετάκλητα την περίοδο ανοχής, συγκατά-

νέων Αγανακτιομένων. Ουδείς μπορεί να προβλέψει πια πώς, πότε, πού και με ποια αφορμή μπορεί να ξεσπάσει η λαϊκή οργή, ούτε τι έκταση θα λάβει.

Το σκηνικό αυτό έχει προκαλέσει ανησυχία έως πανικό στους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, ειδικά σε εκείνους που εκλέγονται σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδας και φοβούνται πλέον ακόμα και να κυκλοφορήσουν χωρίς να έχουν κατά νου ότι μπορεί να έρθουν αντιμέτωποι με το απρόβλεπτο. Πρόκειται για πρωτόγνωρες καταστάσεις για τα στελέχη της Αριστεράς που είχαν συνιθίσει διαφορετικά ή υποβάθμιζαν όλη την τελευταία τριετία που βρισκόταν στη διακυβέρνηση τις χώρες την υποβόσκουσα κοινωνική αγανάκτηση. Εξ ου και πολλοί εμφανίζονται απρόθυμοι να... εξορμήσουν στην επαρχία όπως άλλοτε και δεικνύουν να προτιμούν για τις διακοπές τους πιο ασφαλείς προορισμούς. Το Μέγαρο Μαξίμου καταβάλλει επίμονη προσπάθεια να πείσει ότι αυτές οι κοινωνικές αντιδράσεις είναι περιορισμένες επιβλητικές και υποκινούμενες από ένα ακραίο κομμάτι της Ν.Δ. σε αγασθή συνεργασία με τη Χρυσή Αυγή. Στην πραγματικότητα όμως η κυβερνητική ηγεσία παρακολουθεί με αγωνία τα όσα συμβαίνουν - ή μπορεί να συμβούν - στις πλατείες και στα πεζοδρόμια ανά τη χώρα. Ορισμένοι από το κυβερνητικό στρατόπεδο αντιλαμβάνονται ότι υπάρχει πλέον ένας νέος, άγνωστος παράγοντας στην πολιτική και κοινωνική εξέλιξη. Ένας παράγοντας που ενώ λειτουργήσει καταλυτικά την πενταετία 2010-2014, δεν ενδόχλωσε ιδιαίτερα και δεν επέδρασε στην ύστερη μνημονιακή περίοδο αυτής της τριετίας.

Σε κάθε περίπτωση, το Μέγαρο Μαξίμου αντιμετωπίζει τις ελλίδες του για εκτόνωση του κοινωνικού ρεύματος στην καλοκαιρινή ραστώνη, αλλά και στην οικονομική ανάκαμψη που υπάρχει αυτοίς τους τουριστικούς μήνες.

ΚΡΥΦΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Τι προβλέπει η συμφωνία για το χρέος και ποια μέτρα κρύβονται σε μιάμιση σελίδα - Ανά τρίμηνο η τρόικα στην Αθήνα - Η νέα σκληρή εποχία δεν επιτρέπει καμία βελτίωση στην καθημερινότητα του πολίτη

Χωρίς ουσιαστική ελάφρυνση για τους πολίτες, η κυβέρνηση παίρνει ουσιαστικά ένα νέο μνημόνιο χωρίς λεφτά που στα «ψιλά του γράμματα» υπάρχει ολόκληρη λίστα από μεταμνημονιακές δεσμεύσεις

των Κωστή Χ. Πλάντζου, Αργύρη Παπαστάθη kostisplantzos@gmail.com

Ελάφρυνση χρέους για χάρη των funds και των αγορών (αλλά όχι για τους Έλληνες πολίτες) και λίστα δεσμεύσεων με υψηλά πλεονάσματα και διαρκή λιτότητα ως το 2060 (που καμιά χώρα ποτέ δεν πέτυχε) ήταν το «δώρο» του Eurogroup στην Ελλάδα για να γιορτάσει η Ευρωζώνη τα 20 χρόνια από την ίδρυση της χωρίς κανένα κράτος-μέλος σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Σε εορταστικό κλίμα, όπως αναμενόταν, οι Ευρωπαίοι δανειστές φρόντισαν να «αμπαλάρουν» ανάλογα τις αποφάσεις τους για να δειξουν ότι στο τέλος η Ευρωζώνη καταφέρνει να ξεπερνά τις κρίσεις - ιδιαίτερα εν όψει των κλυδωνισμών σε Ιταλία και Ισπανία. Οι πανηγυρισμοί μεταφέρθηκαν και στην Αθήνα, παρότι η Ελλάδα δεν παίρνει κούρεμα χρέους, ούτε «αυτομάτα» ελάφρυνση - που θα σήμαιναν ανακούφιση για τους πολίτες και... γραβιάτα.

Κόμπος η... γραβιάτα του χρέους

Το καλό της συμφωνίας είναι πως, αυτή τη φορά, δεν ήταν η χειρότερη δυνατή! Το Eurogroup μιλούσε πέρυσι για περίοδο χάρπης στα δάνεια του EFSF 0-15 έτη. Αντι για «μηδέν» ή

τρία χρόνια που υποστήριζε το Βερολίνο, η... μιλία έκασε στα δέκα, αλλά όχι στα δεκαπέντε. Πέρυσι όμως στο Eurogroup μιλούσαν και για το «γαλλικό μοντέλο» ελάφρυνσης του χρέους που πρότεινε ο Εμανουέλ Μακρόν, αλλά τελικώς εγκαταλείφθηκε. Στη θέση του, όπως παραδέχθηκε ο κ. Ευκλείδης Τσακαλώτος στο Λουξεμβούργο, μπήκε και πάλι η ίδια (αόριστη όπως και το 2012 και το 2015) υπόσχεση από τους Ευρωπαίους για περαιτέρω βοήθεια, «εάν χρειαστεί», από το 2033 και μετά. Δηλαδή υπό όρους και όχι αυτόματα, με πολλά «εάν και εφόσον» που ανησυχούν το ΔΝΤ, όπως ομολόγησε η Κριστίν Λαγκάρντ στο Λουξεμβούργο. Η Ελλάδα πάντως παίρνει δεύτερη παράταση και επιμήκυνση δανειών του EFSF από το 2012. Κερδισμένοι στην πραγματικότητα όμως βγαίνουν οι ξένοι επενδυτές και τα funds που θα νιώσουν μεγαλύτερη ασφάλεια για ναβάλουν τα λεφτά τους σε ελληνικά 7ετή ή 10ετή ομόλογα, ξέροντας ότι ως το

σημείο των επικοινωνιών (που τις επιβλήθηκε το 2015, επίσης λόγω της διαπραγματεύσεως Βαρουφάκη.

Ποιος πληρώνει το μάρμαρο

Χωρίς ουσιαστική ελάφρυνση για τους πολίτες, η κυβέρνηση παίρνει ουσιαστικά ένα νέο μνημόνιο χωρίς λεφτά. Σε αντίθεση με τους διθυράμβους, στα «ψιλά γράμματα» της συμφωνίας και ειδικά στο παράρτημα (ANNEX) της απόφασης του Eurogroup αποτυπώνεται μια λίστα από μεταμνημονιακές δεσμεύσεις της Αθήνας που συνοδεύουν τις αποφάσεις για το χρέος.

Σε μιάμιση σελίδα μέτρων (με ημερομηνία 22 Ιουνίου 2018) προκύπτουν παγίδες και δεσμεύσεις για θηριώδη πλεονάσματα και ατελείωτη λιτότητα που δεν μειώνονται, αλλά αυξάνονται ως το 2022. Εκεί επαναβεβαιώνεται ότι τα

Για «ζουρλομανδύα» μίλησαν από την πρώτη στιγμή τα Ξένα μέσα ενημέρωσης, επειδή δεν λύνει οριστικά το πρόβλημα του χρέους, ενώ επιβαρύνει κι άλλο τους πολίτες

2032 η Ελλάδα θα αποπληρώσει αυτούς και όχι τα δάνεια των 96,6 δισ. ευρώ από την Ευρωζώνη, που θα έπρεπε να αρχίσει να τα πληρώνει από το 2023 και μετά.

Τα άλλα δύο «δώρα» που κοιμίζει η συμφωνία τα είχε ήδη η χώρα στα χέρια της ως το 2014, αλλά τα έκανε εξαπλίας της διαπραγματεύσεως της κυβέρνησης το 2015. Τώρα οι δανειστές τα επιστρέφουν, μετά από τρία χρόνια και ένα ακόμα μνημόνιο - δικαιολογώντας και την εργοπλοκή Ξένων Μέσων στην press conference του Λουξεμβούργου για το «αν άξιζε τόσο κόπο και τόσο μάρμαρο αυτή η συμφωνία». Τα κέρδη των κεντρικών τραπεζών της Ευρωζώνης (ANFA και SMP) έρχονταν κάθε χρόνο μέχρι που διεκόπη βίαια το 2ο Μνημόνιο το 2015. Η χώρα παίρνει πίσω τα 4-5 δισ. ευρώ που στερήθηκε όταν τα είχε ανάγκη, ενώ γλύφονται και την «ποινή» (step-up - αυξη-

μέτρα θα εφαρμοστούν και μετά το 2018. Χαμένοι βγαίνουν έτσι ξανά όλοι οι μισθοί, οι επαγγελματίες και οι συνταξιούχοι, όπως και τα άτομα με αναπηρία λόγω της πρόβλεψης πως τα επιδόματα θα εξαρτώνται από τη «επιταχυντική» αναπηρία. Ειδικά μνηία γίνεται και στον ΕΝΦΙΑ, που δεν καταργείται αλλά παραμένει ακόμα δύο χρόνια τουλάχιστον, αφού θα αλλάξει κάθε χρόνο ως το 2020. Συγκεκριμένα, στο κείμενο που επιγράφεται «Ειδικές δεσμεύσεις για διασφάλιση της συνέχισης και ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων», προβλέπεται μεταξύ άλλων:

- Η Ελλάδα θα οξείβεται πλήρως τη δέσμευσή της να επιτυγχάνει προτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα.
- Θα οξείβεται τις βασικές μεταρρυθμίσεις που έχουν τεθεί

ΛΙΤΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2060

Συνέχεια από τη σελίδα 10

σε εφαρμογή στο πλαίσιο του 3ου Μνημονίου.

- Έως τα μέσα του 2019 και τα μέσα του 2020 θα αλλάξει ξανά τις αντικειμενικές τιμές για τον ΕΝΦΙΑ και άλλους φόρους ακινήτων.
- Θα υπάρξει νέα προσέγγιση για την αναπηρία, με βάση τόσο την ιατρική όσο και τη λειτουργική αξιολόγηση έως τα μέσα του 2019 (υπό τις οδηγίες της Παγκόσμιας Τράπεζας).
- Με τεχνική βοήθεια από την Κομισιόν θα εκσυγχρονιστεί περαιτέρω το σύστημα Πρόνοιας.
- Πλήρης ενοποίηση του ΕΦΚΑ έως τα μέσα του 2020.
- Περασιτήριο δράσεις για ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς και μείωση των κόκκινων δανείων νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

Στα θετικά καταγράφονται η αναφορά σε μελλοντική αύξηση του κατώτατου μισθού (πολύ περιορισμένη ή συμβολική όμως και εφόσον «θα διασφαλίσει την ανταγωνιστικότητα στην αγορά εργασίας» όπως αναφέρεται), καθώς και η δημιουργία νέων τοπικών μονάδων Υγείας.

«Μηδέν ευρώ» για παροχές

Άλλη μια παγίδα έκρυψε επίσης η τελευταία Έκθεση Συμμόρφωσης που κατέθεσε στο Ευρογκρουπ το κοινοτικό των θεσμών. Πάνω σε αυτήν στηριχτηκε το Ευρογκρουπ για να κλείσει την 4η αξιολόγηση και περιλαμβάνει λίστα με τα εκκρεμή προαπαιτούμενα, για τα οποία έπρεπε να δοθεί επιπλέον χρόνος στη χώρα και μετά τον Αύγουστο, όπου τυπικά τελειώνει το 3ο χρηματοδοτικό πρόγραμμα. Εκεί τονίζεται ότι οι περικοπές συντάξεων θα εφαρμοστούν όπως έχει συμφωνηθεί το 2019, καθώς και η μείωση του αφορολόγητου το 2020, παράλληλα με τα αντίμετρα. Επιπλέον, η συνθήκη αισιόδοξη Κομισιόν προ-ογειώνει τις προβλέψεις για ανάπτυξη στην Ελλάδα κάτω από 2% (για φέτος στο 1,9% και για το 2019 στο 2,3% αντί 2,4% που προβλέπει το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα της κυβέρνησης). Κυρίως, όμως, εκμυθώνει πλήρως το υπερπλεόνασμα των 111 εκατ. ευρώ για το 2018, από το οποίο η κυβέρνηση προαναγγέλλει ότι θα δώσει έκτακτες παροχές φέτος. Επίσης ψαλιδίζει 50% την πρόβλεψη για τα 8 δισ. ευρώ «δημοσιονομικό κώρο» που προβλέπει η κυβέρνηση ότι θα πάνε για παροχές, για τις οποίες μέλυστα ο κ. Τσακαλώτος κάλεσε από το Λουξεμβούργο τον πολιτικό κόσμο της χώρας να καταθέσει και προτάσεις αξιοποίησης τους. Συγκεκριμένα:

- Για φέτος η Κομισιόν προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα

ακριβώς 3,5% (διπλασιά «μηδέν» υπέρβαση) και ότι 3,56% του ΑΕΠ ή περίπου 111 εκατ. ευρώ επιπλέον του στόχου, τα οποία η Αθήνα υπόσχεται να δοθούν για φοροαπαλλαγές.

- Για το 2019, αν όλα πάνε καλά, η Κομισιόν προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα 3,8% και ότι 3,96% του ΑΕΠ όπως το Μεσοπρόθεσμο. Διπλασιάζει το υπερπλεόνασμα μειώνεται σε 0,3% αντί 0,46%. Και αυτό σημαίνει ότι στη διετία 2018-2019 τα περίπου 900 εκατ. ευρώ που υπολόγιζε η κυβέρνηση κόβονται κατά 40%.
- Από το 2020 το «ψαλίδι» μεγαλώνει και οι θεσμοί προβλέπουν πρωτογενές 3,8% του ΑΕΠ αντί 4,15% (-0,35% του ΑΕΠ), 4,1% για το 2021 αντί 4,53% (-0,43%) και μόλις 4,3% το 2022 αντί 5,19% (-0,89% του ΑΕΠ). Αθροιστικά στην τριετία 2020-2022 η απόκλιση φτάνει στα 3,5 δισ. ευρώ, ή συνολικά στα 4 δισ. από φέτος ως το 2022.

Με δεκανίκι και νέο μνημόνιο

Η κυβέρνηση πανηγυρίζει και για την τεράστια δόση που θα πάρει, τριπλάσια απ' όσα είχε ανάγκη (15 δισ. ενώ είχε ανάγκη 5,5 δισ. ευρώ για χρέη). Αυτό είναι όμως και το «μνημόνιο χωρίς λεφτά» που δέχθηκε. Για την ακρίβεια, αντί νέου μνημονίου ή προληπτικής γραμμής - και παρά τα υπερπλεονάσματα - η Ελλάδα πήρε προκαταβολικό δάνειο 9,5 δισ. ευρώ για να τα έχει... να πορεύεται και να τα χρησιμοποιήσει μελλοντικά, στα επόμενα 2 ή και 3 χρόνια (όσο διαρκούν διπλάδι συνήθως τα μνημόνια), ακόμα και αν αποτύχει να βγει στις αγορές ως το 2019, ώστε να μη χρειαστεί να ζητήσει ως τότε ξανά και άλλα.

Τα παίρνει προκαταβολικά για μετά το μνημόνιο, όπως αναλαμβάνει προκαταβολικά και τις δεσμεύσεις για όλα τα μελλοντικά μέτρα λιτότητας που θα εφαρμόσει όλα τα επόμενα χρόνια, ως το 2022 τουλάχιστον και ακόμα περαιτέρω.

Ετσι θα βρίσκεται υπό αυστηρή επίτηρηση κάθε τρεις μήνες, όπως τονίστηκε στεντοριακά στην αίθουσα Τύπου τα χαράματα της Παρασκευής στο Λουξεμβούργο από όλους τους Ευρωπαϊκούς αξιωματούχους, στέλνοντας μήνυμα στις αγορές ότι η Ελλάδα παραμένει σε επιτροπεία.

Ακόμα και τα επιπλέον 4-5 δισ. των ANFA και SMP, η Αθήνα θα τα παίρνει κάθε έξι μήνες μετά από έκθεση της ευρωπαϊκής τρόικας, αλλά και του ΔΝΤ, που, αν και δεν βάζει τελικά ούτε ένα δολάριο στο 3ο πρόγραμμα διάσωσης της Ελλάδας, παραμένει σε ρόλο ελεγκτή και τεχνικού συμβούλου, προς απογοήτευση όμως των Ξένων επενδυτών που ήθελαν να βάλει όχι μόνο την υπογραφή του, αλλά και λεφτά για το ελληνικό χρέος πριν βάλουν οι ίδιοι τα δικά τους.

Πώς μας δένει χειροπόδαρα η απόφαση του

Ο «ζουρλομανδύας» για τον οποίο μιλούσαν από την πρώτη στιγμή τα Ξένα μέσα ενημέρωσης, επειδή δεν λύνει οριστικά το πρόβλημα του χρέους, ενώ επιβαρύνει και άλλο τους πολίτες, αποσιωπώνεται ανάγλυφα στο τελικό κείμενο της απόφασης του Ευρογκρουπ:

Παγίδα 1η: Πλεονάσματα και λιτότητα ως το 2060

«Το Ευρογκρουπ καλωσορίζει τη δέσμευση της Ελλάδας να διατηρήσει πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% έως το 2022 και από εκεί και πέρα να διασφαλίσει ότι οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις είναι σύμφωνες με το ευρωπαϊκό δημοσιονομικό πλαίσιο. Η ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υποδεικνύει ότι αυτό σημαίνει πρωτογενές πλεόνασμα 2,2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο για την περίοδο 2023-2060».

Παγίδα 2η: Μας δίνουν ό,τι είχαμε (ή σχεδιάζαμε) και το 2014

«Μεσοπρόθεσμα περιέχει τα ακόλουθα εμπροσθοβαρή

- μέτρα:
- Κατάργηση του εποικίου step-up, που έχει συνδεθεί με το δάνειο του Β' προγράμματος (EFSF).
- Χρήση των κερδών του 2014 από τα ομόλογα που έχουν οι κεντρικές τράπεζες (ANFA, SMP) από τον λογαριασμό του ESM και συνέχιση της επιστροφής των ANFAs και SMPs του 2017. Αυτά θα επιστρέφονται στην Ελλάδα σε δύο ισόποσες δόσεις, Ιούλιο και Δεκέμβριο, αρχής γενομένης από το 2018 μέχρι τον Ιούλιο του 2022.
- Μια περαιτέρω παράταση της περιόδου χάριτος για τα δάνεια του EFSF κατά 10 χρόνια και επιμήκυνση της μέσης διάρκειας λήξης κατά 10 χρόνια».

Παγίδα 3η: Ευκολόγια αντί λύσης με όρο τη λιτότητα

«Συμφωνούμε ότι στη βάση μιας νέας ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους από τους θεσμούς στο τέλος του 2032 το Ευρογκρουπ θα αποφασίσει αν χρειάζονται περαιτέρω μέτρα ελαφρύνσεων».

Παγίδα 4η: Ατελείωτο καρότο και μαστίγιο

«Οι τριμηνιαίες αναφορές στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποικότητας θα εμπεριέχουν στενότερη παρακολούθηση της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και των δεσμεύσεων για τις μεταμνημονιακές μεταρρυθμίσεις. Θα είναι η βάση επί της οποίας το Ευρογκρουπ θα αποφασίζει την επιστροφή των SMP και ANFA και την κατάργηση του εποικίου step-up».

Παγίδα 5η: Το «παράρτημα» των επόμενων μέτρων

«Οι ελληνικές αρχές έχουν αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις, όπως καταγράφονται στο παράρτημα, για να ολοκληρώσουν τις σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος του ESM (συμπεριλαμβανομένων δεσμεύσεων από ολοκληρωμένη μετρον που δεν εξαρτώνται απόλυτως από την κυβέρνηση) με βάση τα συμφωνημένα χρονοδιαγράμματα».

6. ΒΑΦΤΙΣΑΝ ΤΟ ΣΧΟΙΝΙ ΓΡΑΒΑΤΑ

Μέσο: . . . . . ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/06/2018

Σελίδα: 13

Ο Κλάους Ρέγκλινγκ
σκεπτικός λίγο πριν από
την τελική συνεδρίαση
του Eurogroup

Eurogroup

Παγίδα 6η: Μεγαλύτερη δόση (και νέο μνημόνιο) αντί ελάφρυνσης

«Το εκτελεστικό συμβούλιο του ESM αναμένεται να εγκρίνει την εκταμίευση της 5ης και τελευταίας δόσης ύψους 15 δισ. ευρώ. Από αυτό το ποσό, τα 5,5 δισ. θα χρησιμοποιηθούν για αποπληρωμή του χρέους, ενώ 9,6 δισ. θα χρησιμοποιηθούν για το κτίσιμο του "μαζαριαίου ρευστότητας". Συνολικά, η Ελλάδα θα βγει από το πρόγραμμα με ένα σημαντικό "μαξιλάρι" 24,1 δισ. που θα καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Δημοσίου για περίπου 22 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος».

Παγίδα 7η: Το ΔΝΤ θα ζητάει μέτρα χωρίς να βοηθά στις αγορές

«Για όλο που δεν είναι πλέον δυνατή η ενεργοποίηση της ρύθμισης stand-by (SBA) του Ταμείου, το ΔΝΤ επιβεβαίωσε τη συνέχιση της συμμετοχής του στην Ελλάδα στο πλαίσιο παρακολούθησης μετά το πρόγραμμα, παράλληλα με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα».

ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ Η ΚΡΙΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο πρωθυπουργός **Αλέξης Τσίπρας** και οι συνεργάτες του παίρνουν συνεχώς αποφασεις που εξαγριώνουν τους συνεπείς, στις υποχρεώσεις τους, πολίτες. Είναι σαν να εφαρμόζει η κυβέρνηση ένα σχέδιο κοινωνικής αποσταθεροποίησης ελπίχτας ότι θα επιβιώσει σε ένα γενικευμένο χάος ή θα δημιουργήσει μια συμμαχία ασυνεπών και επιτηδέων για να ελέγξει την πολιτική της πτώση.

Η συμφωνία των Πρεσπών

Η εσωτερική διάσταση της συμφωνίας των Πρεσπών είναι χειρότερη και από τη διεθνή. Από το ξεκίνημα της διαπραγμάτευσης η κυβέρνηση έστειλε μήνυμα ότι δεν την ενδιαφέρουν οι βάσιμες πατριωτικές ανησυχίες των Βορειοελλαδιτών. Όταν βρέθηκε αντιμέτωπη με τα μεγάλα συλλαλητήρια, δεν δίστασε να επιτεθεί κατά των διαμαρτυρόμενων πολιτών χαρακτηρίζοντάς τους θρησκόληπτους, σκοταδιστές, ακροδεξιούς και φασίστες.

Επιδίωξη της δεν ήταν να εξηγήσει την πολιτική της για να δημιουργήσει μία ελάχιστη εθνική συναίνεση αλλά να «κατελώσει» την πλειονότητα του ελληνικού λαού με μία συμφωνία που δεν έχει καμία λαϊκή ή πατριωτική επικύρωση και παράγει ήδη αποτελέσματα εις βάρος των εθνικών συμφερόντων μας.

Ο υπουργός Εξωτερικών **κ. Κοτζιάς** έφτασε στο σημείο να ταυτίσει πολιτικά τον Αρχιεπίσκοπο με την άκρα Δεξιά για να

διευκολυνθεί στους τακτικούς ελιγμούς του.

Εχει δημιουργηθεί ένα ευρύτατο μέτωπο πατριωτικής, δημοκρατικής απόρριψης της συμφωνίας, που ξεκινάει από το ΚΚΕ, την πρώην αριστερή πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ, τον **Μίκη Θεοδωράκη** και φτάνει μέχρι στελέχη των ΑΝ.ΕΛ. περνώντας από τη Ν.Δ., το Κίνημα Αλλαγής, την Ένωση Κεντρώων και άλλες πολιτικές δυνάμεις.

Όλοι αυτοί έχουν διαφορετική προσέγγιση στο ζήτημα, τους ενώνουν όμως η απόρριψη της συμφωνίας και η οργή για την επικοινωνιακή και την πολιτική κακομεταχείριση της πλειονότητας του ελληνικού λαού από την κυβέρνηση Τσίπρα.

Από τη διαγραφή στις ευκολίες πληρωμής Προκλητική είναι η στάση της κυβέρνησης και έναντι των πολιτών που έχουν αριστερές προσηγήσεις στα οικονομικά θέματα.

Ο **κ. Τσίπρας** και οι συνεργάτες του τους πλησίασαν και στη συνέχεια τους «καπέλωσαν» πολιτικά, υποσχόμενοι σε πρώτη φάση διαγραφή του χρέους και στη συνέχεια «κούρεμά» του.

Το τελικό αποτέλεσμα ήταν ευκολίες πληρωμής με δεκαετή παράταση της αποπληρωμής του χρέους και νέα δεκαετή περίοδο χάριτος που θα ισχύσει για ένα τμήμα του χρέους.

Οι ευκολίες πληρωμής συνοδεύονται από μέτρα και δεσμεύσεις που τις κάνουν ιδιαίτερα επώδυνες για εκατομμύρια συμπολίτες μας ανεξάρτητα από

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΖΟΥ
Ευρωβουλευτή της Ν.Δ.

ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΑ ΠΑΙΡΝΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΙ ΕΝΑ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΕΙΑ

πολιτική προτίμηση. Από αλλού ξεκίνησε η κυβέρνηση τη διαπραγμάτευση για το χρέος και αλλού κατέληξε χάνοντας πολύτιμο χρόνο και τιμωρώντας την πραγματική οικονομία. Στη διαδρομή πρόσβαλε με τη συμπεριφορά και τις μεταλλάξεις της όσους την πίστεψαν στη βάση μιας συνεπούς, από ιδεολογική και πολιτική άποψη, αριστερής προσέγγισης.

Ο λογαριασμός στους καλούς ασφαλισμένους

Στο στόχαστρο της κυβέρνησης βρίσκονται αυτή την περίοδο οι περισσότεροι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι αλλά, κυρίως, αυτοί που συμβάλλουν για δεκαετίες στη χρηματοδότηση του συστήματος με τις ασφαλιστικές εισφορές τους χωρίς να κρύβουν εισοδήματα και να μειώνουν έτσι τις εισφορές.

Ο Τσίπρας ανέβασε τα ποσοστά του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του 2015 μεταξύ των συνταξιούχων υποσχόμενος τον τερματισμό της μείωσης των συντάξεων και διορθωτικά μέτρα, με το λεγόμενο πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης. Η κυβερνητική πολιτική κινήθηκε σε διαμετρικά αντίθετη κατεύθυνση, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι κρατήσεις στις συντάξεις, να μειωθούν οι επικουρικές και το εφάπαξ και να καταργηθεί το ΕΚΑΣ που περιορίζεται στα 12 ευρώ το μήνα.

Τώρα η κυβέρνηση περνάει στο επόμενο στάδιο, που είναι η μεγάλη μείωση των συντάξεων, κατά μέσο όρο κατά 14% και με ανώτατο όριο το 18%, από 1ης Ιανουαρίου του 2019.

Η μείωση θα είναι μεγαλύτερη γι' αυτούς που έχουν περισσότερα χρόνια ασφάλισης δηλώνοντας όλο το εισόδημά τους. Στο κυβερνητικό επιτελείο θεωρούν ότι τιμωρώντας τους πιο συνεπείς ασφαλισμένους θα μπορέσουν να συμβάλουν στη δημιουργία υπερπλεονάσματος με το οποίο στη συνέχεια θα επιχειρήσουν να κερδίσουν, μέσω επιλεκτικών παροχών, άλλες επαγγελματικές και κοινωνικές κατηγορίες ψηφοφόρων.

Το μήνυμα που στέλνει η κυβέρνηση με την πολιτική της στην κοινωνία είναι: «Επιβάλλουμε σκληρά μέτρα αδιαφορώντας για τις δεσμεύσεις μας και τα παίρνουμε, κυρίως, από τους συνεπείς ασφαλισμένους για να χρηματοδοτήσουμε τη δημιουργία εκλογικής πελατείας».

Το... ιδιοτελές χάος στο προσφυγικό

Στη διάρκεια επίσκεψής μου στη Λέσβο διαπίστωσα πώς ακριβώς εφαρμόζεται η κυβερνητική πολιτική στο προσφυγικό-μεταναστευτικό εις βάρος των συνεπών πολιτών.

Στη Μυτιλήνη ήρθα σε επαφή με πολίτες οι οποίοι μου παρουσίασαν τη δύσκολη έως απελπιστική κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει εξαιτίας των ανεξέλεγκτων προσφυγικών-μεταναστευτικών ροών. Η έννομη τάξη έχει καταρρεύσει, οι δημόσιοι χώροι έχουν υποβαθμιστεί, η τοπική οικονομία έχει πληγεί με διάφορους τρόπους. Δεν υπάρχει καμία πρόνοια για την αποζημίωση των συνεπών

σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις τους πολιτών για την οικονομική και την κοινωνική ζημιά που υφίστανται εξαιτίας της απαράδεκτης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί.

Ταυτόχρονα στον νησί ευημερούν τα κυκλώματα που αναπτύσσονται γύρω από τις ΜΚΟ, με τη βοήθεια σημαντικών ευρωπαϊκών κονδυλίων που θα έπρεπε να πάνε κανονικά στον κρατικό και περιφερειακό προϋπολογισμό για να καταλήξει ένα σημαντικό μέρος από αυτά στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Και στο προσφυγικό-μεταναστευτικό ισχύει ο κυβερνητικός κανόνας. Οι συνεπείς τιμωρούνται και οι ευέλκτοι και επιτηδέοι διευκολύνονται ή και επιβραβεύονται.

Προσπαθούν να κάνουν το μαύρο... άσπρο

Η κατάσταση γίνεται ακόμη πιο εξοργιστική για τους συνεπείς πολίτες εξαιτίας της προσπάθειας των κυβερνητικών στελεχών και παραγόντων να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα. Οι βολήμενοι του ΣΥΡΙΖΑ ισχυρίζονται ότι προστατεύουν τον κόσμο από την «αντιλαϊκή» Νέα Δημοκρατία εφαρμόζοντας μια χειρότερη πολιτική, ιδιαίτερα εις βάρος των μη προνομιούχων και των φτωχών.

Ο **Π. Καμμένος** και οι συνεργάτες του υποκρίνονται ότι αντιτίθενται στην κυβερνητική πολιτική στο «Μακεδονικό» αλλά συνέβαλαν στην υπογραφή της συμφωνίας των Πρεσπών στο όνομα της πολιτικής σταθερότητας λες και ενδεχόμενη απομάκρυνση του **κ. Τσίπρα** από το Μαξίμου θα δημιουργούσε συνθήκες πολιτικής ή οικονομικής αστάθειας.

Οι συνεπείς πολίτες διαπιστώνουν ότι η κυβερνητική πολιτική βλάπτει τα καλώς εννοούμενα συμφέροντά τους και πως οι κυβερνητικοί παράγοντες τους χλευάζουν υποκρινόμενοι ότι δεν τρέχει τίποτα.

Αναγκαία προϋπόθεση για την οικονομική και την κοινωνική πρόοδο είναι η αναγνώριση, μέσα από την κυβερνητική πολιτική, της προσπάθειας των συνεπών πολιτών. Εάν κρύνουν με από τις επιλογές και τη μεθοδολογία του **κ. Τσίπρα** και των συνεργατών του, η κυβέρνηση κινείται σε αυτό το στρατηγικής σημασίας ζήτημα σε λάθος κατεύθυνση. Τιμωρεί σε κάθε ευκαιρία τους συνεπείς πολίτες και αντιδρά στη δικαιολογημένη αγανάκτησή τους δίνοντας ευκαιρίες στους ευέλκτους με τους επιτηδέους για να δημιουργήσει τις δικές της πολιτικές συμμαχίες.

Εάν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, θα χαθεί ό,τι έχει απομείνει από την κοινωνική συνοχή και θα μείνουμε ακόμη πιο πίσω στην οικονομία σε σχέση με τους Ευρωπαίους εταίρους και ανταγωνιστές μας. Η κυβερνητική αλλαγή και η πολιτική ανατροπή είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για να ανσείει ο δρόμος στη συνεργασία και σε περιπτώσεις στη συμμαχία των συνεπών πολιτών για να βγει, επιτέλους, η Ελλάδα από την πολυδιάστατη κρίση. ■

8. ΑΔΙΚΟ ΧΑΡΑΤΣΙ

Μέσο: . . . . . ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/06/2018

Σελίδα: 23

ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Χαράτσι... αλληλεγγύης ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ να καταβάλλουν ειδική εισφορά αλληλεγγύης 2,2% έως 10% για τα προνοιακά επιδόματα που λαμβάνουν από το κράτος έχουν και με τις φετινές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος χιλιάδες άτομα με αναπηρία κάτω του 80%, καθώς και άτομα με αναπηρία 80% και άνω που δεν είναι τυφλά ή δεν είναι κινητικά ανάπηρα.

Το υπουργείο Οικονομικών και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων εξακολουθούν να θεωρούν τα επιδόματα αυτά ως εισοδήματα απαλλασσόμενα μεν από το φόρο εισοδήματος αλλά υπαγόμενα σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης, με συνέπεια χιλιάδες ΑμεΑ να βλέπουν και φέτος τα ετήσια εισοδήματά τους

να «εκτοξεύονται» πλασματικά πάνω από τα 12.000 ευρώ, που είναι το όριο πέραν του οποίου επιβάλλεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, και να καλούνται να πληρώσουν άδικα, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, τη συγκεκριμένη εισφορά. Ταυτόχρονα, επειδή τα ποσά των προνοιακών επιδομάτων θεωρούνται «εισόδημα» και προσαυξάνουν τεχνητά τα συνολικά ετήσια οικογενειακά εισοδήματά τους, χιλιάδες ΑμεΑ αναμένεται να χάσουν δικαιώματα απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ, καθώς και δικαιώματα είσπραξης διαφόρων κοινωνικών επιδομάτων και παροχών που χορηγούνται με κριτήριο το ύψος του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος! **ΣΕΛ. 3**

ΑΔΙΚΟ ΧΑΡΑΤΣΙ σε χιλιάδες αναπήρους

ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ 2,2% ΕΩΣ 10% ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΙΤΣΑΚΗΣ
gpalaitsakis@e-typos.com

Την υποχρέωση να καταβάλουν ειδική εισφορά αλληλεγγύης 2,2% έως 10% για τα προνοιακά επιδόματα που λαμβάνουν από το κράτος έχουν και με τις φετινές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος χιλιάδες άτομα με αναπηρία κάτω του 80%, καθώς και άτομα με αναπηρία 80% και άνω που δεν είναι τυφλά ή δεν είναι κινητικά αναπηρα.

Το υπουργείο Οικονομικών και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων εξακολουθούν να θεωρούν τα επιδόματα αυτά ως εισοδήματα απαλλασσόμενα μεν από το φόρο εισοδήματος αλλά υπαγόμενα σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης, με συνέπεια χιλιάδες ΑμεΑ να βλέπουν και φέτος τα ετήσια εισοδήματά τους να «εκτοξεύονται» πλασματικά πάνω από τις 12.000 ευρώ, που είναι το όριο πέραν του οποίου επιβάλλεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, και να καλούνται να πληρώσουν άδικα, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, τη συγκεκριμένη εισφορά.

Απόψεις

Ταυτόχρονα, επειδή τα ποσά των προνοιακών επιδομάτων θεωρούνται «εισοδήμα» και προσουξάνουν τεχνικά τα συνολικά ετήσια οικογενειακά εισοδήματά τους, χιλιάδες ΑμεΑ αναμένεται να χάσουν δικαιώματα απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ, καθώς και δικαιώματα εισπραχής διάφορων κοινωνικών επιδομάτων και παροχών, τα οποία χορηγούνται με κριτήριο το ύψος του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος!

Σύμφωνα με την υπ' αριθμόν ΠΟΛ. 1149/2013 εγκύκλιο που είχε εκδοθεί από τη λειτουργούσα τότε Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ), τα προνοιακά επιδόματα των αναπήρων (επίδομα τυφλότητας, διατροφικό επίδομα νεφροπαθών και εξαρτημένων από μεταμοσχεύσεις, μηνιαία οικονομική ενίσχυση για άτομα με νοητική καθυστέρηση, αυτισμό,

Επειδή το υπουργείο θεωρεί τα επιδόματα αυτά «εισοδήμα», αρκετά ΑμεΑ χάνουν το δικαίωμα απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ ακόμη και ένταξης στο «κοινωνικό τιμολόγιο» της ΔΕΗ, λόγω υπέρβασης των προβλεπόμενων εισοδηματικών ορίων

εγκεφαλική παράλυση, παραπληγία-τετραπληγία, συγγενή αιμολυτική αναιμία ή αιμορραγική διάθεση, για άτομα με βαριά 67% και άνω, για κωφάλαλα και χανσονικά άτομα κ.ά.) «δεν φέρουν τα απαραίτητα γενικά εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος, δίδονται ως κοινωνική παροχή για την αντιμετώπιση και την κάλυψη συγκεκριμένων ειδικών δαπανών στις οποίες υποβάλλονται ευπαθείς ομάδες φορολογουμένων, δίδονται χωρίς αντάλλαγμα παροχής εργασίας, χωρίς να αποτελούν καρπό περιουσιακών στοιχείων και συνεπώς δεν τίθεται θέμα επιβολής εισφοράς». Συνεπώς, θα έπρεπε να προσυμπληρώνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών, της ΓΓΔΕ και της μετέπειτα ΑΑΔΕ στους κωδικούς 781-782 του πίνακα 6 των ηλεκτρονικών φορολογικών δηλώσεων των ΑμεΑ, όπου αναγράφονται εισπραχθέντα ποσά που δεν θεωρούνται εισοδήματα και, ως εκ τούτου, δεν επιβαρύνονται με κανένα φόρο και με καμία εισφορά.

Παρά την ύπαρξη της ερμηνευτικής εγκυκλίου του 2013, το υπουργείο Οικονομικών και η πρώην ΓΓΔΕ και νυν ΑΑΔΕ θεωρούν από το 2016 και μετά ότι τα προνοιακά επιδόματα των ατόμων με αναπηρία πρέπει να θεωρούνται πλέον «εισοδήμα», απαλλασσόμενα μεν του φόρου εισοδήματος αλλά υπαγόμενα σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης! Το νέο «σκεπτικό» πάνω στο οποίο στηρίχθηκαν ήταν ότι:

1 Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως οικονομική ενίσχυση-βοήθεια σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (άτομα με ειδικές

ανάγκες, ηλικιωμένους, απόρους κ.ά.) από το Δημόσιο ή από άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς όντως δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) και επομένως δεν φορολογούνται. Όμως, ο μη χαρακτηρισμός τους ως «εισοδήμα» ισχύει μόνο εφόσον καταβάλλονται έκτακτα στα άτομα αυτά! Κι αυτό διότι, όπως υποστήριξαν, «ένα ποσό χαρακτηρίζεται ως εισόδημα όταν υπάρχει περιοδικότητα, μόνιμη πηγή προέλευσης, καθώς και τακτική εκμετάλλευση της πηγής αυτής».

2 Τα όσα «διαφορετικά» αναφέρουν οι εγκύκλιοι που εκδόθηκαν πριν από την 1η-1-2014 έπαψαν πλέον να ισχύουν (!) από τότε που τέθηκε σε εφαρμογή ο νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013). Κι αυτό διότι όλες οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι που εκδόθηκαν πριν από την 1η-1-2014, ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του νέου ΚΦΕ, αναφέρονταν στις διατάξεις του προηγούμενου ΚΦΕ, του ν. 2238/1994, ο οποίος από την ίδια ημερομηνία καταργήθηκε! Ως εκ τούτου, τα όσα ίσχυαν με την υπ' αριθμόν ΠΟΛ. 1149/2013 εγκύκλιο της ΓΓΔΕ που εκδόθηκε στις 20-7-2013 έπαψαν να ισχύουν από την 1η-1-2014!

Στο παραπάνω σκεπτικό τους, όμως, το υπουργείο Οικονομικών και η ΑΑΔΕ δεν έλαβαν υπόψη τους ένα ακόμη ουσιώδες χαρακτηριστικό της έννοιας του εισοδήματος που είναι η εισπραχθείσα του έναντι παροχής εργασίας ή

ως καρπού εκμετάλλευσης περιουσιακού στοιχείου. Πρόκειται για ένα ουσιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα της έννοιας του εισοδήματος, το οποίο είχε ληφθεί υπόψη στην εγκύκλιο υπ' αριθμόν ΠΟΛ. 1149/2013 που είχε εκδώσει η ΓΓΔΕ.

Βασίζόμενες, λοιπόν, στο παραπάνω λανθασμένο σκεπτικό, οι αρμόδιες για την επεξεργασία των φορολογικών δηλώσεων υπηρεσίες της ΓΓΔΕ το 2016 και της ΑΑΔΕ το 2017 προσυμπλήρωσαν τα ποσά των τακτικά καταβαλλόμενων προνοιακών επιδομάτων των αναπήρων όχι στους κωδικούς 781-782 αλλά στους κωδικούς 619-620 του πίνακα 6 των ηλεκτρονικών εντύπων Ε1 των ετών 2016 και 2017. Τα προσυμπλήρωσαν δηλαδή στους κωδικούς στους οποίους αναγράφονται εισοδήματα απαλλασσόμενα μεν από το φόρο εισοδήματος, αλλά υποκείμενα σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

Η ίδια αδικία εις βάρος χιλιάδων αναπήρων επαναλαμβάνεται και φέτος από την ΑΑΔΕ με τη σύμφωνη γνώμη του υπουργείου Οικονομικών και παρά τις έντονες διαμαρτυρίες των εκπροσώπων των αναπήρων. Το αποτέλεσμα είναι χιλιάδες άτομα με αναπηρία να εμφανίζονται με ετήσια συνολικά «εισοδήματα» μεγαλύτερα των 12.000 ευρώ και να υφίστανται άδικα επιβαρύνσεις με ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Ταυτόχρονα, πολλά ΑμεΑ χάνουν δικαιώματα απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ, εισπραχθέν άλλων κοινωνικών επιδομάτων ακόμη και ένταξης στο «κοινωνικό τιμολόγιο» της ΔΕΗ, λόγω υπέρβασης των προβλεπόμενων εισοδηματικών ορίων. ■

Γεώργιος Δάσιος

Ο πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων που ηγείται της διαδικασίας των Πανελλαδικών μιλάει για τα εφετινά θέματα, την ύλη στα σχολεία, τα βιβλία και στέλνει μήνυμα στους εκπαιδευτικούς: «Έτσι θα εξετάζουμε τα επόμενα χρόνια»

«Στροφή από την παπαγαλία στην κριτική σκέψη»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗ ΜΑΡΥΝ ΠΑΠΑΜΑΤΘΑΙΟΥ

«Οι γνώσεις των προηγούμενων ετών πρέπει να έχουν κατακτηθεί και να μη θεωρούνται μειονέκτημα όταν ζητούνται. Δεν είναι εκτός ύλης. Είναι η ίδια η γενικότερη ύλη. Η ουσία της κριτικής σκέψης και της εμπάθουσας είναι ακριβώς αυτό».

«Θεωρώ περριτό το να εξετάζουμε ακόμη τα Λατινικά. Το Ρωμαϊκό Δίκαιο έχει πλέον επιστημονικά περιοριστεί».

«Η Γλώσσα και τα Μαθηματικά είναι τα δύο μαθήματα της βασικής επικοινωνίας μας με τους άλλους. Της επικοινωνίας μέσω των λέξεων και της επικοινωνίας μέσω της λογικής».

μαθητές, αλλά να μην αδικηθούν και όσοι προσπάθησαν.

Ζητούν όμως κριτική σκέψη. Να έχει εμπεδώσει ο υποψήφιος τις γνώσεις που πήρε από τα προηγούμενα σχολικά του χρόνια. Το κάνει όμως αυτό το εκπαιδευτικό μας σύστημα; Βοηθάει τους μαθητές να εμπεδώσουν τις γνώσεις τους; Τους κάνει να σκέφτονται, να συνδυάζουν γνώσεις και να καταλήγουν στην επίλυση των προβλημάτων;

Ο πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων που ηγείται της διαδικασίας (και ο μόνος που μπορεί να μιλήσει για αυτές, καθώς τα μέλη των Επιτροπών της μένουν για ευνόητους λόγους μυστικά) κ. Γεώργιος Δάσιος απαντάει με θλίψη «δυστυχώς, συχνά όχι».

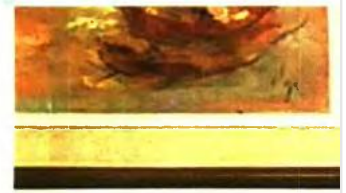
Το μήνυμα που προκύπτει όμως από

όλα αυτά είναι ότι η πολιτεία και το αρμόδιο υπουργείο Παιδείας πρέπει να ρίξουν το βλέμμα τους στην εκπαιδευτική διαδικασία που γίνεται στα σχολεία, στη διδασκία και εξεταστέα ύλη, στα βιβλία που είναι στην πλειονότητά τους απαρχαιωμένα και συχνά στοχεύουν ακριβώς σε εκείνο που εφέτος το σύστημα πέταξε στα εξεταστικά σκουπίδια: στην αποστήθιση.

Ο κ. Δάσιος (που πρόσφατα εξελέγη αντιπρόεδρος μέλος της Ακαδημίας Αθηνών) έχει δει ως σήμερα πολλά. Από το 1999 είναι πρόεδρος της Επιτροπής Πανελλαδικών Εξετάσεων (με μια διακοπή μεταξύ του 2004 και του 2007 όπου βρέθηκε στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ, με έδρα αριστείας), ενώ το 2014 διορίστηκε με απόφαση της Βουλής πρόεδρος του ανεξάρτητου Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων. Από το 1992 δε ήταν εισηγητής της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων στα Μαθηματικά. Και ιδού τι απαντάει στις ερωτήσεις του «Βήματος».

■ Εφέτος κάτι άλλαξε στην επιλογή των θεμάτων των εξετάσεων; Ούτε γκρίνιες, ούτε λάθη, ούτε διαμαρτυρίες...

«Νομίζω ότι για πρώτη φορά καταφέραμε σε όλα τα μαθήματα να επιλέξουμε θέματα που να στοχεύουν στους μαθητές που έχουν κατανοήσει την ύλη τους και σε μια διαβάθμιση που στριμφίζεται όχι στην πολυπλοκότητα των πράξεων, αλλά στην κατανόηση των εννοιών. Έτσι, υπό μια έννοια, καταφέραμε να μειωθεί η ανάγκη της αποστήθισης. Η αλήθεια είναι ότι ο μόνος τρόπος να διαλύσεις τη μέθοδο της αποστήθισης σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα είναι να μην έχεις τόσο

στενά και ασφικτικά οριοθετημένη και κλειστή ύλη όπως στη χώρα μας. Η μικρή ύλη είναι αναπαιδαγωγική γιατί εννοεί μόνο τους πολύ ευφρείς και όχι εκείνους που προσπάθησαν πραγματικά».

■ Εσείς ζητήσατε από τους υποψηφίους κριτική σκέψη και κατανόηση της ύλης στις εξετάσεις, το ερώτημα όμως είναι αν το εκπαιδευτικό μας σύστημα ζητεί το ίδιο. Γιατί έχω την

«Καταφέραμε να μειωθεί η ανάγκη της αποστήθισης» λέει σχετικά με τις εφετινές Πανελλαδικές ο Γεώργιος Δάσιος

«ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΑΝΤΟΧΗ

«Οι Πανελλαδικές είναι σαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες»

■ Είναι ιδιαίτερα αγχωτικό το εξεταστικό μας σύστημα; «Πάρα πολύ. Υπάρχουν δύο επίπεδα για να ανταποκριθείς. Το ένα είναι η προετοιμασία. Το άλλο είναι οι αντοχές του νευρικού σου συστήματος. Πολλά παιδιά που έχουν διαβάσει πολύ καταρρέουν πριν από τις εξετάσεις και δεν γράφουν τίποτα. Η μόνη που μπορεί να βοηθήσει εδώ είναι η οικογένεια. "Εσύ έκανες ό,τι μπορούσες και τώρα το μόνο που μένει είναι να αποδώσει αυτό που μπορούσες" είναι η σωστή

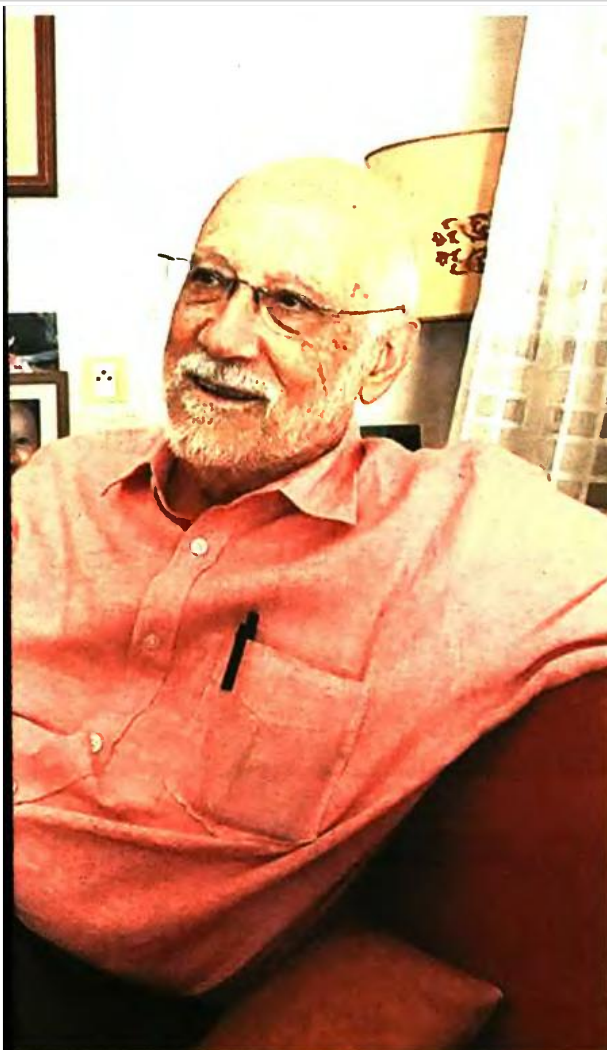
φιλοσοφία προς τα παιδιά μας. Όσο μπορούσες. Όχι παραπάνω. Αλλά όχι και λιγότερο. Και βεβαίως συχνές επαναλήψεις για να αποκτήσεις εμπιστοσύνη στον εαυτό σου. Οι εξετάσεις είναι σαν τον αθλητισμό. Υπάρχουν δύο είδη αγώνων. Ο πρωταθλητισμός για να κάνεις το παγκόσμιο ρεκόρ και οι Ολυμπιακοί Αγώνες όπου θα κερδίσουν οι 3 καλύτεροι και αυτοί θα πάρουν τα μετάλλια. Οι πανελλαδικές εξετάσεις είναι σαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες».

■ Υπάρχουν μαθήματα που δεν θα έπρεπε να εξετάζονται; «Όσο τα Λατινικά! Θεωρώ περριτό το να εξετάζουμε ακόμη τα Λατινικά. Το Ρωμαϊκό Δίκαιο έχει πλέον επιστημονικά περιοριστεί. Επιπλέον ο τρόπος που τα εξετάζουμε δεν είναι σωστός, με 15-20 κείμενα 6 γραμμών που τα μαθαίνουν τα παιδιά απέξω και ρωτάμε μόνο αυτά. Επιπλέον οι υποψήφιοι πρέπει να γράψουν στο μάθημα αυτό 20 για να μην τα πετάξει το σύστημα έξω».

■ Ποιο είναι το πιο σημαντικό μάθημα που συνδέεται με όλες τις επιστήμες; «Νομίζω η Γλώσσα και τα Μαθηματικά. Είναι τα δύο μαθήματα της βασικής επικοινωνίας μας με τους άλλους. Της επικοινωνίας μέσω των λέξεων και της επικοινωνίας μέσω της λογικής. Μια πολύπλοκη νοητική διαδικασία μπορεί να την επικοινωνήσεις μόνο μέσω των Μαθηματικών. Ακόμη και στην ιατρική η λήψη αποφάσεων είναι θέμα λογικής. Και εκεί οδηγεί

μόνο η καλή γνώση των Μαθηματικών».

■ Υπήρξαν στα χρόνια που πέρασαν στιγμές στη διάρκεια εξετάσεων που σκεφτήκατε ότι έχετε μπροστά σας μια πραγματική κρίση; «Φυσικά και υπήρξαν κρίσεις. Στη συντριπτική πλειοψηφία τους, όμως, νομίζω ότι ήταν κατευθυνόμενες από ιδιοτέλεια. Μια μικρή στέλεξα συχνά μπορεί να γίνει προσεσδίδο όταν την εκμεταλλεύονται άνθρωποι που αποσκοπούν σε προσωπικό και οικονομικό όφελος».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΑΠΕΛΤΕ/ΠΑΝΤΕΛΕΖΑΚΗΣ

«Φέτος προσπαθήσαμε να πλησιάσουμε τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη στην εξεταστική τους φιλοσοφία που για εμένα είναι πιο δίκαιη: περισσότερη ύλη και κατ' επέκταση τελικά, για την πλειοψηφία, πιο βατά θέματα» λέει ο πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων Γεώργιος Δάσιος

λαδί! Οι γνώσεις των προηγούμενων ετών πρέπει να έχουν κατακτηθεί και να μη θεωρούνται μειονέκτημα όταν ζητούνται. Δεν είναι εκτός ύλης. Είναι η ίδια η γενικότερη ύλη. Η ουσία της κριτικής σκέψης και της εμπόδυνσης είναι ακριβώς αυτό. Νομίζω ότι φέτος προσπαθήσαμε να πλησιάσουμε τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη στην εξεταστική τους φιλοσοφία που για εμένα είναι πιο δίκαιη: περισσότερη ύλη και κατ' επέκταση τελικά, για την πλειοψηφία, πιο βατά θέματα. Όσο λιγότερη και στενά οριοθετημένη η ύλη, τόσο και πιο δύσκολα γίνονται τελικά τα θέματα».

■ Είναι ωστόσο παραμονές της ανακοίνωσης ενός νέου εξεταστικού συστήματος στην Ελλάδα. Τι θα σας ικανοποιούσε να ακούσετε;

«Η εμπειρία μου λέει ότι αν δεν γίνει το πείραμα, δεν μπορούμε να δούμε αποτελέσματα. Σωστό για βάση πείραμα είναι εκείνο που δεν θα επηρέαζε τον αδιάβλητο χαρακτήρα των πανελλαδικών εξετάσεων, ούτε την αξιοπιστία τους. Ξεκινάμε από το ότι δεν γίνεται να μην υπάρχει κάποια μορφή εξέταση για την εισαγωγή σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Ακόμη και η προσπάθεια που γίνεται τώρα με τις σχολές χαμηλής ζήτησης να μην υπάρχουν καθόλου εξετάσεις για την εισαγωγή στα προγράμματά τους, πολύ φοβάμαι ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί γιατί μπορεί να έρθουν τελικά τόσο πολλοί "καλοί" για τους οποίους να μην υπάρχει φίλτρο να ελεγχθούν. Πιστεύω ότι και για αυτές τις σχολές χαμηλής ζήτησης οι υποψήφιοι θα έπρεπε να εξετάζονται στα Ελληνικά και στα Μαθηματικά. Στα "ρεπερέ" τώρα και στα τμήματα υψηλής ζήτησης φυσικά οι εξετάσεις πρέπει να συνεχιστούν κανονικά».

■ Με εμπλοκή και των πανεπιστημίων σε αυτές;

«Ναι, αλλά όχι στα θέματα. Δεν είναι δουλειά των πανεπιστημίων να βάζουν θέματα. Απλά με τον καθορισμό, όπως γίνεται ευρέως στην Ευρώπη, ενός πλάφον, των συντελεστών δηλαδή που θα θέλει κάθε τμήμα στο μάθημα υψηλής βαρύτητας για την επιστήμη που αφορά. Για παράδειγμα, π.χ. ένα Τμήμα Φυσικής να απαιτεί για κάποιον για να μπορεί να θέσει υποψηφιότητα για τα προγράμματά του να έχει έναν μίνιμουμ βαθμό 14 στη Φυσική και 12 στα Μαθηματικά. Αν κάποιος δηλαδή έχει 20 σε όλα τα άλλα μαθήματα και 9 στη Φυσική να μη γίνεται δεκτός. Αυτό δεν παρεμβαίνει στην αξιοκρατία και στη διαβλητότητα των εξετάσεων, καθώς οι εξετάσεις θα γίνονται πάντα κεντρικά. Όμως ο κάθε υποψήφιος θα ξέρει από πριν σε ποια τμήματα μπορεί να γίνει αποδεκτός με βάση τη βαθμολογία που συγκέντρωσε και θα μπορεί μέσω του μηχανογραφικού του να κάνει αίτηση εκεί».

εντύπωση ότι πιο πολύ κινείται προς την οδό της αποστήθισης. Μήπως εφέτος δίνετε ένα μήνυμα προς τους εκπαιδευτικούς και τα σχολεία;

«Ναι. Το μήνυμά σίγουρα είναι ότι τα σχολεία δεν πρέπει να έχουν τόσο στενά καθορισμένη ύλη η οποία πρέπει αναγκαστικά να καλυφθεί μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Μέσα από τις πανελλαδικές εξετάσεις και τη μορφή που πήραν εφέτος θέλουμε να πούμε ότι αν δεν έχει καταλάβει σε βάθος ό,τι έχει διδαχτεί και δεν μπορείς να κάνεις συσχετισμούς και να συγκρίνεις πιθανές απαντήσεις, τότε ο δρόμος σου προς το άριστα θα είναι σίγουρα δύσκολος. Φυσικά, εφέτος δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν βάλουμε καθόλου θέματα που να απαιτούν αποστήθιση. Αλλά απαιτούσαν... τόση αποστήθιση ώστε να ανέβουν οι πολύ χαμηλοί βαθμοί, ενώ αντίθετα τα θέματα της βαθύτερης κατανόησης ήταν τόσα ώστε να κατέβουν οι πολύ υψηλοί. Σε κάθε περίπτωση, στόχος είναι να ισορροπήσει το σύστημα».

■ Η αλήθεια είναι ότι η εικόνα δεκάδων αριστούχων ή αντίθετα περισσότερων από το στατιστικά λογικό γραπτών «κάτω από τη βάση» δημιουργούσε τα προηγούμενα χρόνια υποψίες και προβληματισμούς. Για ποιον λόγο γινόταν αυτό;

«Από που γινόταν συχνά ήταν το εξής: Πολλές φορές κάποιο θέμα θεωρούνταν απαιτητικό και προκαλούσε αντιδράσεις, αλλά αυτό προέκυπτε ως

συμπέρασμα επειδή απλά απαιτούσε πρωτοβουλία ή ιδιαίτερη σκέψη. Οπότε συχνά τα μέλη της επιτροπής αυτολογοκρίνονταν και δεν επέλεγον θέματα που απαιτούσαν κριτική σκέψη, από φόβο μήπως οδηγήσουν σε μεγάλα ποσοστά αποτυχόντων».

■ Παράλογο δεν ακούγεται αυτό; Δηλαδή το εκπαιδευτικό μας σύστημα παρασύρει και το εξεταστικό σε μια λογική την οποία και τα δύο απεύχονται: την αποστήθιση!

«Πολύ συχνά γινόταν αυτό όντως! Όμως νομίζω ότι δώσαμε ένα μήνυμα γιατί εφέτος κάναμε ένα βήμα προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ένα μήνυμα που κυρίως απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς. "Παρά τις αντιξοότητες της καθημερινότητας στις τάξεις ή την ύπαρξη βιβλίων που δεν βοηθούν, πρέπει να επιμένετε". Η βαθιά κατανόηση των εννοιών και η κριτική σκέψη, ή ικανότητα στη λήψη αποφάσεων και η λογική (στοιχείο άλλωστε που απαιτείται πρώτα και κύρια από τα ίδια τα Μαθηματικά) είναι το ζητούμενο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Είμαι ικανοποιημένος από τη διαδικασία εφέτος. Συχνά βέβαια οι επιστημονικές ενώσεις μάς κατηγορούν ότι βάζουμε θέματα που απαιτούν γνώσεις της ύλης από προηγούμενα χρόνια. Μα, αυτό είναι τόσο παράλογο όσο το να κατηγορήσεις έναν μαθηματικό ότι επέλεξε ένα θεώρημα που απαιτεί πρόθεση που την έμαθαν οι μαθητές στην πρώτη δημοτικού, δώδεκα χρόνια πριν δη-

Η γραβάτα είναι... Θηλιά ματωμένων πλεονασμάτων

ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΘΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ ΜΕ ΤΟ 108,6% ΤΟΥ ΑΕΠ ΕΩΣ ΤΟ 2066 ΤΗΝ ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ ΧΡΕΟΥΣ!

ΤΑΣΟΣ ΔΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
tdasopoulos@e-typos.com

Με αντάλλαγμα περισσότερο από ένα ΑΕΠ (συγκεκριμένα 108,6% του ΑΕΠ) σε πρωτογενή πλεονάσματα από το 2018 μέχρι και το 2066 ήρθε η λύση για το χρέος που ανακοινώθηκε μετά το Ευρογρουπ του Λουξεμβούργου.

Συγκεκριμένα, μετά τη συμφωνία τα ημερήσια της Παρασκευής η Ελλάδα δεσμεύτηκε να πετύχει συνολικό πρωτογενές πλεόνασμα 14% του ΑΕΠ την περίοδο 2019-2022 (3,5% του ΑΕΠ κάθε χρόνο) και στη συνέχεια μέσο ετήσιο πρωτογενές πλεόνασμα 2,2% του ΑΕΠ για 43 συνεχή χρόνια, από το 2023 μέχρι και το 2066, που μεταφέρθηκε η αποπληρωμή των ευρωπαϊκών δανείων (δηλαδή πρόσθετο πρωτογενές πλεόνασμα 94,6% του ΑΕΠ).

Για το... Γκίνες

Με τη δέσμευση αυτή διεκδικεί ρεκόρ Γκίνες για μακροχρόνια δημοσιονομική προσαρμογή, αφού καμία χώρα, ακόμη και οι πιο πλούσιες, δεν έχουν πετύχει ποτέ κάτι ανάλογο. Σε πραγματικές συνθήκες αυτό σημαίνει ότι αν η Ελλάδα για μια τριετία ή τετραετία πέσει σε στασιμότητα ή ύφεση και έχει μικρότερο ή μηδενικό πρωτογενές πλεόνασμα ή πρωτογενές έλλειμμα, μόλις ανακμφίσει θα πρέπει να κερδίσει το χαμένο χρόνο και να πετύχει ξανά πλεονάσματα της τάξης του 3-3,5% του ΑΕΠ.

Η παραδοχή αυτή βασίζεται στον κανόνα ότι ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης για τα επόμενα περίπου 50 χρόνια θα πρέπει αναγκαστικά να είναι θετικός και ίσος ή μεγαλύτερος από 2% του ΑΕΠ σε μέσα επίπεδα, που είναι εξίσου αβέβαιος και μηχανιστικός, απλώς και μόνο για να έχουν μια βάση οι βασικές παραδοχές για την αποκλιμάκωση του χρέους.

Ο βασικός αυτός παραλογισμός έχει και τη «παράγωγά» του σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών. Ενώ, λοιπόν, η κυβέρνηση διακηρύττει σε όλους τους τόνους ότι θα έχει πιο μεγάλη ελευθερία μετά το Μνημόνιο, οι δεσμεύσεις που περιέχονται στο σχέδιο μεταμνημονιακής εποπτείας αποδεικνύουν ότι και η «ελευθερία» είναι εκ των προτέρων υπονομευμένη, αφού προαναγγέλλει πάγωμα στις δαπάνες, σε μισθούς του Δημοσίου, συντάξεις και δαπάνες Υγείας μέχρι τουλάχιστον και το 2022. Φυσικά, η μείωση των συντάξεων (από το 2019) και το αφορολόγητο (από το 2020) θα γίνει όπως συμφωνήθηκε. Ειδικότερα:

- Στον τομέα των συντάξεων το μεσοπρόθεσμο δείχνει ότι μετά την περικοπή που θα υποστούν οι συντάξεις το κονδύλι από το 2019 έως και το 2022 θα παραμείνει σταθερό αντιπροσωπεύοντας το 35% των πρωτογενών δαπανών από 35% το 2018. Παράλληλα, έχει προβλεφθεί

φάρμακα για την περίοδο 2019-2022 (περίπου 1,3% ετησίως), κυρίως λόγω σταθεροποίησης και εναρμόνισης των κανόνων του ασφαλιστικού συστήματος με συνέπεια τους ομαλούς ρυθμούς συνταξοδοτήσεων. Συνεπώς, μετά τις διαδοχικές περικοπές από το 2010 μέχρι και το 2019, εφεξής οι συντάξεις θα παγώσουν τουλάχιστον μέχρι και το 2022. Με άλλα λόγια, ακόμη και αν το ΑΕΠ αυξάνεται, οι συντάξεις θα παραμένουν αιωνίως παγωμένες για να μην αυξηθεί το σχετικό κονδύλι.

- Στο δημόσιο τομέα υπάρχει η δέσμευση για διατήρηση επί πολλά χρόνια του κανόνα προσλήψεων και αποχωρήσεων στο 1:1. Παράλληλα, μέσα από το ΜΠΔΣ 2019-2022 (που είναι μέρος, αν και όχι πολύ ευδιάκριτο, της συμφωνίας) τονίζεται ότι το μισθολογικό κόστος του Δημοσίου θα βαίνει σταθερά μειούμενο ως ποσοστό του ΑΕΠ. Αυτό σημαίνει ότι οι μισθοί στο Δημόσιο, μετά τις περικοπές που υπέστησαν την τετραετία 2010-2014, θα παραμείνουν παγωμένοι στα σημερινά χαμηλά επίπεδα μέχρι και το 2022. Αυτό παγώνει ένα περιβάλλον χαμηλού μισθολογικού κόστους για 11 συνεχόμενα χρόνια.
- Στον κρίσιμο τομέα της Υγείας ο σχεδιασμός θέλει την ένταση των προσπαθειών για την επέκταση των γενόσημων φαρμάκων και του περιορισμού των δαπανών για φαρμακευτική και διαγνωστική περιθαλψή. Αιχμή του δόρατος, η αυστηρή εφαρμογή

φάρμακα βιομηχανίες και διαγνωστικά κέντρα- της υπέρβασης του πλάφον δαπανών, έστω και αν κάτι τέτοιο θα απειλήσει τη βιωσιμότητά τους. Παράλληλα, από την έκθεση συμμόρφωσης αποκαλύπτεται η δέσμευση της κυβέρνησης ότι οι δαπάνες Υγείας θα πρέπει να είναι παράλληλες με το ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας κάθε χρόνο. Αυτό σημαίνει απλά ότι αν το ΑΕΠ αυξάνεται, παράλληλα θα αυξάνεται και η δαπάνη Υγείας, ενώ αν το ΑΕΠ είναι στάσιμο ή μειώνεται, οι δαπάνες Υγείας θα ακολουθούν, ανεξάρτητα από τις πραγματικές ανάγκες.

Βιώσιμο με τη βία

Όλες αυτές οι παράλογες παραδοχές υιοθετούνται για να καταστεί βιώσιμο με τη βία το ελληνικό χρέος, τουλάχιστον μέχρι και το 2043.

Ακόμη, όμως, και αν όλα πάνε κατ'ευχήν, το 2043 η Ελλάδα θα αναγκαστεί να ζητήσει πρόσθετα μέτρα για την ελάφρυνση του χρέους της σε ένα τελειώς διαφορετικό περιβάλλον στην παγκόσμια οικονομία και ενώ το ελληνικό χρέος θα αναχρηματοδοτείται για περίπου 25 χρόνια από τις αγορές, έχοντας δημιουργήσει ένα νέο κύκλο υποχρεώσεων σε ιδιώτες πιστωτές. Αν η Ε.Ε. τότε δεν ανταποκριθεί άμεσα, η Ελλάδα θα βρεθεί σε δύσκολη θέση, καθώς οι επενδυτές, γνωρίζοντας ότι η βιωσιμότητα του χρέους θα έχει διαρκεία ως τις αρχές της δεκαετίας του 2040, θα προσαρμόσουν ανάλογα τις τοποθετήσεις τους, ζητώντας την κα-

Ο Αλέξης Τσίπρας εμφανίστηκε στο Ζάππειο με γραβάτα, πανηγυρίζοντας για την ελάφρυνση του χρέους. Ξέχασε, όμως, να πει στον ελληνικό λαό για τα... ματωμένα πλεονάσματα που οφείλει να πευκώσει -κάθε χρόνο και επί δεκαετίες- η Ελλάδα προκειμένου να μη ληφθούν νέα επώδινα μέτρα.

Πιθανή η επάνοδος του ΔΝΤ, όπως στην Αργεντινή

Η λύση του Λουξεμβούργου, όπως παραδέχθηκαν τόσο η επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ όσο και ο πρόεδρος της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, λήνει το πρόβλημα της βιωσιμότητας του χρέους μεσοπρόθεσμα. Μάλιστα, η Κ. Λαγκάρντ επισήμανε και κάτι που μάλλον παραβλήθηκε. Οι δηλαδή το Ταμείο είναι «άνετο» με τη λύση που δόθηκε μεσοπρόθεσμα, αν τηρηθούν όσα προβλέπουν οι Ευρωπαίοι μέχρι κεραίας. Αν, δηλαδή, το περιβάλλον των επικοινωνιών είναι ευνοϊκό και το μέσο σταθμικό επιτόκιο για το ελληνικό χρέος είναι στο 2,5%, η Ελλάδα πετύχει μέσο ρυθμό ανάπτυξης 2% του ΑΕΠ για τα επόμενα πολλά χρόνια παράγοντας για περίπου μισό αιώνα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα και παράλληλα βέβαια ξεπεράσει και την ίδια τη Γερμανία στη ρητότητα, ειδικά στο δημόσιο τομέα. Αυτό που εννοούσε η κ. Λαγκάρντ είναι ότι αν η ακραία δημοσιονομική λύση για την Ελλάδα δεν πετύχει, είναι πιθανό να έχουμε την επανάληψη του φαινομένου της Αργεντινής, που έδωσε το ΔΝΤ στις αρχές της δεκαετίας του 2000 για να το ξανακαλέσει πρόσφατα για ένα νέο δάνειο ύψους 50 δισ. δολαρίων.

Πολιτικά

Οι γκρίζες ζώνες της συμφωνίας για το χρέος

- Φιέστα Τσίπρα-Καμμένου, αν και:
- Δεν επιτεύχθηκε «κούρεμα»
  - Δεν εξασφαλίστηκε σταθεροποίηση των επιτοκίων - Η επιμήκυνση αφορά μόνο το ένα τρίτο του χρέους
  - Η Ελλάδα εκτός της ζώνης κινδύνου των αγορών για πέντε χρόνια

Ο Αλέξης Τσίπρας με τη γραβάτα στο χέρι κατά τη διάρκεια των δηλώσεων στο Αίθριο του Ζαπτείου για την επίτευξη συμφωνίας για το χρέος

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ

Οι στόχοι που καθόρισε το Eurogroup, και στους οποίους στηρίχθηκε η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους, είναι ότι η Ελλάδα δεσμεύθηκε να διατηρήσει πρωτογενείς πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022 και να επιτύχαινε πρωτογενείς πλεονάσματα 2,2% του ΑΕΠ (κατά μέσον όρο) για την περίοδο 2023-2060.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ο πρώην υπουργός Οικονομικών κ. Ευάγγελος Βενιζέλος σχολίασε την απόφαση λέγοντας ότι η κυβέρνηση μπορεί να πανηγυρίσει σήμερα την ταπεινωτική, καθυστερημένη και δυστυχώς ατελή προσχώρησή της στην πολιτική του PSI. Το αφήγημα της δήθεν καθαρής εξέδου κατέρρευσε και αντικαταστάθηκε από την ενισχυμένη εποπτεία για παμπολλα χρόνια και από το διαρκές μνημόνιο χρέους».

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΖΩΝΗΣ

Ήταν 1η Μαρτίου του 2010 όταν ο τότε επίτροπος για τις Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις Φινλανδός Ολαβ Ρεν από τα γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ευχόταν στους Έλληνες «καλό κουράγιο».

Η φράση αυτή, που έμεινε στην ιστορία, αφού άνοιξε την πόρτα της εσοχής των μνημονίων, είχε βάθος και πολύ μεγαλύτερη σημασία απ' ό,τι ήθελαν να πιστέψουν πολιτικοί και πολίτες που τα αμέσως επόμενα χρόνια διχάστηκαν στα στρατόπεδα των μνημονιακών και των αναμνημονιακών.

Οκτώ χρόνια και λίγους μήνες μετά, τα Εμμερόματα της 22ας Ιουνίου 2018, ο Μάριο Σεντένο, ο πορτογάλος πρόεδρος του Eurogroup, ανακοίνωσε την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος για την Ελλάδα, τη ρύθμιση για 10 ακόμη χρόνια του ελληνικού χρέους θέλοντας να στείλει πολιτικό μήνυμα ότι πλέον καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν είναι σε μνημόνιο.

Αυτή είναι η μία όψη του νομίσματος που θέλησε να προβάλει η κυβέρνηση με την φίστα στο Ζαπτείο με τη γραβάτα του κ. Τσίπρα προκειμένου να συσπειρώσει τους βουλευτές του.

Παραμένουν βάρος και δεσμεύσεις

Η άλλη όψη είναι ότι έπεται από την τραγική οκταετία της χρεοκοπίας της χώρας - μαζί και χιλιάδων επιχειρήσεων και νοικοκυριών - και μετά τη συμφωνία του Λουξεμβούργου το βάρος του χρέους παραμένει για τη χώρα, και αυτό που επιτεύχθηκε είναι η εξασφάλιση της εξυπηρέτησής του χρέους.

Αυτό όμως που μένει είναι οι αυστηροί στόχοι για την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων 3,5% του ΑΕΠ κάθε χρόνο έως και το 2022, οι αυστηροί κανόνες πειθαρχίας και η αυστηρή επιτήρηση της χώρας.

Αυτό είναι το «μεταμνημονιακό» πλαίσιο που καθόρισαν οι Ευρωπαίοι προκειμένου να αποτραπεί στο μέλλον μια νέα κατάσταση χρεοκοπίας της Ελλάδας ως μέλους της ευρωζώνης.

Ακόμη ωστόσο δεν έχουν εφαρμοστεί όλα τα δημοσιονομικά μέτρα που προβλέπει το Μνημόνιο που θα μας ακολουθεί

τουλάχιστον ως το 2022. Ο φόβος πλέον μεταφέρεται στο «κράχ» που μπορεί να προκληθεί στα νοικοκυριά από τις μειώσεις των συντάξεων το 2019 και του αφορολόγητου ορίου το 2020, αν στο μεταξύ η οικονομία δεν ανακάμψει αισθητά και δεν μειωθεί το ποσοστό ανεργίας που εξακολουθεί να βρίσκεται στο 20%, ύψος-ρεκόρ για ευρωπαϊκή χώρα.

Η μεγάλη αντίφαση είναι ότι την ίδια ώρα οι άλλες χώρες της ευρωζώνης - ακόμη και οι υπερχρεωμένες - κινούνται μέσα στο πλαίσιο του Μάαστριχτ και μπορούν να έχουν ελλείμματα έως 3% του ΑΕΠ.

Όπως σχολιάζουν κορυφαίοι οικονομικοί παράγοντες που είχαν εμπλακεί το 2012 με το PSI, που αποτέλεσε και την απαρχή της προσπάθειας μείωσης του βάρους του χρέους, στην παρούσα συμφωνία υπάρχουν «γκρίζες ζώνες».

1. Δεν επιτεύχθηκε «κούρεμα» χρέους.
2. Δεν εξασφαλίστηκε σταθεροποίηση των επιτοκίων στα σημερινά επίπεδα, κάτι που έγινε επιτυχώς με τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που εφαρμόσαν πέρυσι ο ESM και ο ΟΑΔΗΚ.
3. Η επιμήκυνση αφορά μόνο το ένα τρίτο του χρέους.

Οι ίδιοι παράγοντες θεωρούν ότι «το μείζον πρόβλημα, που είναι το βάρος του χρέους, παραμένει για τη χώρα» και όσο δεν μειώνεται ο λόγος προς το ΑΕΠ η πίεση προς τη χώρα θα επανέλθει.

Βασικό στοιχείο της απόφασης του

Eurogroup για δεκαετή επιμήκυνση και «πλάγιο» πληρωμών για το ένα τρίτο του χρέους (96 δισ. ευρώ δάνεια του EFSF από το δεύτερο Μνημόνιο) και την καταβολή της τελευταίας δόσης 15 δισ. ευρώ είναι ότι αρνείται για την Ελλάδα ένα καθαρό διάδρομο με απολύτως ελεγχόμενες και περιορισμένες τις χρηματοδοτικές ανάγκες ως το 2032.

Όπως λένε οι ειδικοί «*το deal είναι πονηρό. Οι Γερμανοί δεν έδωσαν πολλά στην Ελλάδα, μάλλον έδωσαν τα απολύτως αναγκαία για να βγάλουν την Ελλάδα από τη ζώνη του κινδύνου μεσοπρόθεσμα. Θα τους ξαναχρειαστούμε το 2032 αν η οικονομία δεν ανακάμψει γρήγορα.*»

Το δεύτερο στοιχείο είναι η δημιουργία του μαζιλιαριστού ρευστότητας (cash buffer) που θα ανέλθει σε 24,1 δισ. ευρώ με χρήματα από τη δόση του ESM αλλά και ρευστά που θα βάλει ο Ελληνικό Δημόσιο από το πλεόνασμα και ενδεχομένως από κάποια έκδοση δεκαετιών τίτλων. Αυτό θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες των αγορών.

Τα χρήματα πάντως από το «μαζιλιάρι», που ασφαλώς υποκατέστησε την άλλη επιλογή της προληπτικής πιστωτικής γραμμής που απορρίφθηκε πολιτικά, επαρκούν για να καλύψουν τις χρηματοδοτικές ανάγκες για την επόμενη διετία τουλάχιστον, ακόμη και στο πιο αρνητικό σενάριο αδυναμίας έκδοσης νέων ομολόγων. Ετσι αίρεται ο «πολιτικός

κίνδυνος» που μπορεί να δημιουργηθεί για την οικονομία, δεδομένου ότι την προσεχή διετία θα γίνουν τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις: οι ευρωεκλογές, οι εθνικές εκλογές, οι εκλογές της αυτοδιοίκησης και η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για το πολιτικό σκηνικό.

Οι ίδιες πηγές σημειώνουν ότι αν στο μαζιλιάρι συνυπολογιστούν και τα υφιστάμενα πρωτογενή πλεονάσματα που είναι υποχρεωμένα να επιπληρώνει η Ελλάδα, τότε οι χρηματοδοτικές ανάγκες μπορεί να καλυφθούν και ως το 2022.

Και τονίζουν ότι «*ωστόσο για τις αγορές η Ελλάδα θα είναι credit risk free.*» Στο διάστημα αυτό το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να σχεδιάσει τις εξόδους του στις αγορές χωρίς πίεση.

«Πλάγιο» 110 δισ. ευρώ

Το σημείο-«κλειδί» της απόφασης είναι η ανανέωση της περιόδου χάριτος για τα δάνεια του δεύτερου Μνημονίου που δόθηκαν το 2012 μετά το PSI. Το 2022 η Ελλάδα θα έπρεπε να καταβάλει περίπου 14 δισ. ευρώ για τόκους των 96 δισ. ευρώ του δανείου του EFSF και να αρχίσει να το ξεπληρώνει. Πλέον για αυτά τα 110 δισ. ευρώ (96 δισ. δάνειο και 14 δισ. τόκοι) δόθηκε νέα 10ετής περίοδος χάριτος που σημαίνει ότι η Ελλάδα δεν θα πληρώνει ούτε τόκους ούτε χρεολύσια ως το 2032.

Τα ομόλογα αυτά θα ξεκινούσαν να αποπληρώνονται το 2023 και πλέον θα ξεκινούσαν να λήγουν το 2033. Όμως έως τότε θα έχουν επιβαρυνθεί επιπρόσθετα με τους τόκους της δεκαετίας.

Για αυτόν τον λόγο η απόφαση του Eurogroup αναφέρει ότι στο τέλος του 2032, στη βάση μιας νέας ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους από τους θεσμούς, το Eurogroup θα αποφασίσει αν χρειάζονται περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι για τις χρηματοδοτικές ανάγκες εξυπηρέτησής του χρέους.

Αν και γενικά η διαπίστωση της δέσμησης ίσως αποδειχθεί σημαντική για τον τρόπο που οι αγορές και το ΔΝΤ αναλαμβάνονται την ετοιμότητα της ευρωζώνης να ελαφρύνει περαιτέρω, εφόσον απαιτηθεί, το ελληνικό χρέος,

ΣΤΑ ΑΖΗΤΗΤΑ Η ΠΡΩΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ξέχασαν το «γαλλικό κλειδί»

Αυτό που συνέβη και δεν επισημαίνεται είναι ότι στο προχθεσινό Eurogroup ξεχάστηκε ο μηχανισμός μείωσης του χρέους με ρίτρα ανάπτυξης, γνωστός και ως το «γαλλικό κλειδί για το χρέος». Ο μηχανισμός όπως είχε σχεδιαστεί οδηγούσε στη σύνδεση των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους με τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας. Εφόσον οι προβλέψεις του ESM για την ανάπτυξη (2,3% κατά μέσο όρο την επόμενη πενταετία) δεν πέφτουν μέσα, αλλά αντθέτως είναι χαμηλότερες του αναμενόμενου, τότε ο γαλλικός μηχανισμός θα λειτουργούσε με τέτοιο τρόπο ώστε να επιμηκύνει περαιτέρω τις ωρμάσεις των ελληνικών ομολόγων. Η κυβέρνηση επιδίωκε αν με την αρχική επιμήκυνση, που ορίστηκε στα 10 χρόνια, είχαμε χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη, τότε η επιμήκυνση να έφτανε στα 11 ή 12 χρόνια και μάλιστα χωρίς απόφαση του Eurogroup. Αυτό απορρίφθηκε...

Πολιτικά

Οι γκρίζες ζώνες της συμφωνίας για το χρέος

- Φιέστα Τσίπρα-Καμμένου, αν και:
- Δεν επιτεύχθηκε «κούρεμα»
  - Δεν εξασφαλίστηκε σταθεροποίηση των επιτοκίων - Η επιμήκυνση αφορά μόνο το ένα τρίτο του χρέους
  - Η Ελλάδα εκτός της ζώνης κινδύνου των αγορών για πέντε χρόνια

Ο Αλέξης Τσίπρας με τη γραβάτα στο χέρι κατά τη διάρκεια των δηλώσεων στο Αίθριο του Ζαπτείου για την επίτευξη συμφωνίας για το χρέος

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ

Οι στόχοι που καθόρισε το Eurogroup, και στους οποίους στηρίχθηκε η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους, είναι ότι η Ελλάδα δεσμεύθηκε να διατηρήσει πρωτογενείς πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022 και να επιτύχωνται πρωτογενείς πλεονάσματα 2,2% του ΑΕΠ (κατά μέσον όρο) για την περίοδο 2023-2060.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ο πρώην υπουργός Οικονομικών κ. Ευάγγελος Βενιζέλος σχολίασε την απόφαση λέγοντας ότι «η κυβέρνηση μπορεί να πανηγυρίσει σήμερα την ταπεινωτική, καθυστερημένη και δυστυχώς ατελή προσχώρησή της στην πολιτική του PSI. Το αφήγημα της δήθεν καθαρής εξέδου κατέρρευσε και αντικαταστάθηκε από την ενισχυμένη εποπτεία για παμπολλα χρόνια και από το διαρκές μνημόνιο χρέους».

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΖΩΝΗΣ

Ηταν 1η Μαρτίου του 2010 όταν ο τότε επίτροπος για τις Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις Φιλανδός Ολι Ρεν από τα γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ευχόταν στους Έλληνες «αλό κουράγιο».

Η φράση αυτή, που έμεινε στην ιστορία, αφού άνοιξε την πόρτα της εποχής των μνημονίων, είχε βάθος και πολύ μεγαλύτερη σημασία απ' ό,τι ήθελαν να πιστέψουν πολιτικοί και πολίτες που τα αμέσως επόμενα χρόνια διχάστηκαν στα στρατόπεδα των μνημονιακών και των αναμνημονιακών.

Οκτώ χρόνια και λίγους μήνες μετά, τα Εμπειροματά της 22ας Ιουνίου 2018, ο Μάριο Σεντίνο, ο πορτογάλος πρόεδρος του Eurogroup, ανακοίνωσε την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος για την Ελλάδα, τη ρύθμιση για 10 ακόμη χρόνια του ελληνικού χρέους θέλοντας να στείλει πολιτικό μήνυμα ότι πλέον καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν είναι σε μνημόνιο.

Αυτή είναι η μία όψη του νομίσματος που θέλησε να προβάλει η κυβέρνηση με την φιέστα στο Ζαπτείο με τη γραβάτα του κ. Τσίπρα προκειμένου να συσπειρώσει τους βουλευτές του.

Παραμένουν βάρος και δεσμεύσεις

Η άλλη όψη είναι ότι έπεται από την τραγική οκταετία της χρεοκοπίας της χώρας - μαζί και χιλιάδων επιχειρήσεων και νοικοκυριών - και μετά τη συμφωνία του Λουξεμβούργου το βάρος του χρέους παραμένει για τη χώρα, και αυτό που επιτεύχθηκε είναι η εξασφάλιση της εξυπηρέτησής του χρέους.

Αυτό όμως που μένει είναι οι αυστηροί στόχοι για την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων 3,5% του ΑΕΠ κάθε χρόνο έως και το 2022, οι αυστηροί κανόνες πειθαρχίας και η αυστηρή επιτήρηση της χώρας.

Αυτό είναι το «μεταμνημονιακό» πλαίσιο που καθόρισαν οι Ευρωπαίοι προκειμένου να αποτραπεί στο μέλλον μια νέα κατάσταση χρεοκοπίας της Ελλάδας ως μέλους της ευρωζώνης.

Ακόμη ωστόσο δεν έχουν εφαρμοστεί όλα τα δημοσιονομικά μέτρα που προβλέπει το Μνημόνιο που θα μας ακολουθεί

τουλάχιστον ως το 2022. Ο φόβος πλέον μεταφέρεται στο «κράχ» που μπορεί να προκληθεί στα νοικοκυριά από τις μειώσεις των συντάξεων το 2019 και του αφορολόγητου ορίου το 2020, αν στο μεταξύ η οικονομία δεν ανακμίζει αισθητά και δεν μειωθεί το ποσοστό ανεργίας που εξακολουθεί να βρίσκεται στο 20%, ύψος-ρεκόρ για ευρωπαϊκή χώρα.

Η μεγάλη αντίφαση είναι ότι την ίδια ώρα οι άλλες χώρες της ευρωζώνης - ακόμη και οι υπερχρεωμένες - κινούνται μέσα στο πλαίσιο του Μάαστριχτ και μπορούν να έχουν ελλείμματα έως 3% του ΑΕΠ.

Όπως σχολιάζουν κορυφαίοι οικονομικοί παράγοντες που είχαν εμπλακεί το 2012 με το PSI, που αποτέλεσε και την απαρχή της προσπάθειας μείωσης του βάρους του χρέους, στην παρούσα συμφωνία υπάρχουν «γκρίζες ζώνες».

1. Δεν επιτεύχθηκε «κούρεμα» χρέους.
2. Δεν εξασφαλίστηκε σταθεροποίηση των επιτοκίων στα σημερινά επίπεδα, κάτι που έγινε επιτυχώς με τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που εφαρμόσαν πέρυσι ο ESM και ο ΟΑΔΗΚ.
3. Η επιμήκυνση αφορά μόνο το ένα τρίτο του χρέους.

Οι ίδιοι παράγοντες θεωρούν ότι «το μείζον πρόβλημα, που είναι το βάρος του χρέους, παραμένει για τη χώρα» και όσο δεν μειώνεται ο λόγος προς το ΑΕΠ η πίεση προς τη χώρα θα επανέλθει.

Βασικό στοιχείο της απόφασης του

Eurogroup για δεκαετή επιμήκυνση και «πάγωμα» πληρωμών για το ένα τρίτο του χρέους (96 δισ. ευρώ δάνεια του EFSF από το δεύτερο Μνημόνιο) και την καταβολή της τελευταίας δόσης 15 δισ. ευρώ είναι ότι αρνείται για την Ελλάδα ένα καθαρό διάδρομο με απολύτως ελεγχόμενες και περιορισμένες τις χρηματοδοτικές ανάγκες ως το 2032.

Όπως λένε οι ειδικοί «*to deal είναι πονηρό. Οι Γερμανοί δεν έδωσαν πολλά στην Ελλάδα, μάλλον έδωσαν τα απολύτως αναγκαία για να βγάλουν την Ελλάδα από τη ζώνη του κινδύνου μεσοπρόθεσμα. Θα τους ξαναρραιοποιήσουμε το 2032 αν η οικονομία δεν ανακμίζει γρήγορα.*»

Το δεύτερο στοιχείο είναι η δημιουργία του μαζιλιαριστού ρευστότητας (cash buffer) που θα ανέλθει σε 24,1 δισ. ευρώ με χρήματα από τη δόση του ESM αλλά και ρευστά που θα βάλει ο Ελληνικό Δημόσιο από το πλεόνασμα και ενδεχομένως από κάποια έκδοση δεκαετιών τίτλων. Αυτό θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες των αγορών.

Τα χρήματα πάντως από το «μαζιλιάρι», που ασφαλώς υποκατέστησε την άλλη επιλογή της προληπτικής πιστωτικής γραμμής που απορρίφθηκε πολιτικά, επαρκούν για να καλύψουν τις χρηματοδοτικές ανάγκες για την επόμενη διετία τουλάχιστον, ακόμη και στο πιο αρνητικό σενάριο αδυναμίας έκδοσης νέων ομολόγων. Ετσι αίρεται ο «πολιτικός

κίνδυνος» που μπορεί να δημιουργηθεί για την οικονομία, δεδομένου ότι την προσεχή διετία θα γίνουν τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις: οι ευρωεκλογές, οι εθνικές εκλογές, οι εκλογές της αυτοδιοίκησης και η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για το πολιτικό σκηνικό.

Οι ίδιες πηγές σημειώνουν ότι αν στο μαζιλιάρι συνυπολογιστούν και τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα που είναι υποχρεωμένη να επιτύχει η Ελλάδα, τότε οι χρηματοδοτικές ανάγκες μπορεί να καλυφθούν και ως το 2022.

Και τονίζουν ότι «*ως τότε για τις αγορές η Ελλάδα θα είναι credit risk free.*» Στο διάστημα αυτό το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να σχεδιάσει τις εξόδους του στις αγορές χωρίς πίεση.

«Πάγωσαν» 110 δισ. ευρώ

Το σημείο-«κλειδί» της απόφασης είναι η ανανέωση της περιόδου χάρτητος για τα δάνεια του δεύτερου Μνημονίου που δόθηκαν το 2012 μετά το PSI. Το 2022 η Ελλάδα θα έπρεπε να καταβάλει περίπου 14 δισ. ευρώ για τόκους των 96 δισ. ευρώ του δανείου του EFSF και να αρχίσει να το ξεπληρώνει. Πλέον για αυτά τα 110 δισ. ευρώ (96 δισ. δάνειο και 14 δισ. τόκοι) δόθηκε νέα 10ετής περίοδος χάρτητος που σημαίνει ότι η Ελλάδα δεν θα πληρώνει ούτε τόκους ούτε χρεολύσια ως το 2032.

Τα ομόλογα αυτά θα ξεκινούσαν να αποπληρώνονται το 2023 και πλέον θα ξεκινούσαν να λήγουν το 2033. Όμως έως τότε θα έχουν επιβαρυνθεί επιπρόσθετα με τους τόκους της δεκαετίας.

Για αυτόν τον λόγο η απόφαση του Eurogroup αναφέρει ότι στο τέλος του 2032, στη βάση μιας νέας ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους από τους θεσμούς, το Eurogroup θα αποφασίσει αν χρειάζονται περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι επιτηρούνται οι στόχοι για τις χρηματοδοτικές ανάγκες εξυπηρέτησής του χρέους.

Αν και γενικά η διαπίστωση της δέσμησης ίσως αποδειχθεί σημαντική για τον τρόπο που οι αγορές και το ΔΝΤ αντιλαμβάνονται την ετοιμότητα της ευρωζώνης να ελαφρύνει περαιτέρω, εφόσον απαιτηθεί, το ελληνικό χρέος,

ΣΤΑ ΑΖΗΤΗΤΑ Η ΠΡΩΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ξέχασαν το «γαλλικό κλειδί»

Αυτό που συνέβη και δεν επισημαίνεται είναι ότι στο προχθεσινό Eurogroup ξεχάστηκε ο μηχανισμός μείωσης του χρέους με ρήτρα ανάπτυξης, γνωστός και ως το «γαλλικό κλειδί για το χρέος». Ο μηχανισμός όπως είχε σχεδιαστεί οδηγούσε στη σύνδεση των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους με τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας. Εφόσον οι προβλέψεις του ESM για την ανάπτυξη (2,3% κατά μέσο όρο την επόμενη πενταετία) δεν πέφτουν μέσα, αλλά ανθεχθεί είναι χαμηλότερες του αναμενόμενου, τότε ο γαλλικός μηχανισμός θα λειτουργούσε με τέτοιο τρόπο ώστε να επιμηκύνει περαιτέρω τις ωρμάσεις των ελληνικών ομολόγων. Η κυβέρνηση επιδίωκε αν με την αρχική επιμήκυνση, που ορίστηκε στα 10 χρόνια, είχε χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη, τότε η επιμήκυνση να έφτανε στα 11 ή 12 χρόνια και μάλιστα χωρίς απόφαση του Eurogroup. Αυτό απορρίφθηκε...

Πολιτικά

Πηγή: ΟΑΔΧ

Η «καθαρή έξοδος» έγινε... λιτότητα επ' αόριστον

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΑΧΑΚΗΣ

Μία ακόμη συμβιβαστική και όχι καθαρή λύση επέλεξαν οι εταίροι για το ελληνικό ζήτημα. Η απόφαση του Eurogroup περιέχει ρυθμίσεις για τη διευθέτηση του χρέους που το καθιστούν... κατά συνθήκη βιώσιμο, υποχρεώνοντας την Ελλάδα να παραμείνει σε ένα μακρύ τούνελ λιτότητας με υψηλά πλεονάσματα έως το 2060 και θέτοντας αυστηρούς όρους ενισχυμένης εποπτείας τουλάχιστον έως το 2022. Με αυτά τα

Η Ελλάδα παραμένει σε τούνελ με ένα light Μνημόνιο με τριμηνιαίους ελέγχους, εκθέσεις συμμόρφωσης και απαιτήσεις για πρόσθετα μέτρα αν καταγράφονται αστοχίες στους δημοσιονομικούς στόχους

δεδομένα, το τέλος του τρίτου προγράμματος στις 20 Αυγούστου συνοδεύεται από όρους και δεσμεύσεις που παραπέμπουν σε ένα light Μνημόνιο

με τριμηνιαίους ελέγχους, εκθέσεις συμμόρφωσης και απαιτήσεις για πρόσθετα μέτρα αν καταγράφονται αστοχίες στους δημοσιονομικούς στόχους. Στο

μέτωπο του χρέους έπετα από 10 ώρες διαπραγματεύσεων, αντεγκλήσεων, διακοπών και έντονου παρασκηνίου οι 19 υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης αποφάσισαν:

● Την περαιτέρω παράταση της περιόδου χάρτης για τα δάνεια του EFSF κατά 10 χρόνια (πλέον η περίοδος χάρτης φθάνει έως το 2032) και την επιμήκυνση της μέσης διάρκειας λήξης τους κατά 10 χρόνια. Έτσι, η διάρκειά τους πάει στα 43 χρόνια και η τελευταία δόση θα αποπληρωθεί το 2076.

Η επέκταση των ωρμών είναι

και της περιόδου χάρτης αφορά δάνεια ύψους 96,6 δισ. ευρώ από τα συνολικά 130 δισ. που έχει λάβει η Ελλάδα από τον EFSF.

● Την διάθεση στην Ελλάδα των κερδών που είχαν μέχρι το 2017 κεντρικές ευρωπαϊκές τράπεζες από ελληνικά ομόλογα (ANFA και SMP). Θα επιστραφεί στη χώρα μας ένα ποσό που προσεγγίζει τα 4,6 δισ. ευρώ σε οκτώ εξαμηνιαίες δόσεις των 600 εκατ. ευρώ έκαστη. Η πρώτη δόση θα δοθεί τον προσεχή Δεκέμβριο και η τελευταία τον Ιούνιο του 2022. Έως τότε η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να τηρεί τις δεσμεύσεις επί του δημοσιονομικού και μεταρρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου να λαμβάνει τις συγκεκριμένες δόσεις μετά από έλεγχο και θετική έκθεση των θεσμών.

● Την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από το τρέχον πρόγραμμα ύψους 15 δισ. ευρώ. Από αυτό το ποσό, τα 5,5 δισ. ευρώ θα διατεθούν στον ειδικό λογαριασμό, για να χρησιμοποιηθούν στην εξυπηρέτηση του χρέους, και τα 9,5 δισ. ευρώ θα ενισχύσουν το «μαξιλάρι ασφαλείας» το οποίο θα χρησιμοποιηθεί, όπως τονίζεται στη απόφαση, «σε περίπτωση ανάγκης». Με αυτά τα κεφάλαια το «μαξιλάρι» θα φθάσει τα 24,1 δισ. ευρώ, που καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες για περίπου 22 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος. Και είναι στη δικρατική ευχέρεια της Ελλάδας αν θα εξαγοράσει μέρος περί τα 3,5 δισ. ευρώ των δανείων του ΔΝΤ. Για εξαγορά του συνόλου των 10,4 δισ. ευρώ έχει θέσει «βέτο» η Γερμανία.

● Κατάργηση του επτακτίου πέναλτι (step up) για τα δάνεια του EFSF.

Επίσης στην ίδια απόφαση υπογραμμίζεται ότι η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί βασικό συστατικό για τη βιωσιμότητα

του χρέους και ως εκ τούτου οι εταίροι «χαιρρίζουν τη δέσμευση της Ελλάδας» για πρωτογενή πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ μέχρι το 2022, και 2,2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο στην περίοδο 2023-2060.

Οι ενστάσεις από Λαγκάρντ, Ντράγκι

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, κατά τη διάρκεια του Eurogroup, πέρα από την ελληνική πλευρά, τόσο η γενική διευθύντρια του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ όσο και ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μάρκο Ντράγκι ζήτησαν η επιμήκυνση να φθάσει τα 15 χρόνια. Όμως ο γερμανός υπουργός Οικονομικών Ολαφ Σολτς ήταν αμετάπειτος και επιβλήθηκε συμβιβασμός προ του ενδεχομένου να μετασθην οι αποφάσεις για το Eurogroup της 12ης Ιουλίου. Σε κάθε περίπτωση, το Ταμείο και η ΕΚΤ εκτιμούν ότι το χρέος είναι βιώσιμο μέχρι το 2032 επειδή οι επίσημες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελλάδας περιορίζονται κάτω και από το 10% του ΑΕΠ ετήσιως. Μακροπρόθεσμα το θεωρούν μη βιώσιμο.

«Με τη νέα περίοδο χάρτης και την επιμήκυνση δημιουργείται ένας καθαρός ορίζοντας 15ετίας για να ανακάμψει η Ελλάδα» σημειώνει ευρωπαϊός αξιωματούχος. Ο αντίλογος είναι ότι οι πληρωμές και κατά συνέπεια τα βάρη για την Ελλάδα μετατίθενται στις επόμενες δεκαετίες και έως το 2076.

Την ίδια ώρα, πηγές της Τράπεζας της Ελλάδας αναφέρουν ότι η 10ετία είναι ικανοποιητική και καθιστά βιώσιμο το χρέος, εκτίμηση η οποία θα διατυπώνεται στην έκθεση του διοικητή Ι. Σπυριδάκη η οποία θα δοθεί στη δημοσιότητα τη Δευτέρα 2 Ιουλίου.

Πολιτικά

Η «καθαρή έξοδος» έγινε... λιτότητα επ' αόριστον

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΑΧΑΚΗΣ

Μία ακόμη συμβιβαστική και όχι καθαρή λύση επέλεξαν οι εταίροι για το ελληνικό ζήτημα. Η απόφαση του Eurogroup περιέχει ρυθμίσεις για τη διευθέτηση του χρέους που το καθιστούν... κατά συνθήκη βιώσιμο, υποχρεώνοντας την Ελλάδα να παραμείνει σε ένα μακρό τούνελ λιτότητας με υψηλά πλεονάσματα έως το 2060 και θέτοντας αυστηρούς όρους ενισχυμένης εποπτείας τουλάχιστον έως το 2022. Με αυτά τα

Η Ελλάδα παραμένει σε τούνελ με ένα light Μνημόνιο με τριμηνιαίους ελέγχους, εκθέσεις συμμόρφωσης και απαιτήσεις για πρόσθετα μέτρα αν καταγράφονται αστοχίες στους δημοσιονομικούς στόχους

δεδομένα, το τέλος του τρίτου προγράμματος στις 20 Αυγούστου συνοδεύεται από όρους και δεσμεύσεις που παραπέμπουν σε ένα light Μνημόνιο

με τριμηνιαίους ελέγχους, εκθέσεις συμμόρφωσης και απαιτήσεις για πρόσθετα μέτρα αν καταγράφονται αστοχίες στους δημοσιονομικούς στόχους. Στο

μέτωπο του χρέους έπετα από 10 ώρες διαπραγματεύσεων, αντεγκλίσεων, διακοπών και έντονου παρασκήνιου οι 19 υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης αποφάσισαν:

● Την περαιτέρω παράταση της περιόδου χάρτης για τα δάνεια του EFSF κατά 10 χρόνια (πλέον η περίοδος χάρτης φθάνει έως το 2032) και την επιμήκυνση της μέσης διάρκειας λήξης τους κατά 10 χρόνια. Έτσι, η διάρκειά τους πάει στα 43 χρόνια και η τελευταία δόση θα αποπληρωθεί το 2076.

Η επέκταση των ωρμών στον

και της περιόδου χάρτης αφορά δάνεια ύψους 96,6 δισ. ευρώ από τα συνολικά 130 δισ. που έχει λάβει η Ελλάδα από τον EFSF.

● Την διάθεση στην Ελλάδα των κερδών που είχαν μέχρι το 2017 κεντρικές ευρωπαϊκές τράπεζες από ελληνικά ομόλογα (ANFA και SMP). Θα επιστραφεί στη χώρα μας ένα ποσό που προσεγγίζει τα 4,6 δισ. ευρώ σε οκτώ εξαμηνιαίες δόσεις των 600 εκατ. ευρώ έκαστη. Η πρώτη δόση θα δοθεί τον προσεχή Δεκέμβριο και η τελευταία τον Ιούνιο του 2022. Έως τότε η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να τηρεί τις δεσμεύσεις επί του δημοσιονομικού και μεταρρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου να λαμβάνει τις συγκεκριμένες δόσεις μετά από έλεγχο και θετική έκθεση των θεσμών.

● Την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από το τρέχον πρόγραμμα ύψους 15 δισ. ευρώ. Από αυτό το ποσό, τα 5,5 δισ. ευρώ θα διατεθούν στον ειδικό λογαριασμό, για να χρησιμοποιηθούν στην εξυπηρέτηση του χρέους, και τα 9,5 δισ. ευρώ θα ενισχύσουν το «μαξιλάρι ασφαλείας» το οποίο θα χρησιμοποιηθεί, όπως τονίζεται στη απόφαση, «σε περίπτωση ανάγκης». Με αυτά τα κεφάλαια το «μαξιλάρι» θα φθάσει τα 24,1 δισ. ευρώ, που καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες για περίπου 22 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος. Και είναι στη δικρατική ευχέρεια της Ελλάδας αν θα εξαγοράσει μέρος περί τα 3,5 δισ. ευρώ των δανείων του ΔΝΤ. Για εξαγορά του συνόλου των 10,4 δισ. ευρώ έχει θέσει «βέτο» η Γερμανία.

● Κατάργηση του επτοκίου πέναλτι (step up) για τα δάνεια του EFSF.

Επίσης στην ίδια απόφαση υπογραμμίζεται ότι η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί βασικό συστατικό για τη βιωσιμότητα

του χρέους και ως εκ τούτου οι εταίροι «χαιρρίζουν τη δέσμευση της Ελλάδος» για πρωτογενή πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ μέχρι το 2022, και 2,2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο στην περίοδο 2023-2060.

Οι ενστάσεις από Λαγκάρντ, Ντράγκι

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, κατά τη διάρκεια του Eurogroup, πέρα από την ελληνική πλευρά, τόσο η γενική διευθύντρια του ΔΝΤ **Κριστίν Λαγκάρντ** όσο και ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας **Μάρκο Ντράγκι** ζήτησαν η επιμήκυνση να φθάσει τα 15 χρόνια. Όμως ο γερμανός υπουργός Οικονομικών **Ολαφ Σολτς** ήταν αμετάπειτος και επιβλήθηκε συμβιβασμός προ του ενδεχομένου να μετασβήνουν οι αποφάσεις για το Eurogroup της 12ης Ιουλίου. Σε κάθε περίπτωση, το Ταμείο και η ΕΚΤ εκτιμούν ότι το χρέος είναι βιώσιμο μέχρι το 2032 επειδή οι επίσημες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελλάδος περιορίζονται κάτω και από το 10% του ΑΕΠ ετήσιως. Μακροπρόθεσμα το θεωρούν μη βιώσιμο.

«Με τη νέα περίοδο χάρτης και την επιμήκυνση δημιουργείται ένας καθαρός ορίζοντας 15ετίας για να ανακάμψει η Ελλάδα» σημειώνει ευρωπαϊός αξιωματούχος. Ο αντίλογος είναι ότι οι πληρωμές και κατά συνέπεια τα βάρη για την Ελλάδα μετατίθενται στις επόμενες δεκαετίες και έως το 2076.

Την ίδια ώρα, πηγές της Τράπεζας της Ελλάδος αναφέρουν ότι η 10ετία είναι ικανοποιητική και καθιστά βιώσιμο το χρέος, εκτίμηση η οποία θα διατυπώνεται στην έκθεση του διοικητή **Ι. Στουρνάρα** η οποία θα δοθεί στη δημοσιότητα τη Δευτέρα 2 Ιουλίου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.tovima.gr

Ο Αλέξης Τσίπρας σε θερμή χειραψία με τον Νίκο Παππά την Παρασκευή στο Ζάππειο λίγο πριν από τις δηλώσεις του για τη συμφωνία για το χρέος

ΜΕ ΔΑΝΕΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ

Το σόου στο Ζάππειο

Ήταν μια φιέστα της πρόκλησης και της προπαγάνδας το σόου που στήθηκε την Παρασκευή στο Ζάππειο από τους συγκυβερνήτες Αλέξη Τσίπρα και Πάνο Καμμένο. Ο Πρωθυπουργός εισήλθε στο αίθριο του Ζαππειού φορώντας μια γκρενά γραβάτα, συνοδευόμενος από τη σύντροφό του Περικυράρα (Μπέτυ) Μπαζιζάνα, περικοχίνας για τη συμφωνία στο Eurogroup. Στο τέλος δε της ομιλίας του, με μια θεατρική κίνηση οπ camera, έβγαλε τη γραβάτα λέγοντας: «Εκπλήρωσα το στοιχείο, φόρεσα τη γραβάτα, όμως τη μάζη ως τώρα την έδνα χωρίς τη γραβάτα», ενθουσιάζοντας τόσο την κυρία Μπαζιζάνα όσο και τον Πάνο Καμμένο που τον χειροκροτούσαν όρθιοι.

Επρόκειτο για ένα απόλυτο πολιτικό σόου που τα είχε όλα: προσκλήσεις βουλευτών και ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ, θέσεις αριθμημένες με ονοματεπώνυμο, σφισσαγκαλιασμούς με τον Πάνο Καμμένο, υποσχέσεις για «νέες νίκες» και συνθήματα «δανει-

σμένα» από τον Ανδρέα Παπανδρέου περί «επιστροφής της Ελλάδας στους Έλληνες» καθώς και λόγια συμπάθειας προς τον απόλυτο Ευκλείδη Τσακαλώτο και Γ. Χουλιανάρη που... Ξενόχτισαν. Αναφέρθηκε στη Δικασούνη προκαλώντας ρίγη συγκινήσεως στον Δ. Παπαγελοπούλο και δεν παρέλειψε να επιτεθεί στην αντιπολίτευση και στα μη αρεστά σε αυτόν και στον υπουργό Άμυνας ΜΜΕ. Την ώρα που ο ΣΥΡΙΖΑ εμφανίζεται με μονοψήφιο ποσοστό πάνω από τα Τέμπη και οι ΑΝΕΛ να εξαερώνονται, ο Πρωθυπουργός όχι μόνον κάλεσε από μικροφώνου τον κ. Καμμένο να προχωρήσουν μαζί «γιατί υπάρχει δουλειά ακόμα στο μέτωπο της διαφθοράς», αλλά επέλεξε να φορέσει μια γραβάτα παρόμοια με αυτή που του χάρισε την περασμένη Κυριακή ο πρωθυπουργός της ΠΔΜ Ζόραν Ζάεφ στις Πρέσπες κατά την υπογραφή της συμφωνίας.

ΝΙΚΟΣ ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΜΕΤΑΜΗΜΟΝΙΑΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Πιο αυστηρή επιτήρηση με «τιμωρό» τις αγορές

Αυστηρή επιτήρηση ανάλογη με αυτή της οκταετούς περιόδου των μηνονίων καθιερώνεται ως το 2022 με την απόφαση του Eurogroup.

Οι θεσμοί θα ελέγχουν την οικονομία ανά τρίμηνο και θα ανακοινώνουν τα συμπεράσματά τους με εκθέσεις που θα απευθύνονται στην κυβέρνηση, στους εταίρους και στις αγορές, οι οποίες θα αναλαμβάνουν και τον ρόλο του «τιμωρού» αν η χώρα έχει ξεφύγει από τους συμφωνημένους στόχους και χρονοδιαγράμματα.

Το κουαρτέτο κατά τις επισκέψεις του στην Αθήνα θα επιτηρεί την υλοποίηση των ψηφισμένων μέτρων (κούρεμα συντάξεων, αύξηση ασφαλιστικών εισφορών, μείωση αφορολογητότητας) και θα συναποφασίζει με την κυβέρνηση για τα αντίμετρα.

Όπως αναφέρεται στην Έκθεση Συμμόρφωσης της Κομισιόν για το 2019, τα όποια αντίμετρα «θα χρειαστεί να συμφωνηθούν ως μέρος του προϋπολογισμού στο τέλος του έτους».

Για να διασφαλιστεί η εφαρμογή των μέτρων και κυρίως η αξιοπιστία των αποφάσεων έναντι των αγορών, η Ελλάδα ανέλαβε συγκεκριμένες δεσμεύσεις, που καταγράφονται μάλιστα και στο παράρτημα της απόφασης του Eurogroup, για να ολοκληρώσει σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος του ESM με βάση τα συμφωνημένα χρονοδιαγράμματα.

Η υλοποίηση αυτών των μεταρρυθμίσεων και η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων θα συνδεθούν με την επιστροφή των κερδών των ομολόγων (SMPs και ANFAs) και την κατάργηση του επιτοκίου πέναλτι (step up).

Παράλληλα μέχρι τον Αύγουστο, που εκπνέει το πρόγραμμα, θα ενεργοποιηθεί η διαδικασία ενισχυμένης εποπτείας που προβλέπει τον ανά τρίμηνο έλεγχο της οικονομίας.

Οι τριμηνιαίες αναφορές στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας θα επιτρέψουν στενότερη παρακολούθηση της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και των δεσμεύσεων για τις μεταμνημονιακές μεταρρυθμίσεις.

Το ΔΝΤ, παρ' όλο που το πρόγραμμά του δεν θα ενεργοποιηθεί, επιβεβαίωσε τη συμμετοχή του στο μεταμνημονιακό πλαίσιο επιτήρησης μαζί με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Σύμφωνα με το παράρτημα, μεταξύ των δεσμεύσεων περιλαμβάνονται:

- Η διασφάλιση των δημοσιονομικών στόχων για πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022.
  - Νέες αλλαγές στις αντικειμενικές τιμές το 2019 και αναπροσαρμογές στον ΕΝΦΙΑ.
  - Μηδενισμός των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς ιδιώτες μέσα στο 2019.
  - Αλλαγή στο μοντέλο προσδιορισμού των ποσοστών αναπηρίας για τη λήψη των σχετικών επιδομάτων εντός του 2019.
  - Σχέδιο δράσης για τα αφερέγγυα νοικοκυριά που έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια.
  - Πώληση των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ έως τον προσεχή Δεκέμβριο.
  - Διορισμός των γενικών διευθυντών στο Δημόσιο.
- Ευρύ πλέγμα ιδιωτικοποιήσεων (αναλυτικό ρεπορτάζ στο ένθετο Ανάπτυξη).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.tovima.gr

Ο Αλέξης Τσίπρας σε θερμή χειραψία με τον Νίκο Παππά την Παρασκευή στο Ζάππειο λίγο πριν από τις δηλώσεις του για τη συμφωνία για το χρέος

ΜΕ ΔΑΝΕΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ

Το σόου στο Ζάππειο

Ήταν μια φιέστα της πρόκλησης και της προπαγάνδας το σόου που στήθηκε την Παρασκευή στο Ζάππειο από τους συγκυβερνήτες Αλέξη Τσίπρα και Πάνο Καμμένο. Ο Πρωθυπουργός εισήλθε στο αίθριο του Ζαππειού φορώντας μια γκρενά γραβάτα, συνοδευόμενος από τη σύντροφό του Περικυράρα (Μπέτυ) Μπαζιζάνα, περιχαρής για τη συμφωνία στο Eurogroup. Στο τέλος δε της ομιλίας του, με μια θεατρική κίνηση οπ camera, έβγαλε τη γραβάτα λέγοντας: «Εκπλήρωσα το στοιχείο, φόρεσα τη γραβάτα, όμως τη μάχη ως τώρα την έδνα χωρίς τη γραβάτα», ενθουσιάζοντας τόσο την κυρία Μπαζιζάνα όσο και τον Πάνο Καμμένο που τον χειροκροτούσαν όρθιοι.

Επρόκειτο για ένα απίστευτο πολιτικό σόου που τα είχε όλα: προσκλήσεις βουλευτών και ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ, θέσεις αριθμημένες με ονοματεπώνυμο, σφισσαγκαλιασμούς με τον Πάνο Καμμένο, υποσχέσεις για «νέες νίκες» και συνθήματα «δανει-

σμένα» από τον Ανδρέα Παπανδρέου περί «επιστροφής της Ελλάδας στους Έλληνες» καθώς και λόγια συμπάθειας προς τον απόντα Ευκλείδη Τσακαλώτο και Γ. Χουλιαράκη που... Ξενόχτισαν. Αναφέρθηκε στη Δικασούνη προκαλώντας ριγή συγκινήσεως στον Δ. Παπαγελοπούλο και δεν παρέλειψε να επιτεθεί στην αντιπολίτευση και στα μη αρεστά σε αυτόν και στον υπουργό Άμυνας ΜΜΕ. Την ώρα που ο ΣΥΡΙΖΑ εμφανίζεται με μονοψήφιο ποσοστό πάνω από τα Τέμπη και οι ΑΝΕΛ να εξαερώνονται, ο Πρωθυπουργός όχι μόνον κάλεσε από μικροφώνου τον κ. Καμμένο να προχωρήσουν μαζί «γιατί υπάρχει δουλειά ακόμα στο μέτωπο της διαφθοράς», αλλά επέλεξε να φορέσει μια γραβάτα παρόμοια με αυτή που του χάρισε την περασμένη Κυριακή ο πρωθυπουργός της ΠΔΜ Ζόραν Ζάεφ στις Πρέσπες κατά την υπογραφή της συμφωνίας.

ΝΙΚΟΣ ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΜΕΤΑΜΗΜΟΝΙΑΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Πιο αυστηρή επιτήρηση με «τιμωρό» τις αγορές

Αυστηρή επιτήρηση ανάλογη με αυτή της οκταετούς περιόδου των μημονίων καθιερώνεται ως το 2022 με την απόφαση του Eurogroup.

Οι θεσμοί θα ελέγχουν την οικονομία ανά τρίμηνο και θα ανακοινώνουν τα συμπεράσματά τους με εκθέσεις που θα απευθύνονται στην κυβέρνηση, στους εταίρους και στις αγορές, οι οποίες θα αναλαμβάνουν και τον ρόλο του «τιμωρού» αν η χώρα έχει ξεφύγει από τους συμφωνημένους στόχους και χρονοδιαγράμματα.

Το κουαρτέτο κατά τις επισκέψεις του στην Αθήνα θα επιτηρεί την υλοποίηση των ψηφισμένων μέτρων (κούρεμα συντάξεων, αύξηση ασφαλιστικών εισφορών, μείωση αφορολογητό) και θα συναποφασίζει με την κυβέρνηση για τα αντίμετρα.

Όπως αναφέρεται στην Έκθεση Συμμόρφωσης της Κομισιόν για το 2019, τα όποια αντίμετρα «θα χρειαστεί να συμφωνηθούν ως μέρος του προϋπολογισμού στο τέλος του έτους».

Για να διασφαλιστεί η εφαρμογή των μέτρων και κυρίως η αξιοπιστία των αποφάσεων έναντι των αγορών, η Ελλάδα ανέλαβε συγκεκριμένες δεσμεύσεις, που καταγράφονται μάλιστα και στο παράρτημα της απόφασης του Eurogroup, για να ολοκληρώσει σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος του ESM με βάση τη συμφωνημένα χρονοδιαγράμματα.

Η υλοποίηση αυτών των μεταρρυθμίσεων και η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων θα συνδεθούν με την επιστροφή των κερδών των ομολόγων (SMPs και ANFAs) και την κατάργηση του επιτοκίου πέναλτι (step up).

Παράλληλα μέχρι τον Αύγουστο, που εκπνέει το πρόγραμμα, θα ενεργοποιηθεί η διαδικασία ενισχυμένης εποπτείας που προβλέπει τον ανά τρίμηνο έλεγχο της οικονομίας.

Οι τριμηνιαίες αναφορές στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας θα επιτρέψουν στενότερη παρακολούθηση της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και των δεσμεύσεων για τις μεταμνημονιακές μεταρρυθμίσεις.

Το ΔΝΤ, παρ' όλο που το πρόγραμμά του δεν θα ενεργοποιηθεί, επιβεβαίωσε τη συμμετοχή του στο μεταμνημονιακό πλαίσιο επιτήρησης μαζί με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Σύμφωνα με το παράρτημα, μεταξύ των δεσμεύσεων περιλαμβάνονται:

- Η διασφάλιση των δημοσιονομικών στόχων για πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022.
- Νέες αλλαγές στις αντικειμενικές τιμές το 2019 και αναπροσαρμογές στον ΕΝΦΙΑ.
- Μηδενισμός των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς ιδιώτες μέσα στο 2019.
- Αλλαγή στο μοντέλο προσδιορισμού των ποσοστών αναπηρίας για τη λήψη των σχετικών επιδομάτων εντός του 2019.
- Σχέδιο δράσης για τα αφερέγγυα νοικοκυριά που έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια.
- Πώληση των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ έως τον προσεχή Δεκέμβριο.
- Διορισμός των γενικών διευθυντών στο Δημόσιο.

Ευρύ πλέγμα ιδιωτικοποιήσεων (αναλυτικό ρεπορτάζ στο ένθετο Ανάπτυξη).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο οδικός χάρτης για την έξοδο

Του ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Αποστολή, Λουξεμβούργο

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε μετά από μια μαραθώνια συνεδρίαση στο Ευρογκρουπ του Λουξεμβούργου προβλέπει τη ρύθμιση του ελληνικού χρέους, την έξοδο της Ελλάδας από το πρόγραμμα προσαρμογής και την παρακολούθηση της πορείας της χώρας στη συνέχεια. Η πρώτη εκτίμηση των εμπλεκόμενων πλευρών είναι ότι η συμφωνία είναι καλή για τα δεδομένα της διαπραγμάτευσης και δεν έχει κανένα «σκοτεινό σημείο» ή προφανή «παγίδα». Βέβαια, η επιτυχία της εξαρτάται από τη διαγωγή του πολιτικού προσωπικού στην Ελλάδα όσον αφορά την τήρηση των συμφωνηθέντων. Δεν είναι, άλλωστε, καθόλου τυχαία η τελευταία φράση του υπουργού Οικονομικών **Ευκλείδη Τσακαλώτου**, ο οποίος -κατά τη συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε μετά την ολοκλήρωση του Ευρογκρουπ- τόνισε την ανάγκη να αλλάξει το ελληνικό πολιτικό σύστημα «για να έχουμε πιο εποικοδομητικές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις». Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οι Ευρωπαίοι ελάφρυναν το χρέος και όχι την ευθύνη της εφαρμογής των όρων της συμφωνίας. Με τη βοήθεια τεσσάρων ειδικών η Realnews οπανάτ σε 15 βασικά ερωτήματα σχετικά με τη συμφωνία και καταγράφει τα θετικά και τα αρνητικά σημεία της καθώς και τις «γκρίζες ζώνες».

15 ερωτήσεις και απαντήσεις για την επόμενη ημέρα

1 Βγαίνει η Ελλάδα από «τα μνημόνια»;

Ναι, η Ελλάδα βγαίνει από «τα μνημόνια» στις 20 Αυγούστου, καθώς το τελευταίο της πρόγραμμα διάσωσης τερματίζεται. Η χώρα δεν θα τελει «υπό διάσωση» και η Ε.Ε. δεν θα μπορεί να της υποδεικνύει πολιτικές επιλογές στον χώρο της οικονομίας έξω από το πλαίσιο του Ευρογκρουπ/Εcofin και του προληπτικού σκέλους του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Οι συστάσεις είναι σε αυτό το πλαίσιο «μακρύτες» και κλειδώνουν σε συμφωνία και διάλογο μεταξύ των 19 μελών της ευρωζώνης. Στην πράξη, όμως, είναι λογικό ότι το Ευρογκρουπ θα συμφωνεί με τις εκτιμήσεις της Κομισιόν. Σε κάθε περίπτωση, τα περιθώρια άσκησης πολιτικής θα είναι μεγαλύτερα - αλλά και με πολύ σοβαρότερες συνέπειες, καθώς από αυτές τις πολιτικές θα κρίνεται ο αυτόνομος δεικνός της χώρας από τις αγορές.

2 Γιατί το πλαίσιο της μεταμνημονιακής εποχής προβλέπει ότι θα γίνονται τέσσερις αξιολογήσεις ανά έτος;

Οι αξιολογήσεις αυτές έχουν πολύ περισσότερο τον χαρακτήρα της πιστοποίησης παρά της εποπτείας. Η Ελλάδα θα χρειάζεται για πολύ ακόμα τη θετική γνώμη των θεσμών, ως «πιστοποιητικό» ορθής πορείας για τα μάτια των αγορών.

Τα θετικά και τα αρνητικά σημεία καθώς και οι «γκρίζες ζώνες» της συμφωνίας του Ευρογκρουπ για τη ρύθμιση του ελληνικού χρέους

3 Με τι θα συνδέονται οι αξιολογήσεις αν όχι με εκταμιεύσεις;

Ως προς τη συμμόρφωση, υπάρχει το σαφές κίνητρο των 4 δισ. ευρώ των κερδών από τα ομόλογα που διατηρούν οι κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης (ANFAS) και με τη μείωση των περιθωρίων αύξησης των επιστολίων του ESM, άρα με πραγματικά λεφτά που η χώρα μπορεί για πρώτη φορά να αξιοποιήσει κατά το δοκούν.

4 Υπάρχει ο κίνδυνος νέου δημοσιονομικού εκτροχιασμού της χώρας;

Η Ελλάδα δεν θα έχει ποτέ ξανά τη δυνατότητα να συσσωρεύσει ελλείμματα για συνεχή έτη, δι-

ότι οι αγορές δεν θα της το επιτρέψουν. Υπάρχει ο κίνδυνος λόγω του κακού παρελθόντος της να αποκοπεί από τις αγορές πολύ πριν φτάσει το όριο του 3% (που ορίζει το Σύμφωνο Σταθερότητας). Επιπλέον, καθώς η νομισματική πολιτική της ΗΠΑ κανονικοποιείται, τα επιτόκια για τις αναδυόμενες οικονομίες θα αυξάνονται, άρα κάθε νέο έλλειμμα θα είναι δυσανάλογα ακριβό.

5 Έχει η συμφωνία νέα μέτρα;

Όχι, τα συνοδευτικά έγγραφα καταγράφουν απλώς τις μεταρρυθμίσεις που θα έπρεπε να είχαν ήδη γίνει και θέτει κάποιες μεταρρυθμίσεις εμβληματικού χαρακτήρα, όπως το κτηματολόγιο και τη στελέκωση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σε προτεραιότητα. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές ήταν απαραίτητες με ή χωρίς συμφωνία.

6 Είναι επικτό η Ελλάδα να επιτυγχάνει τα υψηλά πλεονάσματα που προβλέπει η συμφωνία;

Πολλές χώρες της Ε.Ε. είχαν υψηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα για πολύ περισσότερα χρόνια. Ακόμα και η ίδια η Ελλάδα το είχε ξανακάνει κατά την περίοδο πριν από την εισαγωγή του ευρώ. Το 3,5% είναι ήδη ήδη πραγματοποιήσιμο και το 2,2% της περιόδου 2023-2059 είναι μέσος όρος. Κατά συνέπεια, η Ελλάδα μπορεί να έχει υψηλότερο πλεόνασμα σε κάποιες καλές χρονιές και μικρότερο σε κάποιες άλλες.

7 Μπορεί μια επόμενη κυβέρνηση να επαναδιαπραγματευτεί τους στόχους των πλεονασμάτων;

Όχι, γιατί το 3,5% συνιστά οριστικά πλεονασματικούς προϋπολογισμούς και το 2,2% ε-

mpaop@realnews.gr

η άποψη
του **ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Τώρα και μνημόνιο χρέους!

ΜΝΗΜΟΝΙΟ σημαίνει εκατοντάδες νόμοι και 30.000 μνημονιακές εφαρμοστικές ρυθμίσεις. Σημαίνει κλοπή δεκάδων δισεκατομμυρίων από τον λαό. Τι από αυτά ακυρώνεται και επιστρέφεται με την περιλάλητη «έξοδο» και μάλιστα «καθαρή»; **Τίποτα!** Μνημόνιο σημαίνει: α) λιτότητα, β) εκποίηση, ενεχυρίαση, υποθήκευση της δημόσιας περιουσίας, γ) καθεστώς εποπτείας και επιτήρησης της χώρας. Τι από αυτά σταματά με την κατ'εμφανισμόν «ρύθμιση για το χρέος»; **Τίποτα!** **ΠΡΩΤΟΝ:** Μετά και την ψήφισή του Μεσοπρόθεσμου, η λιτότητα με τη μορφή των εξωφρενικών και ματωμένων πλεονασμάτων που διαρκούν μέχρι το 2060 (!) ισχυρναίμε με αφοσίωση που μόνο για την περίοδο 2019-2022 ξεπερνά το 40 δισ. ευρώ! Ταυτόχρονα οι νόμοι που περικόπτουν εκ νέου τις συντάξεις και μειώνουν στο μισό το αφορολόγητο δεν επιδέχονται καμίας παρερμηνείας.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Το τρίτο μνημόνιο και η διαρκής επιβεβαίωση του μέσα από τις περιβόητες «αξιολογήσεις» ισοδυναμούν με επιβόλη καθεστώς αέναης εκποίησης του δημόσιου πλούτου μέχρι το 2114 (!) μέσω της δράσης του «υπερταμείου», που συνεχίζει την κατάπτυστη πρόνοια του πρώτου μνημονίου περί παραίτησης της χώρας από την ασυλία των περιουσιακών της στοιχείων έναντι των δανειστών. **ΤΡΙΤΟΝ:** Ακόμα κι αν δεν υπήρχαν τα προχθεσινά για το χρέος που προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της επιτήρησης και μετά την «έξοδο», υπάρχει η ίδια η αρχιτεκτονική της Ε.Ε., όπως προσδιορίζεται από τον κανονισμό της «αριθ. 472 της 21ης Μαΐου 2013», που προβλέπει διατήρηση για πολλές δεκαετίες της εποπτείας και σίγουρα όχι πριν να «εξοφληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδοτικής συνδρομής» της Ελλάδας από τους τοκογλόφους «σωτήρες» της.

Ο οδικός χάρτης για την έξοδο

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

να απλώς ο υπολογισμός από τις υποχρεώσεις της χώρας στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ακόμα και αν δεν γραφτόταν στη συμφωνία το 2,2%, αυτός θα ήταν ο στόχος. Όμως δεν υπάρχουν περιθώρια για επαναδιαπραγμάτευση και για έναν ακόμα λόγο: Χωρίς αυτά τα δύο ποσοστά καμία ανάλυση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους δεν βγαίνει θετική.

8 Μπορεί η επόμενη κυβέρνηση να επαναδιαπραγματευτεί τη συμφωνία;

Η επόμενη κυβέρνηση μπορεί να αντικαταστήσει το «ολιστικό σχέδιο αναπτυξιακής στρατηγικής» με ένα δικό της, το οποίο και θα κριθεί. Δεν μπορεί, ωστόσο, να ανατρέψει συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις ή να αλλάξει τους δημοσιονομικούς στόχους.

9 Τι θα γίνει με τις συντάξεις το 2019;

Ισχύουν τα συμφωνηθέντα και ο ψηφισμένος νόμος που προβλέπει περικοπές από την 1η Ιανουαρίου του 2019. Αν υπάρχει περιθώριο δημοσιονομικά και η κυβέρνηση επιχειρήσει να ρισκάρει μια αρνητική έκθεση της τράικας, θα μπορούσε και να μην τα εφαρμόσει, με συνέπεια να μη λάβει περί τα 500 εκατ. ευρώ από τα ANFAS τον Ιανουάριο του 2019 και να πρέπει να πείσει τους θεσμούς με πιστοποιημένα αντίμετρα για να μην ακολουθήσει και δεύτερη αρνητική έκθεση.

10 Θα ενεργοποιηθεί το ΔΝΤ το χρηματοδοτικό του πρόγραμμα;

Οχι. Το ΔΝΤ δεν θα εκταμειώσει κανένα ποσό προς την Ελλάδα, καθώς πλέον δεν υπάρχει ο τυπικά απαιτούμενος χρόνος. Αυτό δεν συμβαίνει εξαιτίας των μέτρων του χρέους. Το ΔΝΤ συνεκτιμά επίσημα ότι το ελληνικό χρέος είναι βιώσιμο έως το 2040. Οι διαφωνίες του ΔΝΤ ήταν πάντοτε στην ανάλυση από το 2040 έως το 2060.

11 Ως εκ τούτου το ΔΝΤ φεύγει ή υποβαθμίζεται ο ρόλος του;

Σε καμία περίπτωση. Το ΔΝΤ θα μείνει και θα εποπτεύει την ελληνική οικονομία στο πλαίσιο της μεταμνημονιακής παρακολούθησης, θα συντάσσει εκθέσεις προόδου και αξιολογήσεις και θα ελέγχει την Ελλάδα όπως ορίζει το άρθρο 4 του καταστατικού του. Η δε Ε.Ε. όπως και οι αγορές θα συνεχίσουν να λαμβάνουν πάρα πολύ σοβαρά υπόψη τους τα ευρήματα του ΔΝΤ σε κάθε έλεγχο.

12 Γιατί η απόφαση δεν «γράφει» για την αποπληρωμή του ΔΝΤ;

Η αποπληρωμή του ΔΝΤ ήταν πάντα στο τραπέζι των μέτρων του Eurogroup. Η τεχνική μέθοδος που είχε επιλεγεί ήταν η εκταμίευση μιας μεγάλης δόσης από την οποία ένα ποσό θα πήγαινε στο δημοσιονομικό μαξιλάρι και ένα τμήμα για την εξυπηρέτηση του χρέους. Η δόση που αρχικά είχε προταθεί ήταν της τάξης των 11 δισ. Στην πορεία των συζητήσεων είχε φτάσει και μέχρι τα 20 δισ. Ωστόσο, μεγάλη δόση και μεγάλη επιμήκυνση δεν χωρούσαν στο ίδιο πολιτικό καλάθι πολλών χωρών, προεξάρχουσας της Γερμανίας. Η λύση που τελικώς επιλέχθηκε προέβλεπε, αντί δόσης 20 δισ., δόση 15 δισ., με 3,3 από αυτά για το ΔΝΤ και την επιλογή η υπόλοιπη αποπληρωμή να γίνει με τα 4 δισ. των ANFAS ή με άλλον τρόπο που θα επιλέξει η Ελλάδα. Όμως την πραγματική διαφορά την κάνει όχι μόνο η επιμήκυνση (που τελικώς έκλεισε στα 10 έτη), αλλά και η νέα περίοδος χάριτος για ακόμα 10 χρόνια. Με αυτήν η κυβέρνηση αποκτά το δημοσιονομικό περιθώριο που χρειάζεται στα κρίσιμα πρώτα χρόνια της εξόδου.

13 Τι σημαίνει η δεκαετής περίοδος χάριτος που προβλέπει η συμφωνία για το χρέος;

Η Ελλάδα δεν θα πληρώνει τόκους και δόσεις κεφαλαίου για δάνεια ύψους 96 δισ. από το 2023 (που κανονικά θα άρχιζε να τα πληρώνει, καθώς τότε λήγει η

τρέχουσα περίοδος χάριτος) και έως το 2032. Η κίνηση αυτή δημιουργεί έναν δημοσιονομικό διάδρομο στα πρώτα κρίσιμα χρόνια της εξόδου από το πρόγραμμα. Η Ελλάδα έτσι κι αλλιώς δεν πληρώνει σήμερα τόκους και κεφάλαιο στα δάνεια που είναι σε αυτό το καθεστώς.

14 Σε τι ωφελεί η παράταση-επιμήκυνση των λήξεων ομολόγων;

Επιπλέον η παράταση της ωρίμανσης σημαίνει ότι οι λήξεις των δανείων που είναι σε περίοδο χάριτος δεν θα συμπέσουν όλες μαζί τα ίδια χρόνια. Στην πράξη το προφίλ των χρηματοδοτικών αναγκών έχει απολέσει τις οροσειρές και είναι πλέον όσο πιο ομαλό μπορούσε να γίνει. Ενδεικτικό είναι ότι οι ετήσιες ανάγκες χρηματοδότησης παραμένουν πάντα κάτω από το όριο του 10% του ΑΕΠ στα πλέον κρίσιμα διαστήματα (πολύ κάτω από τα όρια του 15% και 20%).

15 Τι απέγινε το «γαλλικό κλειδί»;

Η Realnews είχε γράψει από την πρώτη στιγμή ότι το «γαλλικό κλειδί» ήταν αζεσουάρ και όχι η ουσία, όπως και είχε προειδοποιήσει για τον ηθικό κίνδυνο (moral hazard). Το γεγονός ότι δεν περιγράφεται όσο αναλυτικά περιμεναν αρκετοί, δεν αποτελεί απώλεια. Ετσι κι αλλιώς απαιτούσε την κατανάλωση μεγάλου πολιτικού κεφαλαίου με μικρό αποτέλεσμα και απόδοση. Τα σημερινά μέτρα έχουν τελική απόδοση ισοδύναμη με 25 μονάδες του ΑΕΠ επί της συνολικής καθαρής αξίας του ελληνικού χρέους. Ακόμα και έτσι, αν χρειαστεί, οι Ευρωπαίοι θα ανασύρουν τον γαλλικό μηχανισμό το 2032.

13. ΠΙΑΝΕΙ ΔΟΥΛΕΙΑ

Μέσο: . . . . . REAL NEWS_REAL MONEY

Ημ. Έκδοσης: . . .24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/06/2018

Σελίδα: 17

ΠΙΑΝΕΙ ΔΟΥΛΕΙΑ

Στην εντατικοποίηση των συζητήσεων με εκπροσώπους εργοδοτών και εργαζομένων, αλλά και με επιστημονικούς φορείς, προχωρά η υπουργός Εργασίας **Εφη Αχτσιόγλου** για τη σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού εντός του 2019 μετά τη συμφωνία στο Eurogroup.

Οι παρεμβάσεις θα είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την πορεία των μακροπρόθεσμων δεικτών της οικονομίας, την πορεία ανάπτυξης, αλλά και τη μείωση του ποσοστού της ανεργίας. Η Ε. Αχτσιόγλου θα ξεκινήσει ευρύτατο κοινωνικό διάλογο με τους κοινωνικούς και επιστημονικούς εταίρους με την κατάθεση οικονομικών μελετών και γνωμοδοτήσεων για τη μακροπρόθεσμη διαμόρφωση του κατώτατου μισθού. Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη των δανειστών.

Συμπεράσματα-σοκ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στα 8,3 εκατομμύρια αναμένεται να μειωθεί ο πληθυσμός της χώρας μας έως το 2050

Η Ελλάδα γερνάει επικίνδυνα

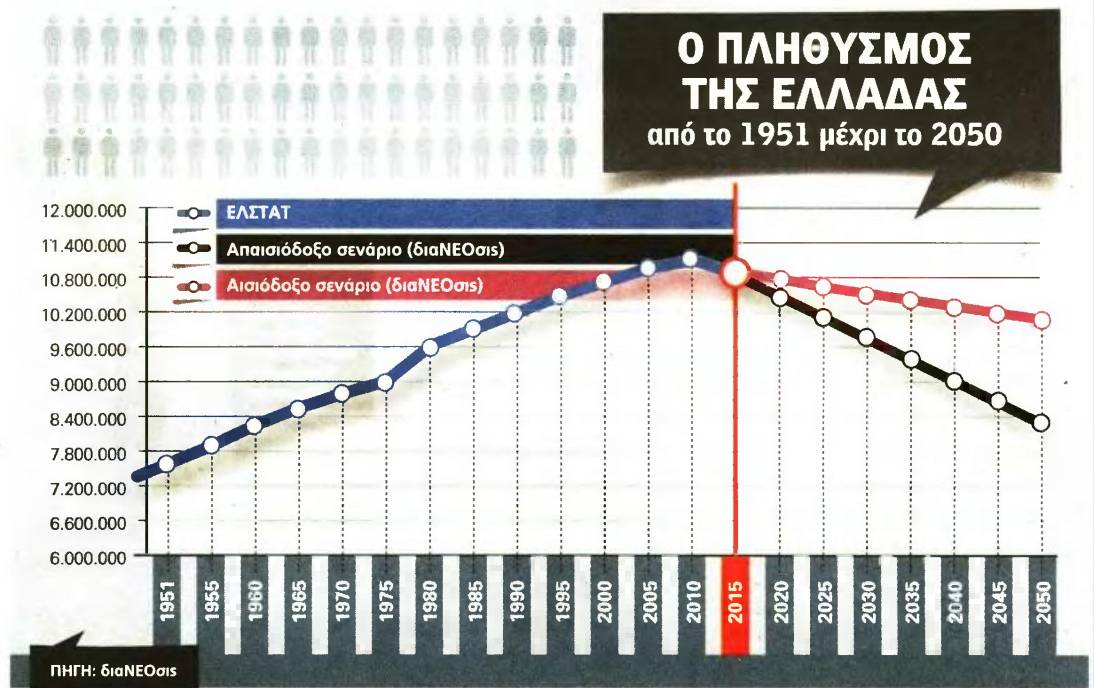
■ **ΤΟΝ ΚΩΔΩΝΑ** του κινδύνου για το μέλλον της Ελλάδας κρούει η έρευνα του Οργανισμού Έρευνας και Ανάλυσης διαΝΕΟσις, καθώς για πρώτη φορά μεταπολεμικά ο πληθυσμός της χώρας μειώνεται. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της έρευνας, ο πληθυσμός της Ελλάδας, που είναι σήμερα 10,9 εκατομμύρια, αναμένεται να υποχωρήσει στα 8,3 εκατομμύρια έως το 2050. Ταυτόχρονα, όμως, η Ελλάδα κινδυνεύει να μετατραπεί σε μια χώρα γερόντων και ηλικιωμένων, καθώς η διάμεσος ηλικία (δηλαδή, η ηλικία όπου οι γηραιότεροι αυτής είναι ίσοι σε αριθμό με τους νεότερους) αναμένεται να ανέλθει έως και τα 52 έτη, από 44 σήμερα.

Αυτή η εξέλιξη θα έχει αρνητικές συνέπειες για την οικονομία, την ασφάλεια και την άμυνα, καθώς και για τη γεωπολιτική σημασία της Ελλάδας, αλλά και ειδικότερα για το ασφαλιστικό σύστημα και την αγορά εργασίας. Ενα από τα επώδυνα ευρήματα της έρευνας είναι πως ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αναμένεται να μειωθεί από 7 εκατομμύρια σε 4,8 εκατ., με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ανάπτυξη της Ελλάδας και τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού της συστήματος.

Μετανάστευση

Όπως επισημαίνει η έρευνα, που παρουσιάστηκε στην ημερίδα του Ιδρύματος «Μαρίνα Β. Βαρδινογιάννη», αυτή η δραματική εξέλιξη οφείλεται στο γεγονός ότι τα τελευταία πέντε χρόνια οι νέοι κάτοικοι που γεννιούνται στη χώρα μας ή μεταναστεύουν σε αυτή από άλλες χώρες είναι λιγότεροι από τους κατοίκους που πεθαίνουν και από αυτούς που μεταναστεύουν σε άλλες χώρες. Η διαΝΕΟσις, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Βύρωνα Κοτζιάμη, προχώρησε σε μια σειρά από προβολές της εξέλιξης του πληθυσμού της Ελλάδας μέχρι το 2050.

Σύμφωνα με όλα τα σενάρια που διατυπώνει η έρευνα, ο πληθυσμός της χώρας μας στο

μέλλον θα μειωθεί σημαντικά. Για το 2050 υπολογίζεται ανάμεσα στα 10 εκατομμύρια (σύμφωνα με το πιο αισιόδοξο σενάριο) και τα 8,3 εκατομμύρια (στο πιο απαισιόδοξο), κάτι που σημαίνει ότι η ελάττωση του πληθυσμού θα κυμανθεί από περίπου 800.000 μέχρι 2,5 εκατομμύρια άτομα. Ταυτόχρονα, ο πληθυσμός των παιδιών σχολικής ηλικίας (από 3 μέχρι 17 ετών) θα μειωθεί, από 1,6 εκατ. σήμερα, σε 1,4 εκατ. (αισιόδοξο σενάριο) έως 1 εκατ. (απαισιόδοξο σενάριο) το 2050. Η σημαντικότερη εξέλιξη στο πλαίσιο αυτό,

πάντως, είναι πως ο δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (δηλαδή όλοι οι πολίτες ηλικίας 20-69 ετών που δυνητικά θα μπορούσαν να δουλέψουν) θα μειωθεί από 7 εκατ. το 2015 σε 4,8-5,5 εκατ. και πως ο πραγματικός οικονομικά ενεργός πληθυσμός θα μειωθεί από 4,7 εκατ. το 2015 σε 3-3,7 εκατ. το 2050.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΣ

Έλεγχος σε βάθος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

οι τράπεζες, οι οποίες εκτιμούν ότι χιλιάδες στρατηγικοί κακοπληρωτές μεταβίβασαν σε συγγενείς και τρίτα πρόσωπα τόσο την προσωπική περιουσία τους όσο και την περιουσία των εταιρειών τους, προκειμένου να μην αποπληρώσουν τα δάνειά τους. Υπόλοιγο για την αποπληρωμή των οφειλών θα βρεθούν και όσοι έχουν κάνει αποδοχή κληρονομιάς.

2.000 επιτήδευσι

Η εντολή που έχει δοθεί από τις ελεγκτικές Αρχές είναι να συνδυάζονται οι πληροφορίες από όλες τις ηλεκτρονικές εφαρμογές και τα υποσύστημα της ΑΑΔΕ, όπως εισόδημα, καταστάσεις πελατών/προμηθευτών, Ε9, Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών, Πληροφοριακό Σύστημα Αυτοματοποιημένης Επεξεργασίας, σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών με κράτη-μέλη της Ε.Ε. και πληροφορίες από τρίτους.

Οι αρμόδιες φορολογικές Αρχές εκτιμούν ότι ένας σημαντικός αριθμός οφειλετών του Δημοσίου με χρέη πάνω από 100.000 ευρώ έχουν ακίνητη περιουσία, την οποία εντέχνως αποκρύπτουν, ώστε να αποφυγούν την επιβολή σε βάρος τους μέτρων κατάσχεσης. Σύμφωνα με πληροφορίες ο αριθμός αυτός μπορεί να ξεπερνά τους 2.000 οφειλέτες. Στόχος των ελεγκτών της ΑΑΔΕ είναι να εντοπιστούν άμεσα όλα τα ακίνητα αλλά και εμπράγμα-

τα έχουν εκκαθαριστεί υποθέσεις με οφειλές έως το 2000. Εκτιμάται ότι από τις υποθέσεις έως το 2000 θα χαρακτηριστούν ως ανεισπρακτα περίπου 2 δια. ευρώ.

Την ίδια στιγμή, προτεραιότητα αποτελούν οι μεγαλοοφειλέτες. Οι αρμόδιοι υπάλληλοι έχουν λάβει εντολή να αναζητήσουν όλα τα ακίνητα και την περιουσία ιδιοκτητών επιχειρήσεων που έχουν κηρύξει πτώχευση, προκειμένου να αναζητηθεί σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες εάν κάποιος έχει κάνει αποδοχή κληρονομιάς. Η ίδια διαδικασία θα ακολουθηθεί και με την ακίνητη περιουσία που ενδεχομένως ήταν στην κατοχή του επιχειρηματία πριν από την πτώχευσή του. Σύμφωνα με τους αρμόδιους υπαλλήλους, πρόκειται για μια χρονοβόρα διαδικασία, καθώς απαιτούνται η συνεργασία πολλών υπουργείων και φορέων αλλά και η πρόσβαση σε φορολογικά στοιχεία.

Της **ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΑΥΡΟΥΛΗ**
a.mavrull@realnews.gr

«**Φ**ύλλο και φτερό» κάνουν οι υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών αρχικά τις «παλιές», δηλαδή αυτές που δημιουργήθηκαν πριν από το 2000, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιες είναι οριστικά ανεισπρακτες και ποιες όχι, ενώ με την πάρο-

Εφορία και Ταμεία «ξεσκονίζουν» φακέλους

Στο στόχαστρο των ελεγκτικών Αρχών έχουν μπει τα ληξιπρόθεσμα χρέη πριν από το 2000, με στόχο τους επόμενους μήνες ο έλεγχος να επεκταθεί και στις πρόσφατες οφειλές. Ψάχνουν για αδήλωτα ακίνητα και «σκόπιμες» μεταβιβάσεις περιουσίας

δο των μηνών ο έλεγχος θα διευρύνεται και στα «νέοτερα» ληξιπρόθεσμα χρέη.

Στο στόχαστρο των αρμόδιων υπηρεσιών τίθενται, πέραν των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών και όλων όσοι έχουν κάνει αποδοχή κληρονομιάς (σ.σ.: κληρονομούνται και τα χρέη μαζί με την περιουσία), και όλες οι μεταβιβάσεις ακινήτων που έχουν πραγματοποιήσει οι οφειλέτες, με σκοπό να αποκρυψούν και να προστατέψουν την περιουσία τους, πριν δώσουν αδυναμία για την εξόφληση των οφειλών τους, αλλά και οι περιπτώσεις που «έχασαν» να δηλώσουν την ακίνητη περιουσία τους. Το Δημόσιο με αυτό τον τρόπο θα προσπαθήσει να ξεσκεπάσει τις μεταβιβάσεις που έγιναν με «δόλιο» τρόπο και να πετύχει τη μέγιστη δυνατή εισπραξιμότητα από το σύνολο των 101,6 δια. ευρώ οφειλών σε εφορία και των 31,8 δια. ευρώ σε Ταμεία, με μέτρα που εμπεριέχουν ακόμη και τη ρευστοποίηση ακινήτων. Στο γαϊτανάκι των ελέγχων για παράνομες μεταβιβάσεις ακινήτων έχουν μπει και

τα δικαιώματα (πλήρης ή ψιλή κυριότητα, επικαρπία κ.λπ.) που υπάρχουν σε αυτά τόσο στις εντός όσο και στις εκτός σχεδίου πόλεως περιοχές και τα οποία δεν είναι δηλωμένα στο έντυπο Ε9. Ηδη οι ελεγκτές της ΑΑΔΕ έχουν πρόσβαση σε όλα τα πληροφοριακά συστήματα από τα οποία αντλούν πληροφορίες, ενώ πιλοτικά έχει τεθεί σε λειτουργία για τον ίδιο σκοπό και ένα νέο λογιστικό σύστημα.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η κατηγοριοποίηση των μεγάλων οφειλετών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και της φορολογικής διοίκησης με βάση τη βιωσιμότητά τους. Συγκεκριμένα δημιουργούνται ξεχωριστές κατηγορίες οφειλετών με τη διακριτή ονομασία «οικονομικά βιώσιμοι», «οικονομικά μη βιώσιμοι» και «ενδιάμεση ομάδα» (γκρίζα ζώνη), ενώ προηγείται η ανάλυση χρηματοοικονομικών στοιχείων, καθώς και ποιοτικών χαρακτηριστικών της συμπεριφοράς του οφειλέτη για την αποπληρωμή των υποχρεώσεών του.

Επίασαν δουλειά στο ΚΕΑΟ

Συναγεργώς έχει σημαίνει και στο ΚΕΑΟ, μετά την έκδοση της απαιτούμενης εγκυκλίου για το ποιες οφειλές μπορούν να χαρακτηριστούν ανεισπρακτες, προκειμένου να εκκαθαρισθεί το μητρώο των οφειλετών με ληξιπρόθεσμα χρέη 31,86 δια. ευρώ και να ενεργοποιηθούν όλα τα απαιτούμενα μέτρα αναγκαστικής εισπράξης. Σύμφωνα με πληροφορίες της **Realnews**, η διαδικασία ελέγχου έχει ξεκινήσει για οφειλές που έχουν δημιουργηθεί πριν από το 1993, ενώ ο στόχος της διοίκησης του ΚΕΑΟ είναι έως το τέλος του έτους

Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία του ΚΕΑΟ, από τα 31,8 δια. ευρώ, τα 24,93 δια. ευρώ έχουν δημιουργηθεί πριν από το 2009. Μάλιστα 1.733 επιχειρηματίες χρωστούσαν πάνω από 1 εκατ. ευρώ, έχοντας οφειλή 6,9 δια. ευρώ. Αναλυτικότερα, έχουν καταγραφεί στο ηλεκτρονικό μητρώο του ΚΕΑΟ 477.579 οφειλέτες από το πρώην ΙΚΑ με σύνολο οφειλής στα 16,98 δια. ευρώ. Επίσης, υπάρχουν άλλοι 517.531 οφειλέτες του πρώην ΟΑΕΕ με σύνολο οφειλής 13,63 δια. ευρώ, ενώ ακολουθούν 218.043 οφειλέτες του πρώην ΟΓΑ με σύνολο οφειλής στα 992,75 εκατ. ευρώ. Σχεδόν το 80% των οφειλετών, 976.779 άτομα, χρωστά ποσά που δεν υπερβαίνουν τις 30.000 ευρώ ο καθένας. Η συντριπτική πλειονότητα των οφειλετών (839.891 ή 69,02%) χρωστά έως 15.000 ευρώ έκαστος. Το σύνολο της οφειλής από αυτή την κατηγορία οφειλετών φτάνει στα 3,36 δια. ευρώ. Υπάρχουν 136.888 οφειλέτες με χρέος από 15.000 έως 30.000 ευρώ, οι οποίοι συνολικά χρωστούν 2,97 δια. ευρώ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Βαθύ μαχαίρι

Της **ΑΡΓΥΡΗΣ Κ. ΜΑΥΡΟΥΛΗ**
a.mavrouli@realnews.gr

Μείωση κατά μέσο όρο 200 ευρώ τον μήνα θα υποστούν περισσότεροι από 750.000 συνταξιούχοι από τον Ιανουάριο του 2019 λόγω της περικοπής της προσωπικής διαφοράς κατά 18% που θα φέρει ο επανυπολογισμός των συντάξεών τους, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις που η μείωση του εισοδήματος θα ξεπεράσει τα 300 ευρώ. Πρόκειται κυρίως για τέσσερις μεγάλες κατηγορίες ασφαλισμένων που θα κληθούν να εισφέρουν τη μερίδα του λέοντος, προκειμένου να μειωθεί κατά 1% του ΑΕΠ η συνταξοδοτική δαπάνη και να εξοικονομηθούν περίπου 1,6 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με πληροφορίες, από τα στοιχεία των ειδοποιητηρίων μετά τον επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, που εκδόθηκαν πριν από τις 13 Μαΐου 2016, τις μεγαλύτερες μειώσεις στο εισόδημα τους θα έχουν στο σύνολό τους, με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι συνταξιούχοι του Δημοσίου, ελεύθεροι επαγγελματίες από τον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (πρώην ΤΕΒΕ), οι ανεξάρτητα απασχολούμενοι, όπως γιατροί, πολιτικοί μηχανικοί και δικηγόροι, αλλά και ασφαλισμένοι του πρώην ΙΚΑ με περισσότερα από 30 χρόνια ασφάλισης και υψηλές αποδοχές.

Οι συνταξιούχοι θα ενημερωθούν τελευταία για το ύψος των περικοπών, καθώς η ηγεσία του υπουργείου Εργασίας αναμένεται να απο-

750.000 συνταξιούχοι θα χάσουν 200 ευρώ τον μήνα

Δημόσιοι υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, γιατροί, δικηγόροι, πολιτικοί μηχανικοί και ασφαλισμένοι του ΙΚΑ θα δουν τις μεγαλύτερες μειώσεις στις συντάξεις τους από την 1η Ιανουαρίου 2019

στείλει τα ειδοποιητήρια πιθανότητα τον Νοέμβριο ή ακόμη και τον Δεκέμβριο, για να μεταθέσει χρονικά τις κοινωνικές αντιδράσεις. Συνολικά, οι συνταξιούχοι που θα δουν περικοπές ανέρχονται σε 1,3 εκατομμύρια.

Σε αυτές τις περικοπές θα προστεθεί και η κατάργηση των οικογενειακών επιδομάτων (συζύγου ή τέκνων) από τον Ιανουάριο του 2019, γεγονός που συνεπάγεται επιπλέον μείωση κατά μέσο όρο 50 ευρώ τον μήνα.

Οι τέσσερις μεγάλες κατηγορίες συνταξιούχων που θα δουν μειώσεις κατά μέσο όρο έως 200 ευρώ τον μήνα είναι οι εξής:

1 Όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι. Περισσότεροι από 445.000 συνταξιούχοι του Δημοσίου θα δουν μειώσεις στις αποδοχές τους κατά 18%. Η μηνιαία απώλεια στο εισόδημα κατά μέσο όρο θα φθάνει τα 170 ευρώ τον μήνα, 2.040 ευρώ ετησίως.

Αναφέρονται χαρακτηριστικά παραδείγματα:

▶ Ασφαλισμένος δημόσιος υπάλληλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με 35 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 1.040,29 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 853,05 ευρώ. Απώλεια 187,24 ευρώ τον μήνα.

▶ Ασφαλισμένος δημόσιος υπάλληλος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με 30 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 985,6 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 816,54 ευρώ. Απώλεια 169,06 ευρώ τον μήνα.

▶ Ασφαλισμένος δημόσιος υπάλληλος υποχρε-

Βαθύ μαχαίρι

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ωτικής εκπαίδευσης με 35 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 904,9 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 742,01 ευρώ. Απώλεια 162,89 ευρώ τον μήνα.

Ωστόσο, υπάρχουν και περιπτώσεις δημοσίων υπαλλήλων με μεγαλύτερες απώλειες, άνω των 300 ευρώ τον μήνα. Για παράδειγμα, συνταξούχος αστυνομικός που λαμβάνει σήμερα 1.450 ευρώ από τον Ιανουάριο του 2019 θα παίρνει 1.120-1.130 ευρώ. Μηνιαία απώλεια 330-340 ευρώ.

2 **Ελεύθεροι επαγγελματίες (πρώην ΤΕΒΕ)**
Σε 240.000 συνταξιούχους ελεύθερους επαγγελματίες του πρώην ΤΕΒΕ οι μειώσεις θα φτάνουν το 18%. Η μηνιαία απώλεια στο εισόδημα κατά μέσο όρο θα φτάνει τα 145 ευρώ τον μήνα, 1.740 ευρώ ετησίως.

▀ Ασφαλισμένος του ΟΑΕΕ (πρώην ΤΕΒΕ) με 25 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 899,5 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 737,18 ευρώ. Απώλεια 162,32 ευρώ τον μήνα.

▀ Ασφαλισμένος του ΟΑΕΕ (πρώην ΤΕΒΕ) με 20 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 721,00 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 606,18 ευρώ. Απώλεια 115 ευρώ τον μήνα.

Ωστόσο, υπάρχουν και περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών με υψηλές αποδοχές (1.700-1.800 ευρώ) που θα δουν μείωση στη σύνταξή τους η οποία θα φτάνει και τα 300 ευρώ τον μήνα.

▀ Ασφαλισμένος του ΟΑΕΕ (πρώην ΤΕΒΕ) με 30 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 1.026 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 753,18 ευρώ. Απώλεια 272,82 ευρώ τον μήνα.

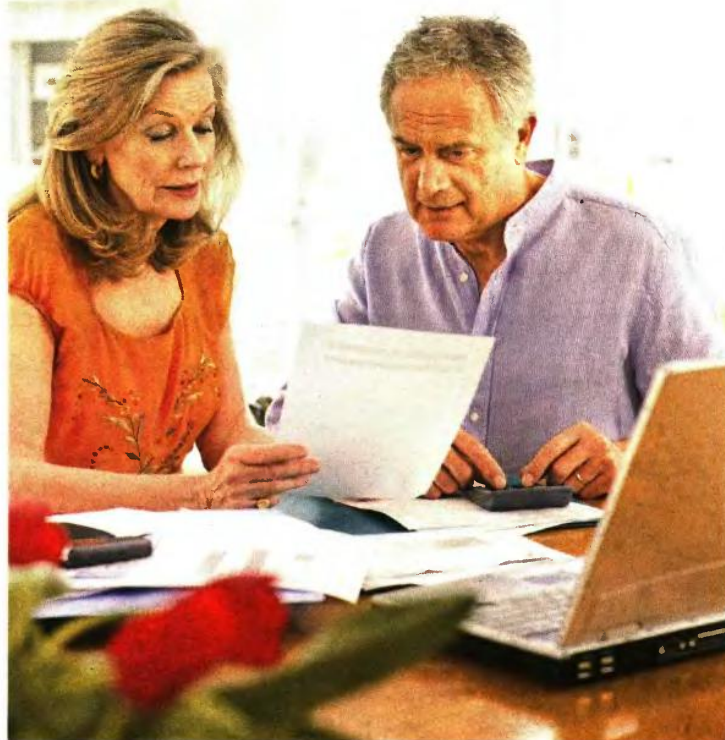
3 **Δικηγόροι, γιατροί, υγειονομικοί και πολιτικοί μηχανικοί**
Περίπου 50.000 συνταξιούχοι, γιατροί, δικηγόροι και πολιτικοί μηχανικοί θα δουν το εισόδημά τους να περιορίζεται κατά 18%. Η μηνιαία απώλεια στο εισόδημα κατά μέσο όρο θα φτάνει τα 185 ευρώ τον μήνα, 2.220 ευρώ ετησίως.

▀ Δικηγόρος ασφαλισμένος στο Ταμείο Νομικών για 40 έτη συνταξοδοτήθηκε το 2014 με πλήρη σύνταξη και λαμβάνει κύρια σύνταξη 1.117 ευρώ. Από την 1/1/2019, που θα εφαρμοστεί η περικοπή της προσωπικής διαφοράς, η κύρια σύνταξή του θα είναι στα 944,2 ευρώ. Μηνιαία απώλεια 172,8 ευρώ.

4 **Ασφαλισμένοι του ΙΚΑ**
Περισσότεροι από 10.000 συνταξιούχοι από το πρώην ΙΚΑ - με 35 χρόνια ασφάλισης και αποδοχές 2.000-2.500 ευρώ- θα δουν μείωση στο εισόδημά τους πάνω από 10%. Η μηνιαία απώλεια κατά μέσο όρο θα φτάνει τα 120 ευρώ τον μήνα, 1.440 ευρώ ετησίως.

TEBE

Σε 240.000 συνταξιούχους ελεύθερους επαγγελματίες του πρώην ΤΕΒΕ οι μειώσεις θα φτάνουν το 18%. Η μηνιαία απώλεια στο εισόδημα κατά μέσο όρο θα φτάνει τα 145 ευρώ τον μήνα, 1.740 ευρώ ετησίως

Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Τάσος Πετρόπουλος

Μειωμένες έως και 30% οι νέες συντάξεις

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΗ της προσωπικής διαφοράς για τους ήδη συνταξιούχους, ο τρόπος υπολογισμού των συντάξεων βάσει του νόμου Κατρούγκαλου, για όσες απίσει υποβλήθηκαν μετά τις 13 Μαΐου 2016, οδηγεί σε χαμηλότερες αποδοχές έως και 30%. Περικοπές έως και 358 ευρώ τον μήνα θα δουν υπηλθμισθοί ασφαλισμένοι που έχουν καταβάλει εισφορές για περισσότερα από 30 χρόνια. Την ίδια στιγμή, ημιοδοτούνται ασφαλισμένοι με αποδοχές χαμηλότερες των 700 ευρώ και μόλις 20 χρόνια ασφάλισης, που με τον νέο τρόπο υπολογισμού θα δουν αύξηση στις συντάξεις τους από 30 έως και 80 ευρώ.

Ο νόμος Κατρούγκαλου δημιουργεί συνταξιούχους δύο ταχυτήτων με μεγάλες απώλειες έως και 30% για όσους έχουν μηνιαίες αποδοχές που ξεπερνούν τα 1.300 ευρώ, αλλά και αυξήσεις για όσους αμείβονται με λιγότερα από 700 ευρώ. Οι νέες συντάξεις στην πλειονότητά τους κυμαίνονται κοντά στα 700 ευρώ, ακόμη κι όταν οι αναπροσαρμοσμένες αποδοχές ξεπερνούν τα 1.300 ευρώ.

Ειδικό τονίζουν ότι το νέο καθεστώς ευνοεί

είναι απόκριση μέρους των αποδοχών των εργαζομένων και σε καμία περίπτωση δεν ημιοδοτούνται όσοι αποφασίσουν να παραμείνουν στην αγορά εργασίας και πέραν των 40 ετών ασφάλισης. Απώλειες μέχρι και 30% σε σύγκριση με τα ποσά που θα έπαιρναν αν μπορούσαν να συνταξοδοτηθούν πριν από τις 13/5/2016 θα έχουν κυρίως οι ακόλουθες κατηγορίες:

- 1) Δημόσιοι υπάλληλοι, ιδίως όσοι έχουν πάνω από 30 χρόνια υπηρεσίας και ανήκουν στις κατηγορίες πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης.
- 2) Ασφαλισμένοι του πρώην ΤΕΒΕ σε μέσες και υψηλές ασφαλιστικές κατηγορίες (κάνουν ολόκληρο το «μαξιλάρι» των 220 ευρώ).
- 3) Ασφαλισμένοι του πρώην ΤΑΕ (έμποροι) στις πολύ υψηλές κατηγορίες, συγκεκριμένα στις δύο ανώτατες, που αποχωρούν με περισσότερα από 30 χρόνια ασφάλισης.
- 4) Ασφαλισμένοι του Ταμείου Νομικών, ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης.
- 5) Ασφαλισμένοι του ΤΣΑΥ (γιατροί, υγειονομικοί κ.ά.) ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης.
- 6) Ασφαλισμένοι του ΙΚΑ με υψηλές αποδοχές, από 1.500 ευρώ και πάνω, που αποχωρούν με περισσότερα από 30 χρόνια ασφάλισης.

▀ Ασφαλισμένος του ΙΚΑ με μισθό 2.000 ευρώ και 35 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 1.225,7 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 1.066,28 ευρώ. Απώλεια 139,83 ευρώ τον μήνα.

▀ Ασφαλισμένος του ΙΚΑ με μισθό 2.300 ευρώ και 25 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 1.014,66 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον

επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 874,83 ευρώ. Απώλεια 159,42 ευρώ τον μήνα.

▀ Ασφαλισμένος του ΙΚΑ με μισθό 2.300 ευρώ και 30 έτη ασφάλισης λαμβάνει σήμερα 1.105,19 ευρώ σύνταξη μεικτά. Μετά τον επανυπολογισμό, η σύνταξή του θα διαμορφωθεί στα 1.009,19 ευρώ. Απώλεια 96 ευρώ τον μήνα.

Η ΕΚΤ ζητεί από τις ελληνικές τράπεζες να μειώσουν

ΣΕΛ. 5

τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα κατά 75 δισ. ευρώ έως το 2021

Τηλεσίγραφο Ντράγκι για τα «κόκκινα» δάνεια

Τη δέσμευση ότι έως το τέλος του 2021 θα μειώσουν από 65 έως και 75 δισ. ευρώ τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα -δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, «κόκκινα» και ρυθμισμένα- μέ-

ω αύξησης των πωλήσεων και πλειστηριασμών θα αναλάβουν, σύμφωνα με τις πληροφορίες της Realnews, οι ελληνικές τράπεζες με τα νέα πιο αυστηρά πλάνα που θα υποβάλουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM) τον Σεπτέμβριο, αμέσως μετά την έξοδο της χώρας από το μνημόνιο. Η δραστική είωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί, σε συνδυασμό με την αυξημένη εποπτεία της χώρας, το νέο τραπεζικό μνημόνιο προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαταραχή στη υνοχή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, όσω μάλλον όταν δεν θα υπάρχει δίκτυο κεφα-

λαιακής προστασίας, όπως ήταν τα προγράμματα προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας. Το ποσό των 70 και πλέον δισ. ευρώ φαντάζει -με βάση τους έως σήμερα ρυθμούς μείωσης- εξωπραγματικό, ωστόσο η εντολή από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς τους Έλληνες τραπεζίτες είναι να μειώσουν, έως το τέλος της επόμενης τριετίας, τα μη εξυπηρετούμενα στον μέσο όρο της Ευρώπης.

Η δραστική μείωση αναμένεται να προέλθει, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, από την αύξηση των πωλήσεων και του όγκου των πλει-

στηριασμών. Έτσι, στη μεταμνημονιακή περίοδο θα αυξηθούν τα πακέτα μη εξυπηρετούμενων δανείων τα οποία θα πουληθούν σε ξένες εταιρείες και funds, με στόχο την τριετία 2019-2021 να πουληθούν «άρρωστα» δάνεια ύψους 20-25 δισ. ευρώ.

Την... τιμητική τους αναμένεται την επόμενη τριετία να έχουν και οι πλειστηριασμοί ακινήτων και, σύμφωνα με τραπεζικές πηγές, από το 2019 θα υπάρξουν εκποιήσεις και για δάνεια αξίας 80.000-90.000 ευρώ, που αποτελούν την πλειονότητα των απλών στεγαστικών.

Σφιγγουν τα δουριά

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Της **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**
a.papaioannou@realnews.gr

Τη δέσμευση ότι έως το τέλος του 2021 θα μειώσουν από 65 έως και 75 δισ. ευρώ τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα -δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και ρυθμιζόμενα- μέσω αύξησης των πωλήσεων και των πλειστηριασμών θα αναλάβουν, σύμφωνα με τις πληροφορίες της Realnews, οι ελληνικές τράπεζες με τα νέα πιο αυστηρά πλάνα

δανείων αναμένεται να είναι σκληρή, εξ ου και το πολυνομοσχέδιο που πέρασε πριν από λίγες ημέρες από τη Βουλή με τα μέτρα της τέταρτης αξιολόγησης έφερε μια σειρά από ριζικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αλλαγές που διευκολύνουν κατά βάση τις πωλήσεις και τους πλειστηριασμούς.

Το ποσό των 75 δισ. ευρώ φαντάζει -με βάση τους έως σήμερα ρυθμούς μείωσης- εξωπραγματικό, ωστόσο η εντολή από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς τους Έλληνες τραπεζίτες είναι να μειώσουν, έως το τέλος της επόμενης τριετίας, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, στον μέσο όρο της Ευρώπης. «Η δέσμευσή μας, η οποία θα περιγράφεται στους νέους στόχους, είναι στο τέλος του 2021 ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων να έχει περιοριστεί στο 15%-17%, δηλαδή κάτω από τα 25 δισ. ευρώ, από 48%, ήτοι 92,4 δισ. ευ-

λίες δανείων σε τρίτους.

Μπαράζ εκποιήσεων

Την... τριμητική τους αναμένεται την επόμενη τριετία να έχουν και οι πλειστηριασμοί ακινήτων τα οποία αποτελούν ενέχυρο σε δάνεια που δεν εξυπηρετούνται. Τραπεζικές πηγές τονίζουν στην «R» ότι η αύξηση του όγκου των πλειστηριασμών και η επέκταση της διεξαγωγής τους σε μικρότερης αξίας δάνεια αναμένεται να τεθούν σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2019. Ήδη, για τους επόμενους μή-

που θα υποβάλουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM) τον Σεπτέμβριο, αμέσως μετά την έξοδο της χώρας από το μνημόνιο. Η δραστητική μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί, σε συνδυασμό με την αυξημένη εποπτεία της χώρας, το νέο τραπεζικό μνημόνιο, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαταραχή στη συνολική του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, πόσο μάλλον όταν δεν θα υπάρχει δίχτυ κεφαλαιακής προστασίας, όπως ήταν τα προγράμματα προσωρινής προστασίας της ελληνικής οικονομίας. Η μόνη με τη μείωση των «κόκκινων»

ρώ, που είναι σήμερα», αναφέρει υψηλόβαθμο στέλεχος τράπεζας δίνοντας το στίγμα των δραστητικών μέτρων που θα αναλάβουν προς την εξυπηρέτηση αυτού του στόχου-δέσμευση οι ελληνικές τράπεζες. Η δραστητική μείωση αναμένεται να προέλθει, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, από την αύξηση των πωλήσεων και του όγκου των πλειστηριασμών.

Φουά στις πωλήσεις

Στη μεταμνημονιακή περίοδο θα αυξηθούν τα πακέτα μη εξυπηρετούμενων δανείων τα οποία θα πουληθούν σε ξένες εταιρείες και funds, με στόχο την τριετία 2019-2021 να πωληθούν «άρρωστα» δάνεια ύψους 20-25 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα τραπεζικά στελέχη, η πώληση θα αφορά το σύνολο των δανείων, δηλαδή στεγαστικά, καταναλωτικά και επιχειρηματικά. Το 2019 θα είναι η χρονιά των στεγαστικών, καθώς υπάρχει μια κρίσιμη μάζα στεγαστικών συνολικής αξίας 7-8 δισ. ευρώ, τα οποία δεν εξυπηρετούνται πάνω από 3 χρόνια και οι δανειολήπτες τους είτε δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα, είτε αδιαφορούν για τη ρύθμιση του δανείου. Μεγάλης αξίας αναμένονται να είναι και οι πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων. Με τις τελευταίες αλλαγές που έγιναν στο θεσμικό πλαίσιο, η αγορά «κόκκινων» δανείων γίνεται πιο ελκυστική, καθώς -όπως αναφέρει και η συμφωνία της κυβέρνησης με την τρόικα, η οποία δημοσιοποιήθηκε από το Eurogroup- οι εταιρείες και τα funds που θα αγοράζουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξαιρούνται από την υποχρέωση πληρωμής ΦΠΑ! Επίσης, ο νόμος διευρύνθηκε και πλέον θα προστατεύονται από ποινικές ευθύνες όλα τα στελέχη και οι υπάλληλοι που θα εμπλεκόνται (σ.α.: θα βάζουν την υπογραφή τους) στις πω-

νες έχουν προγραμματιστεί περίπου 9.500 πλειστηριασμοί, τον Μάιο είχαν πραγματοποιηθεί 4.500, ενώ αναμένεται έως το τέλος του 2018 το σύνολο των διεξαχθέντων πλειστηριασμών για το έτος να ξεπεράσει τους 12.000. Τα επόμενα 3 έτη εκτιμάται ότι σε ετήσια βάση θα διεξαχθούν περίπου 20.000 πλειστηριασμοί. Εκτός από τα στεγαστικά δάνεια, ακόμη και πρώτης κατοικίας, ο μεγαλύτερος όγκος των πλειστηριασμών θα αφορά εκποίηση ακινήτων που είναι συνδεδεμένα με επιχειρηματικά δάνεια.

Σε πρώτο πλάνο οι ρυθμίσεις

Παράλληλα με τις πωλήσεις «κόκκινων» δανείων σε ξένα funds και το μπαράζ των πλειστηριασμών, οι τράπεζες ήδη προωθούν νέες ρυθμίσεις μακροχρόνιου ορίζοντα, οι οποίες, όταν ο δανειολήπτης πληροί τις προϋποθέσεις, προβλέπουν και «κούρεμα». Για τα στεγαστικά το «κούρεμα» διαμορφώνεται κατά μέσο όρο στο 40%, ποσοστό όμως που μπορεί να φτάσει και το 60% σε ειδικές περιπτώσεις απόλυτης οικονομικής δυσπραγίας. Όμως, δεν έχει ακόμη φανερίσει αν οι ρυθμίσεις πράγματι οδηγούν σε μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Κι αυτό διότι τα νέα προγράμματα μόλις ξεκίνησαν να «τρέχουν» και χρειάζεται χρόνος 6 μηνών προκειμένου να... φανερίσει αν ο δανειολήπτης συνεχίζει την καταβολή των μηνιαίων δόσεων ή έχει αρχίσει και πάλι να εγκαταλείπει την εξυπηρέτηση του δανείου.

Η επικεφαλής του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), Ντανιέλ Νουί